

Північний офіс Держаудитслужби

Відділ контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг

16.03.2018

№ 08-32/175

Аудиторський звіт

за результатами державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Енергоринок» за період з 01 жовтня 2013 по 31 грудня 2017 року

Київ – 2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Енергоринок» (далі – ДП «Енергоринок» або Підприємство) за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 року.

Аудиторське дослідження проведено відповідно до п. 1.1.3.2 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року, у відповідності до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 року № 361 (зі змінами) [16], та Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16.07.2014 за № 826/25603 [24].

Безпосередньо на об'єкті аудит тривав з 18.12.2017 по 16.03.2018 року.

Звіт призначений для керівництва Державного підприємства «Енергоринок», Кабінету Міністрів України.

Підготовлено працівниками відділу контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг Північного офісу Держаудитслужби (Кулішовою Л.В., Рапопортом І.Б., Мамчуком О.О., Лисенко О.В., Осиповою Л.М.).

З М І С Т

I. ВСТУП	стор.	4
1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту	стор.	7
II. Результати аудиторських процедур	стор.	11
2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Енергоринок»	стор.	11
2.1.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності Підприємства	стор.	11
2.1.2. Стан виконання фінансових планів	стор.	13
2.1.3. Доходи	стор.	19
2.1.4. Витрати	стор.	19
2.1.5. Капітальні інвестиції	стор.	20
2.1.6. Активи Підприємства	стор.	21
2.1.7. Власний капітал та фінансові результати діяльності	стор.	23
2.1.8. Процедури закупівель	стор.	25
2.1.9. Оцінка ефективності управління ДП «Енергоринок»	стор.	27
2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності ДП «Енергоринок»	стор.	28
2.2.1. Вплив дії нормативно-правових, розпорядчих документів та рішень Органу управління, Ради ОПЕ та постанов НКРЕКП, якими безпосередньо регулюється діяльність Підприємства та встановлюються правила здійснення окремих видів господарських операцій - на ефективність його діяльності.	стор.	28
2.2.2. Причини зростання довгострокової дебіторської заборгованості. Стан розрахункової дисципліни, дослідження дебіторської та кредиторської заборгованості та ведення претензійно-позовної роботи.	стор.	50
2.2.3. Дотримання Підприємством принципу економності при здійсненні витрат	стор.	75
2.2.4. Якість функціонуючої системи внутрішнього контролю	стор.	87
III. Висновки	стор.	90
IV. Рекомендації	стор.	94
V. Додатки	стор.	94

I. Вступ

Електроенергетика є базовою галуззю економіки України. Порівняно з іншими галузями промисловості вона працює найбільш стабільно, хоч знизила випуск продукції за останні десять років на одну третину. Особливо різко скоротилося електроспоживання в промисловості, будівництві, тобто в галузях, що зазнали найбільшого спаду виробництва. При цьому відбувалися зміни в структурі енергетики — частка виробництва електроенергії атомними станціями швидко зростала.

Електроенергетичний потенціал України значний. Галузь в основному задовольняє потреби України.

Структура виробництва електроенергії в Україні в 2014-2017 роках демонструвала зростання долі електроенергії, що виробляється атомними електростанціями, та зниження долі електроенергії, що виробляється ТЕС. Причиною перерозподілу ринку електроенергії в першу чергу є військовий конфлікт на сході України, внаслідок чого частина теплоелектростанцій залишилась на неконтрольованій Україною території, зниження обсягів споживання та експорту електроенергії, перебої з поставками вугілля.

На сьогодні провідне місце у виробництві електроенергії в Україні належить атомним електростанціям (53% загального виробництва електроенергії), далі йдуть теплові (близько 40%) і гідроелектростанції (понад 5%), решта електроенергії виробляється з альтернативних джерел (вітрянні, сонячні, виробники електроенергії з біомаси та біогазу, що наглядно показує Діаграма 1. У розрахунку на одного жителя України за рік виробляється близько 3,7 тис. кВт·год електроенергії.

Основою електроенергетики України є Об'єднана енергетична система України (далі – ОЕС), яка здійснює централізоване електрозабезпечення споживачів, взаємодіє з енергосистемами суміжних держав, забезпечує експорт, імпорт і транзит електроенергії. ОЕС об'єднує енергогенеруючі потужності і розподільні мережі регіонів України, які сполучені між собою системними лініями електропередачі.

ОЕС – це сукупність електростанцій, електричних і теплових мереж, інших об'єктів електроенергетики, які об'єднані спільним режимом виробництва, передачі та розподілу електричної та іншої енергії при центральному управлінні цим режимом.

Для визначення правових, економічних та організаційних засад функціонування ринку електричної енергії, регулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії, для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам, з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище у 1996 році, за зразком моделі пулу електроенергії Англії та Уельсу, в Україні

створено оптовий ринок електричної енергії (далі - ОРЕ). ОРЕ є впорядкованою системою здійснення операцій купівлі-продажу електричної енергії.

Ринок працює на основі нормативно-законодавчої бази, сформованої Верховною Радою, Президентом і Кабінетом Міністрів України. Міністерство палива і енергетики – центральний орган державної влади уповноважений формувати і реалізовувати довгострокові і середньострокові програми розвитку галузі. Національна комісія регулювання електроенергетики (далі - НКРЕ) – державний регулятор, уповноважений реалізовувати державну цінову і тарифну політику в галузі, відстоювати інтереси споживачів на ринку природних енергетичних монополій.

ОРЕ функціонує по моделі «єдиного покупця» (пулу). Всі суб'єкти енергетики – ліцензіати (генеруючі компанії, розподільчі компанії, постачальники електроенергії) формують Оптовий ринок електроенергії. Державне підприємство «Енергоринок» є комерційним оператором ОРЕ і тим самим «єдиним покупцем».

Основні умови діяльності суб'єктів ринку електричної енергії та взаємовідносини між ними в досліджуваному періоді регулюються Законом України «Про електроенергетику» від 16.10.1997 № 575/97-ВР [3], Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» від 24.10.2013 № 663-VII (в період його дії, до втрати ним чинності) (далі – Закон № 663-VII) [4] та в подальшому - Законом України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019-VIII (далі – Закон № 2019-VIII) [5], та іншими нормативно-правовими актами.

Правила роботи Системи Оптового ринку електричної енергії України визначено Договором між Членами Оптового ринку електричної енергії України (далі – ДЧОРЕ) від 15.11.1996 року [25].

Енергогенеруючі потужності ОРЕ - це атомна, теплова, гідро- і альтернативна генерація електроенергії зі встановленою потужністю.

В періоді, що підлягав аудиту, виробниками України вироблено та продано в Оптовий ринок електроенергії: у IV кварталі 2013 року – 47 054,571 млн. кВт год., у 2014 році – 165 796,833 млн. кВт год., у 2015 році – 144 062,858 млн. кВт год., у 2016 році – 141 301,451 млн. кВт год. та у 2017 році – 142 224,758 млн. кВт год.

При цьому доля обсягів електроенергії в розрізі генерацій по роках складає:

атомна електроенергія – 342 262,158 млн. кВт (в тому числі: за IV квартал 2013 року – 20 642,469 млн. кВт, у 2014 році – 83 041,567 млн. кВт, у 2015 році – 82 351,426 млн. кВт, у 2016 році – 75 931,438 млн. кВт та у 2017 році – 80 295,258 млн. кВт);

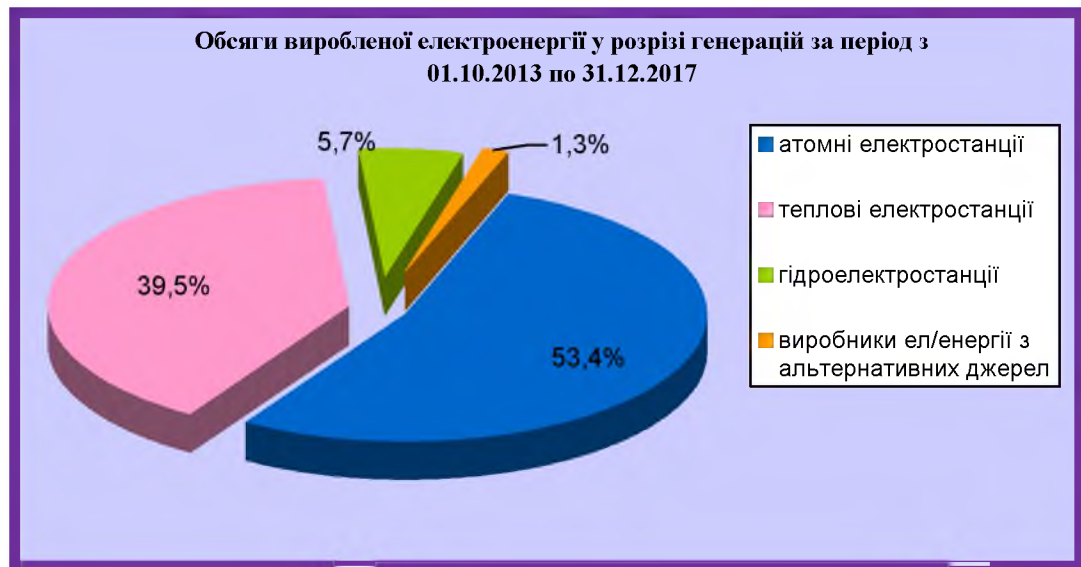
теплова електроенергія – 253 267,575 млн. кВт (за IV квартал 2013 року – 23 326,900 млн. кВт, за 2014 рік – 71 904,432 млн. кВт, за 2015 рік – 53 441,340 млн. кВт, за 2016 рік – 54 783,112 млн. кВт та 2017 рік – 49 811,792 млн. кВт);

гідроелектроенергія – 36 811,502 млн. кВт (за IV квартал 2013 року – 2 699,493 млн. кВт, за 2014 рік – 8 817,420 млн. кВт, за 2015 рік – 6 500,747 млн. кВт, за 2016 рік – 8 781,011 млн. кВт та за 2017 рік – 10 012,831 млн. кВт);

альтернативна електроенергія (малі ГЕС, вітряні та сонячні електростанції, виробники електроенергії з біомаси та біогазу – 8 099,237 млн. кВт (за IV квартал 2013 року – 385,710 млн. кВт, за 2014 рік – 2 033,414 млн. кВт, за 2015 рік – 1 769,346 млн. кВт, за 2016 рік – 1 805,890 млн. кВт та за 2017 рік – 2 104,877 млн. кВт).

Доля обсягів електроенергії в розрізі генерацій наведена у Діаграмі 1.

Діаграма 1

Для забезпечення безперебійного функціонування оптового ринку електричної енергії державою в особі Кабінету Міністрів України в 2000 році утворено державне підприємство «Енергоринок». Головною метою утворення підприємства є оптимізація та вдосконалення механізмів організації Оптового ринку електричної енергії України та поліпшення стану розрахунків за електричну енергію, продану-куплену на ОРЕ.

ДП «Енергоринок» є Стороною Договору між членами Оптового ринку електричної енергії України (багатостороння угода від 15.11.1996 року, яка регулює відносини на ОРЕ).

На ДП «Енергоринок» згідно з Законом України «Про електроенергетику», ліцензією НКРЕ, Статутом та Договором між членами ОРЕ покладені наступні функції:

- Оптового постачальника електроенергії;
- Розпорядника системи розрахунків;
- Розпорядника коштів ОРЕ;
- Секретаріату Ради ОРЕ;
- Головного Оператора системи комерційного обліку електроенергії;

- Сторони ДЧОРЕ, яка відповідає за підтримку системи забезпечення функціонування ОРЕ.

Спеціалізованими законодавчими актами України, які регулюють діяльність Підприємства за досліджуємий період, є:

- Закон України «Про електроенергетику» від 16.10.1997 № 575/97-ВР (зі змінами);
- Закон України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» від 23.06.2005 № 2711-IV [14];
- Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019-VIII;
- Постанови НКРЕ (НКРЕКП);
- Договір між Членами Оптового ринку електричної енергії України від 15.11.1996 року.

1.1. Інформація про об'єкт аудиту, обґрунтування причин його проведення.

Державне підприємство «Енергоринок» утворено для забезпечення функціонування оптового ринку електричної енергії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 5 травня 2000 року № 755 на базі відокремленого підрозділу «Енергоринок» державного підприємства «Національна енергетична компанія «Укренерго» [19].

Підприємство є правонаступником державного підприємства «Національна енергетична компанія «Укренерго» щодо його активів і боргових зобов'язань, пов'язаних з:

- провадженням ліцензованої діяльності з купівлі та продажу електричної енергії;
- виконанням угод, укладених із суб'єктом підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, щодо передачі електричної енергії цими мережами;
- організаційним та матеріально-технічним забезпеченням функціонування оптового ринку електричної енергії;
- виконанням функцій розпорядника системи розрахунків, а також коштів оптового ринку електричної енергії.

Свої основні обов'язки ДП «Енергоринок» виконує відповідно до Закону України «Про електроенергетику», Закону України «Про ринок електричної енергії України», Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з оптового постачання електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕ від 16.12.1996 № 256, Статуту та керується вимогами Договору між членами оптового ринку електричної енергії [26].

Основними напрямками діяльності ДП «Енергоринок» є забезпечення функціонування Оптового ринку електричної енергії України шляхом

виконання обов'язків Розпорядника системи розрахунків, Розпорядника коштів, Головного оператора системи комерційного обліку електроенергії та Секретаріату Ради ОРЕ.

ДП «Енергоринок» діє на підставі Статуту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 № 922 та зареєстрованого Залізничною районною державною адміністрацією м. Києва 08.06.2000 за № 7510, зі змінами зареєстрованими Шевченківською районною у м. Києві державною адміністрацією від 30.04.2002 за № 14896 та від 21.11.2011 за № 10741050011006774 [17].

Відповідно до Статуту, предметом діяльності Підприємства є:

- купівля електричної енергії у виробників, потужність чи обсяг відпуску яких більші ніж граничні показники (крім електричної енергії, виробленої на теплоелектроцентралях, що входять до складу енергопостачальників, для споживання на території здійснення ліцензованої діяльності), а також у суб'єктів підприємницької діяльності, які є власниками електричної енергії, виробленої з давальницької сировини;

- купівля в учасників ОРЕ електричної енергії, отриманої ними за угодами на її імпорт;

- оптове постачання електричної енергії;

- укладання угод про передачу електричної енергії із суб'єктом підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на таку передачу магістральними та міждержавними електричними мережами, та забезпечення виконання цих угод;

- виконання функцій розпорядника системи розрахунків і коштів ОРЕ та функцій секретаріату ради ОРЕ;

- організаційне та матеріально-технічне забезпечення функціонування ОРЕ;

- участь у забезпеченні зовнішньоекономічних відносин з енергосистемами суміжних країн;

- інформаційне співробітництво з Держмитслужбою щодо міждержавних перетоків електричної енергії;

- розроблення та експлуатація програмного забезпечення, необхідного для функціонування ОРЕ;

- розгляд та внесення до ради ОРЕ, НКРЕ та Антимонопольного комітету пропозицій щодо змін та доповнень до Договору між членами ОРЕ, правил ОРЕ, інструкцій та інших нормативних документів, що діють в ОРЕ;

- організація матеріально-технічного та транспортного забезпечення виробничого процесу та інше.

Підприємство є юридичною особою, яка заснована на державній власності та підпорядкована Кабінетові Міністрів України.

Відповідно до Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 28.11.2017 за № 23272166, Підприємство має наступні реквізити:

Код за ЄДРПОУ	21515381
Підпорядкування	Кабінет Міністрів України
Форма власності	Загальнодержавна
Організаційно-правова форма	140 Державне підприємство
Юридична та фактична адреса	01032, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Симона Петлюри, буд. 27
Керівник	Гнатюк Юрій Любомирович, тел. 594-86-86
<i>Основні види діяльності за КВЕД-2010</i>	
35.14	Торгівля електроенергією
62.02	Консультування з питань інформатизації
63.99	Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.

До складу ДП «Енергоринок», відповідно до наказів Підприємства від 17.10.2017 №№ 210, 211, входять два відокремлених структурних підрозділи без права юридичної особи.

- Філія «Гарантований покупець» (код ЄДРПОУ - 41670494, 01032, м. Київ, вул. Симона Петлюри, 27, кімната 402), метою діяльності якої є забезпечення реалізації Закону України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії», в частині здійснення функцій гарантованого покупця електричної енергії за «зеленим» тарифом в повномасштабному ринку електричної енергії та в перехідному періоді, виконання гарантій держави та виконання відповідних спеціальних обов'язків покладених органами державної влади на ДП «Енергоринок».

- Філія «Оператор ринку» (код ЄДРПОУ - 41672596, 01032, м. Київ, вул. Симона Петлюри, 27, кімната 628), метою діяльності якої є забезпечення реалізації Закону України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії», в частині впровадження та організації роботи ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Відповідно до постанови КМУ від 23.12.2004 № 1734 ДП «Енергоринок» включено до Переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави. [18]

Для здійснення своєї господарської діяльності ДП «Енергоринок» володіє ліцензією наданою Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ) від 18.01.2012 серії АГ № 579645 на оптове постачання електричної енергії, строк дії – необмежений.

Відповідальними за фінансово-господарську діяльність Підприємства у досліджуваному періоді були:

з правом першого підпису:

- директор - Бедін С.В. (з 01.10.2013 по 19.03.2014);
- директор - Гнатюк Ю.Л. (з 20.03.2014 та станом на час проведення аудиту);
- перший заступник директора – Петриковець К.Я. (з 01.10.2013 по 20.05.2014);
- заступник директора з економіки та фінансів - Сутченко Р.В. (з 01.10.2013 по 20.05.2014);

- заступник директора з розвитку, перший заступник директора – Євдокімов В.А. (з 01.10.2013 по 05.09.2014);
- заступник директора з питань оптимізації навантажень та розрахунків платежів – Кудінов Є.В. (протягом всього періоду, що підлягає аудиту);
- заступник директора з правових питань – Король Н.І. (з 21.05.2014 та станом на час проведення аудиту);
- заступник директора з економіки та фінансів – Бойко Ю.М. (з 09.10.2014 та станом на час проведення аудиту).

з правом другого підпису :

- головний бухгалтер – Шинкарьова Л.С. (протягом всього періоду, що підлягає аудиту);
- заступник головного бухгалтера – Петриканіна Н.В. (з 01.10.2013 по 18.06.2017);
- заступник головного бухгалтера з методології бухгалтерського обліку – Литвинчук Ю.В. (з 10.09.2014 та станом на час проведення аудиту);
- заступник начальника відділу бухгалтерського обліку, начальник відділу бухгалтерського обліку купівлі-продажу електроенергії – Лепченко О.В. (з 01.10.2013 по 09.09.2014).

Облікова чисельність штатних працівників Підприємства складала станом на 01.01.2014 – 237 осіб, станом на 01.01.2015 – 238 осіб, станом на 01.01.2016 – 244 особи, станом на 01.01.2017 – 243 особи та станом на 31.12.2017 – 247 особи.

Попередній державний фінансовий аудит діяльності ДП «Енергоринок» проведено Держфінінспекцією України в 2013 році, за період з 01.01.2011 по 01.10.2013 (Аудиторський звіт від 25.12.2013 № 17-25/12), за результатами якого було надано ряд рекомендацій для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності Підприємства (зокрема щодо внесення відповідних змін до Статуту або до законодавчих актів щодо діяльності Підприємства, приведення у відповідність до законодавчих актів контракту з керівником Підприємства, розроблення разом з НКРЕ відповідного порядку складання, затвердження та виконання кошторису ДП «Енергоринок», розробки та затвердження в новій редакції наказу про облікову політику, ініціювання відповідної пропозиції внесення до Галузевої угоди коефіцієнтів співвідношень в оплаті праці працівників Підприємства та складання і затвердження посадової інструкції першого заступника директора, заступників директора, керівника юридичної служби та головного бухгалтера).

Обґрунтуванням причин проведення аудиту є виконання п. 1.1.3.2 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року, вимог ст. 16 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 № 185-V щодо здійснення державного фінансового контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, а також п. 3 постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 щодо щорічного аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

II. Результати аудиторських процедур

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Енергоринок»

Для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Енергоринок» використано Методику аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170 (далі – Методика № 170). При цьому, через відсутність у Підприємства затверджених на 2013-2016 роки фінансових планів та звіту про виконання фінансового плану за 2017 рік, аналіз оцінки виконання фінансових планів діяльності Підприємства, відповідно до розділу III Методики № 170, не здійснювалось.

Табличні форми щодо результатів аналізу наведено в *Додатку № 1 до Звіту*.

2.1.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності Підприємства

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності Підприємства засвідчив, що протягом IV кварталу 2013 року та 2014-2017 років діяльність Підприємства була прибутковою. Так, згідно звітів про фінансовий результат (ф.2), за результатами діяльності в IV кварталі 2013 року Підприємством отримано чистий прибуток в сумі 29 404,0 тис. грн, в 2014 році - 21 839,0 тис. грн, в 2015 році - 1 666 070,0 тис. грн, в 2016 році - 1 283 488,0 тис. грн, та за 2017 рік - 856 261,0 тис. гривень.

Джерелами формування доходів Підприємства протягом періоду, що підлягав дослідженню, були доходи від оптового постачання електроенергії та інші доходи.

Загалом протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 загальний обсяг отриманих Підприємством доходів склав 503 764 732,0 тис. грн, при витратах – 499 907 670,0 тис. грн, у тому числі:

- у IV кварталі 2013 року доходи становили 23 388 004,0 тис. грн при витратах 23 358 600,0 тис. грн;
- у 2014 році доходи становили 90 599 392,0 тис. грн при витратах 90 577 553,0 тис. грн;
- у 2015 році доходи становили 110 656 322,0 тис. грн при витратах 108 990 252,0 тис. грн (темп зростання доходів у 2015 році порівняно з 2014 роком становив 123 %, а витрат 120 %);
- у 2016 році доходи становили 132 321 428,0 тис. грн при витратах 131 037 940,0 тис. грн (темп зростання доходів та витрат у 2016 році порівняно з 2015 роком становив 120 %);
- у 2017 році доходи склали 146 799 586,0 тис. грн при витратах 145 943 325,0 тис. грн (темп зростання доходів та витрат у 2017 році порівняно з 2016 роком становив 111 %).

Основні фінансові показники, що характеризують діяльність Підприємства, наведені в [таблиці 1](#).

Таблиця 1

Основні фінансово-економічні показники діяльності ДП «Енергоринок»

тис. грн

Найменування показника	IV квартал 2013 року	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	23 367 987,0	90 548 465,0	109 407 474,0	131 022 292,0	146 208 729,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	23 157 423,0	89 679 838,0	106 521 543,0	128 528 280,0	144 757 702,0
Інші операційні доходи	19 813,0	50 022,0	1 247 246,0	1 297 984,0	590 095,0
Інші фінансові доходи	91,0	392,0	1150,0	700,0	260,0
Інші доходи	113,0	513,0	452,0	452,0	502,0
Адміністративні витрати	4 607,0	18 765,0	20 512,0	22 234,0	34 864,0
Витрати на збут	9 344,0	39 192,0	52 405,0	49 561,0	68 627,0
Інші операційні витрати	11 937,0	7 220,0	840 299,0	872 278,0	12 882,0
Фінансові витрати	198 494,0	829 842,0	1 189 574,0	1 283 680,0	871 802,0
Інші витрати	0	50,0	-	-	214,0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	23 205,0	(2 646,0)	(365 919,0)	(281 907,0)	(197 234,0)
Чистий фінансовий результат: прибуток	29 404,0	21 839,0	1 666 070,0	1 283 488,0	856 261,0
збиток	-	-	-	-	-

На зростання чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) протягом дослідного періоду вплинуло зростання вартості реалізації електричної енергії енергопостачальним компаніям, що в свою чергу пов'язано зі зростанням тарифів на електроенергію.

Збільшення інших операційних доходів у 2014-2016 роках пов'язано з визнанням у судовому порядку на користь Підприємства сум штрафних та фінансових санкцій за несвоєчасну оплату електроенергії. У 2017 році у порівнянні з попередніми роками інші операційні доходи зменшились у зв'язку зі зменшенням суми нарахованих штрафних та фінансових санкцій, визнаних у судовому порядку.

Коливання інших фінансових доходів відбувалось за рахунок коливання нарахування Підприємством амортизації премії за облігаціями, випущеними у 2013 році, які здійснювались відповідно до п. 10 П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції».

Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства засвідчили про коливання його фінансового стану. (*Табличний матеріал у Додатку № 1 до звіту*).

Оцінку ефективності управління ДП «Енергоринок» за IV квартал 2013 року не здійснено в зв'язку з тим, що відповідно до п. 1 ст. 13 ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами), звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. В свою чергу Методика № 170 не передбачає надання оцінки ефективності управління за проміжною фінансовою звітністю. [15] [27]

2.1.2. Стан виконання фінансових планів

Відповідно до ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) основним плановим документом державного комерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого здійснюється отримання ним доходів та витрат, визначається обсяг та спрямовування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів. [1]

Слід зазначити, що відповідно до Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 (далі – Порядок № 173 в період його дії, до втрати ним чинності) та в подальшому - Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державним сектором економіки, затвердженого наказом Міністерства економіки розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205 (далі – Порядок № 205), проект фінансового плану підприємства, засновником або уповноваженим органом якого є КМУ – подається центральному органу виконавчої влади, відповідальному за забезпечення реалізації державної політики у відповідній сфері. [28] [29]

Для ДП «Енергоринок» таким органом є Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Впродовж досліджуваного періоду ДП «Енергоринок» складало та надавало згідно з встановленими Порядками на затвердження проекти фінансових планів на 2013, 2014, 2015, 2016 та 2017 роки.

Однак, станом на момент проведення аудиту на Підприємстві відсутні затверджені в установленому порядку фінансові плани на 2013-2016 роки, а фінансовий план на 2017 рік затверджено лише 20.12.2017 року.

Так, листом від 13.06.2012 № 01/42-5030 Підприємством направлено до КМУ проект фінансового плану на 2013 рік для його затвердження. При цьому, НКРЕ постановою від 28.12.2012 № 1846 затвердила кошторис Підприємства на 2013 рік.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України листом від 04.01.2013 № 03/13-04 повернуло зазначений проект Підприємству на доопрацювання.

Листом від 11.01.2013 № 01/42-434 Підприємство, доопрацьований проект фінансового плану на 2013 рік, надало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України.

Під час робочої наради 22.01.2013 в Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України під головуванням заступника Міністра Чеха С.М. було прийнято рішення направити в установленому порядку проект фінансового плану Підприємства на 2013 рік на розгляд Міністерству фінансів України, Міністерству економічного розвитку України та НКРЕ.

В ході апаратної наради 01.02.2013 року, яка відбулася у Віце-прем'єр-міністра України Бойка Ю. А. з питань стану підготовки фінансових планів підприємств паливно-енергетичного комплексу на 2013 рік, було прийнято рішення погодитися з пропозицією ДП «Енергоринок» щодо недоцільності складання ним фінансового плану відповідно до Наказу № 173, у зв'язку з фінансуванням підприємства згідно з кошторисом, який затверджується НКРЕ, метою діяльності якого не є отримання прибутку і є його плановим фінансовим документом.

У зв'язку із зазначеним протокольним рішенням, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України листом від 08.02.2013 № 13/5-183 повернуло погоджений Міністром Ставицьким Е. А. проект фінансового плану Підприємства на 2013 рік.

Підприємство керуючись статтею 75 Господарського кодексу України та зазначеним протокольним рішенням підготувало та листом від 19.02.2013 № 01/41-1745 надало КМУ проект змін до Наказу № 173 в частині встановлення окремого порядку складання, затвердження, контролю виконання та форми фінансового плану для суб'єкта господарювання, засновником якого є Кабінет Міністрів України, метою діяльності якого не є отримання прибутку, а фінансування здійснюється в межах кошторису, що затверджується органом державного регулювання.

Зазначені пропозиції за дорученням КМУ від 22.02.2013 № 7350/1/1-13 розглядалися Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку України, Міністерством юстиції України та Фондом державного майна України, але не були ними схвалені.

Щодо фінансового плану на 2014 рік. Підприємство склало та листом від 14.06.2013 № 01/41-5580 надало на погодження до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України проект фінансового плану ДП «Енергоринок» на 2014 рік, про що листом від 20.06.2013 № 01/41-5683 повідомило Кабінет Міністрів України.

Кабінет Міністрів України в свою чергу доручив (доручення від 02.07.2013 № 25332/1/1-13) Міністерству енергетики та вугільної промисловості України, Міністерству економічного розвитку України, Міністерству фінансів України та НКРЕ продовжити роботу щодо нормативно-правового врегулювання питання затвердження фінансового плану Підприємства для забезпечення виконання ним у повному обсязі своїх статутних завдань.

В зв'язку із призначенням Кабінетом Міністрів України нового керівника ДП «Енергоринок» та відповідно до листа Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 09.04.2014 № 03/13-2337 Підприємство листом від 14.04.2014 № 01/63-4045 надало проект фінансового плану ДП «Енергоринок» на 2014 рік, який було погоджено новопризначеним керівником, а також листом від 15.04.2015 № 01/63-4053 звернулось до Кабінету Міністрів України з проханням делегувати Міністерству енергетики та вугільної промисловості України повноваження щодо його затвердження.

Доопрацьований проект фінансового плану на 2014 рік, який Міністерство енергетики та вугільної промисловості України погодило та листом від 26.08.2014 № 03/13-5466 надало на погодження Міністерству економічного розвитку України, Міністерству фінансів України, НКРЕ та Державній фіскальній службі України, але план ДП «Енергоринок» на 2014 рік залишився незатвердженим.

Щодо фінансового плану Підприємства на 2015 рік.

Підприємство листом від 13.06.2014 № 01/26-6234 надало на погодження до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України фінансовий план на 2015 рік.

Крім того, Підприємство листом від 31.12.2014 № 03/26-13428 надало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України уточнений з урахуванням кошторису підприємства, затвердженого постановою НКРЕКП від 22.12.2014 № 908, проект фінансового плану на 2015 рік.

В зв'язку із набуттям чинності Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України», ДП «Енергоринок» листом від 18.02.2015 № 01/26-1950 звернулось до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України з проханням повернути проект фінансового плану на 2015 рік на доопрацювання.

До кінця 2015 року Підприємство з різних причин ще неодноразово надсилало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України на погодження фінансовий план на 2015 рік, який так і не було погоджено у зв'язку із закінченням планового року.

Щодо фінансового плану підприємства на 2016 рік. Підприємство листом від 29.05.2015 № 01/26-6221 надало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України проект фінансового плану на 2016 рік.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України листом від 21.01.2016 № 03/13-634 надало ДП «Енергоринок» перелік матеріалів, які необхідно надати до проекту фінансового плану на 2016 рік та наголосило на необхідності перегляду проекту з урахуванням кошторису підприємства, затвердженого НКРЕКП постановою від 24.12.2015 № 3067.

До кінця 2016 року Підприємство з різних причин ще неодноразово надсилало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України, Міністерству фінансів України, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України та Державній фіскальній службі України на погодження фінансовий план на 2016 рік, який так і не було погоджено у зв'язку із закінченням планового року

Щодо фінансового плану на 2017 рік.

Підприємство листом від 01.06.2016 № 01/26-5611 надало Міністерству енергетики та вугільної промисловості України проект фінансового плану на 2017 рік.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України повернуло проект фінансового плану Підприємства на 2017 рік для його доопрацювання з

урахуванням кошторису ДП «Енергоринок» на 2017 рік, якій було затверджено постановою НКРЕКП від 09.12.2016 № 2153.

Протягом 2017 року проект фінансового плану на 2017 рік неодноразово з різних причин направлявся на погодження до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства фінансів України та Міністерства економічного розвитку України.

Фінансовий план ДП «Енергоринок» на 2017 рік було затверджено 20.12.2017 розпорядженням Кабінету Міністрів України № 970-р.

Єдиними документами стосовно здійснених Підприємством доходів та витрат є кошториси, які затверджуються відповідними постановами НКРЕКП на кожний рік, та до яких упродовж поточного звітного періоду (року) вносяться зміни.

Так, згідно п. 27 Статуту ДП «Енергоринок» фінансування Підприємства здійснюється в межах кошторису, що затверджується органом державного регулювання в галузі електроенергетики, яким відповідно до ст. 11 ЗУ «Про електроенергетику» є НКРЕ.

Крім того, у п. 3.10.1 «Умов та правил здійснення підприємницької діяльності з оптового постачання електричної енергії», затверджених постановою НКРЕ від 16.12.1996 № 256 зазначено про фінансування діяльності з оптового постачання електроенергії в межах кошторису, який є складовою частиною оптової ринкової ціни та установлюється на 1 рік, таким чином щоб забезпечити відшкодування обґрунтованих витрат, пов'язаних з ліцензованою діяльністю та витрат на розвиток оптового ринку електричної енергії. При цьому, кошторис має стимулювати ліцензіата до скорочення витрат.

Згідно з кошторисом Підприємства на 2013 рік затвердженим постановою НКРЕ від 28.12.2012 № 1846 (зі змінами) та звітом про його виконання:

1) загальна сума доходів за IV квартал 2013 року складає 212 232,4 тис. грн, а саме:

- за рахунок надбавки до оптової ринкової ціни (ОПЦ) – 210 381,5 тис. грн;
- інші надходження – 1 850,9 тис. грн (за надання платних послуг банку – 180,0 тис. грн, фінансові доходи (% за використання залишків коштів на рахунку) – 1 670,9 тис. грн).

2) загальна сума витрат за IV квартал 2013 року складає 212 232,4 тис. грн, а саме:

- фонд споживання (оплата праці) та видатки на обов'язкові відрахування – 9 125,5 тис. грн;
- амортизаційний фонд – 930,7 тис. грн;
- фінансові витрати (кредит) – 136 187,0 тис. грн;
- видатки пов'язані з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій – 62 318,9 тис. грн;
- інші господарські витрати – 3 544,6 тис. грн (послуги банкіра ОРЕ – 1 050,0 тис. грн, послуги аудитора ОРЕ – 201,0 тис. грн, комунальні платежі – 273,0 тис. грн, технічне обслуговування мережі передачі даних головного

оператора комерційного обліку ОРЕ – 325,1 тис. грн, плата за ліцензію – 458,2 тис. грн, інші – 1 237,3 тис. грн);

- податок на прибуток – 125,7 тис. гривень.

Відповідно до кошторису Підприємства на 2014 рік, затвердженого постановою НКРЕ від 26.12.2013 № 1780 (зі змінами) та звіту про його виконання:

1) загальна сума доходів за 2014 рік складає 883 984,2 тис. грн, а саме:

- за рахунок надбавки до ОРЦ – 867 906,9 тис. грн;
- інші надходження – 16 077,3 тис. грн (за надання платних послуг банку – 720,0 тис. грн, фінансові доходи (% за використання залишків коштів на рахунку) – 15 357,3 тис. грн).

2) загальна сума витрат за 2014 рік складає 883 984,2 тис. грн, а саме:

- фонд споживання (оплата праці) та видатки на обов'язкові відрахування – 41 913,5 тис. грн;
- амортизаційний фонд – 2 895,9 тис. грн;
- фінансові витрати (кредит) – 575 429,3 тис. грн;
- видатки пов'язані з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій – 247 225,6 тис. грн;
- інші господарські витрати – 16 045,6 тис. грн (послуги банкіра ОРЕ – 4 200,0 тис. грн, послуги аудитора ОРЕ – 780,0 тис. грн, комунальні платежі – 1 087,2 тис. грн, технічне обслуговування мережі передачі даних головного оператора комерційного обліку ОРЕ – 1 358,4 тис. грн, плата за ліцензію – 1 689,3 тис. грн, обслуговування міжвідомчої комісії – 73,5 тис. грн, інші – 6 857,2 тис. грн);
- податок на прибуток – 474,3 тис. гривень.

Відповідно до кошторису Підприємства на 2015 рік, затвердженого постановою НКРЕ від 22.12.2014 № 908 (зі змінами) та звіту про його виконання:

1) загальна сума доходів за 2015 рік складає 2 927 505,4 тис. грн, а саме:

- за рахунок надбавки до ОРЦ – 2 893 981,2 тис. грн;
- інші надходження – 33 524,2 тис. грн (за надання платних послуг банку – 720,0 тис. грн, фінансові доходи (% за використання залишків коштів на рахунку) – 32 804,2 тис. грн).

2) загальна сума витрат за 2015 рік складає 2 927 505,4 тис. грн, а саме:

- фонд споживання (оплата праці) та видатки на обов'язкові відрахування – 48 087,5 тис. грн;
- амортизаційний фонд – 2 740,2 тис. грн;
- фінансові витрати (кредит) – 790 581,9 тис. грн;
- видатки пов'язані з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій – 858 429,4 тис. грн;
- видатки пов'язані з обслуговуванням кредиту в сумі 2,0 млрд. грн згідно з розпорядженням КМУ від 19.11.2014 № 1166-р – 1 205 399,0 тис. грн;
- інші господарські витрати – 21 555,7 тис. грн (послуги банкіра ОРЕ – 4 200,0 тис. грн, послуги аудитора ОРЕ – 690,0 тис. грн, комунальні платежі – 1 418,0 тис. грн, технічне обслуговування мережі передачі даних головного

оператора комерційного обліку ОРЕ – 1 517,5 тис. грн, плата за ліцензію – 1 861,5 тис. грн, обслуговування координаційного центру – 391,7 тис. грн, інші – 11 477,0 тис. грн);

- податок на прибуток – 711,7 тис. гривень.

Відповідно до кошторису Підприємства на 2016 рік, затвердженого постановою НКРЕ від 24.12.2015 № 3067 (зі змінами) та звіту про його виконання:

1) загальна сума доходів за 2016 рік складає 2 550 801,8 тис. грн, а саме:

- за рахунок надбавки до ОРЦ – 2 498 032,5 тис. грн;
- інші надходження – 52 769,3 тис. грн (за надання платних послуг банку – 720,0 тис. грн, фінансові доходи (% за використання залишків коштів на рахунку) – 52 049,3 тис. грн).

2) загальна сума витрат за 2016 рік складає 2 550 801,8 тис. грн, а саме:

- фонд споживання (оплата праці) та видатки на обов'язкові відрахування – 50 491,9 тис. грн;
- амортизаційний фонд – 3 270,4 тис. грн;
- фінансові витрати (кредит) – 1 161 004,5 тис. грн;
- видатки пов'язані з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій – 646 534,2 тис. грн;
- інші господарські витрати – 24 310,9 тис. грн (послуги банкіра ОРЕ – 4 200,0 тис. грн, послуги аудитора ОРЕ – 690,0 тис. грн, комунальні платежі – 1 975,3 тис. грн, обслуговування Координаційного центру – 1 006,7 тис. грн, інші – 16 438,9 тис. грн);
- податок на прибуток – 436,0 тис. гривень.

Відповідно до кошторису Підприємства на 2017 рік, затвердженого постановою НКРЕ від 09.12.2016 № 2153 (зі змінами) та звіту про його виконання:

1) загальна сума доходів за 2017 рік складає 1 516 867,8 тис. грн, а саме:

- за розрахунок надбавки до ОРЦ – 1 453 168,2 тис. грн;
- інші надходження – 63 699,6 тис. грн (за надання платних послуг банку – 720,0 тис. грн, фінансові доходи (% за використання залишків коштів на рахунку) – 62 979,6 тис. грн).

2) загальна сума витрат за 2017 рік складає 1 516 867,8 тис. грн, а саме:

- фонд споживання (оплата праці) та видатки на обов'язкові відрахування – 83 270,5 тис. грн;
- амортизаційний фонд – 3 708,7 тис. грн;
- придбання основних засобів та нематеріальних активів для підвищення рівня інформаційної безпеки – 5 127,0 тис. грн;
- фінансові витрати (кредит) – 850 502,8 тис. грн;
- видатки пов'язані з випуском, обслуговуванням та погашенням облігацій – 370 724,4 тис. грн;
- інші господарські витрати – 21 933,7 тис. грн (послуги банкіра ОРЕ – 4 200,0 тис. грн, послуги аудитора ОРЕ – 743,9 тис. грн, обслуговування Координаційного центру – 95,1 тис. грн., інші – 16 894,7 тис. грн);

- сплата податку на прибуток за 2016 рік та за I-III квартали 2017 року – 181 334,8 тис. грн.;
- податок на прибуток – 265,9 тис. гривень.

За досліджуваний період Підприємство надавало звіти по кошторису за відповідний рік із відображенням затверджених та фактично виконаних показників у розрізі статей доходів та видатків. При цьому, за результатами дослідження, встановлена відсутність нормативних документів, які регламентують порядок складання, затвердження, виконання та звітування по кошторису ДП «Енергоринок».

2.1.3. Доходи

Загальний обсяг доходів Підприємства в періоді, що підлягав аудиту, становить 503 764 732,0 тис. грн, в тому числі: за IV квартал 2013 року - 23 388 004,0 тис. грн, за 2014 рік – 90 599 392,0 тис. грн, за 2015 рік – 110 656 322,0 тис. грн, за 2016 рік – 132 321 428,0 тис. грн та за 2017 рік – 146 799 586,0 тис. гривень.

У структурі доходів Підприємства основну питому вагу в досліджуваному періоді обіймає чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (майже 100% протягом всього досліджуваного періоду), а саме: за IV квартал 2013 року - 99,9% (або 23 367 987,0 тис. грн), за 2014 рік - 99,9% (або 90 548 465,0 тис. грн), за 2015 рік – 98,9% (або 109 407 474,0 тис. грн), за 2016 рік – 99,0% (або 131 022 292,0 тис. грн) та за 2017 рік – 99,6% (або 146 208 729,0 тис. грн).

Отримання (нарахування) доходу забезпечувалось за рахунок продажу з ОРЕ енергопостачальникам електричної енергії за регульованим (обленерго) і нерегульованим (незалежні постачальники) тарифами, встановленими регулятором (НКРЕКП) у відповідності до вимог законодавства.

Також, до складу доходів Підприємства входять інші операційні доходи (визнані штрафи, пені, неустойки та відсотки банку за використання залишків коштів на рахунках), інші фінансові доходи (сума амортизації премій за випущені облігації) та інші доходи (дохід від безоплатно одержаних основних засобів (амортизація), які становлять менш 1 відсотка від загальної суми доходів.

2.1.4. Витрати

Загальні витрати Підприємства в досліджуваному періоді склали 499 083 169,0 тис. грн, в тому числі: за IV квартал 2013 року - 23 381 805,0 тис. грн, за 2014 рік – 90 574 907,0 тис. грн, що більше від попереднього аналогічного періоду на 5 054 210,0 тис. грн. або на 6%, за 2015 рік – 108 624 333,0 тис. грн, що більше від попереднього аналогічного періоду на 18 049 426,0 тис. грн. або на 20%, за 2016 рік – 130 756 033,0 тис. грн, що більше від попереднього аналогічного періоду на 22 131 700,0 тис. грн. або на 20%, та за 2017 рік – 145 746 091,0 тис. грн, що більше від попереднього аналогічного періоду на 14 990 058,0 тис. грн. або на 11%.

У структурі загальних витрат Підприємства основну питому вагу в досліджуваному періоді обіймає собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) – близько 99%.

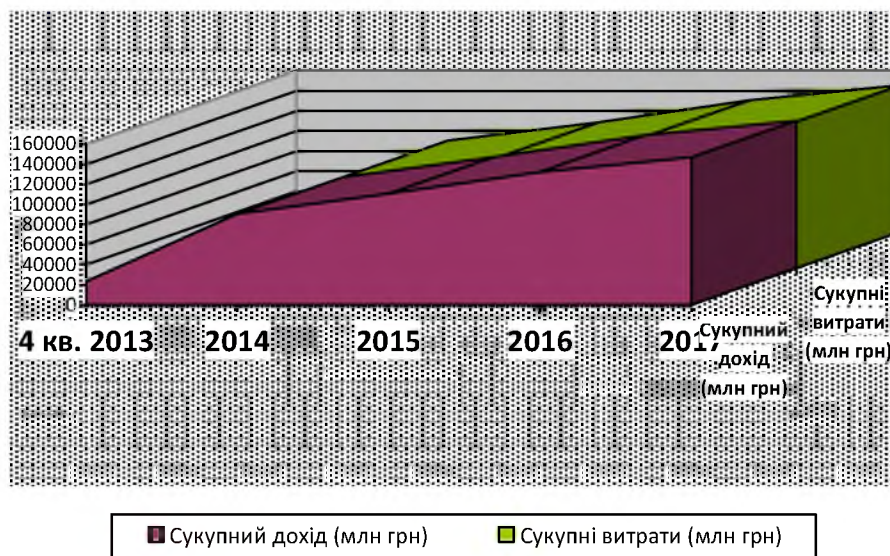
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складала: за IV квартал 2013 року - 23 157 423,0 тис. грн (або 99,0%), за 2014 рік - 89 679 838,0 тис. грн (або 99,0%), за 2015 рік - 106 521 543,0 тис. грн (або 98,1%), за 2016 рік - 128 528 280,0 тис. грн (або 98,3%) та за 2017 рік - 144 757 702,0 тис. грн (або 99,3%).

Шляхом порівняння собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) за аналогічні попередні періоди встановлено зростання її вартісної величини за рахунок збільшення матеріальних витрат, амортизації, витрат на оплату праці, відрахувань тощо.

Крім того, до складу загальних витрат включені адміністративні витрати, інші операційні витрати, витрати на збут та інші фінансові витрати, які становлять менш 2 відсотків від загальної суми витрат у розрізі років.

Динаміка зростання сукупних доходів та витрат Підприємства наведена в Діаграмі 2.

Діаграма 2

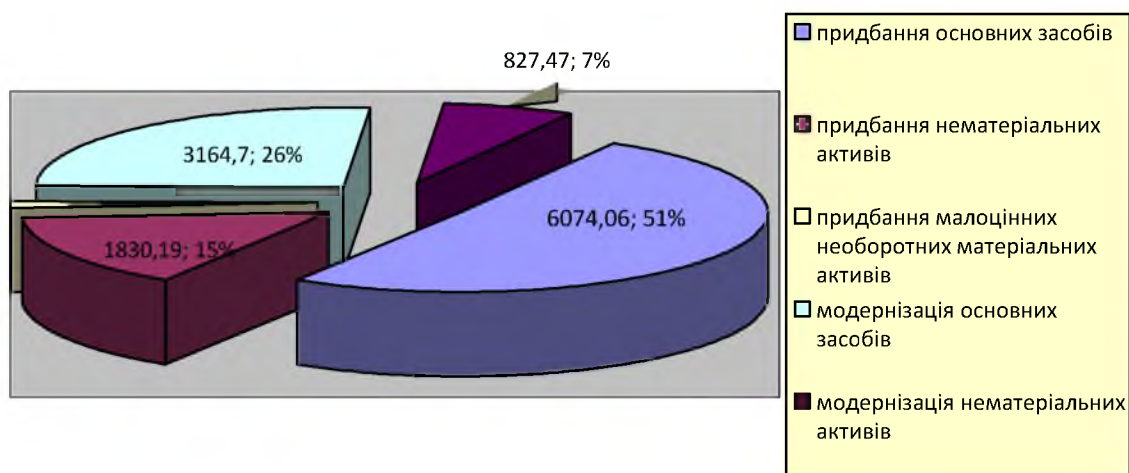

2.1.5. Капітальні інвестиції

В ході аудиту встановлено, що за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 Підприємством здійснено капіталовкладень в загальній сумі **12 039,77** тис. грн, з них: спрямовано на придбання основних засобів – 6 074,06 тис. грн, придбання нематеріальних активів – 1 830,19 тис. грн, придбання малоцінних необоротних матеріальних активів – 143,34 тис. грн, модернізація основних засобів – 3 164,70 тис. грн та модернізація нематеріальних активів – 827,47 тис. гривень.

Діаграма 3

**Капітальні інвестиції ДП «Енергоринок»
за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 (тис. грн., %)**

Джерелом капітальних інвестицій є власні кошти Підприємства. Домінуючими напрямками капіталовкладень в періоді що підлягав аудиту є придбання та модернізація основних засобів (51% та 27% відповідно).

2.1.6. Активи Підприємства

Проведеним аналізом структури та динаміки активів Підприємства встановлено, що упродовж дослідженого періоду простежується збільшення вартості активів, а саме: у 2014 році порівняно з 2013 роком вартість активів зросла на 7 151 914,0 тис. грн та становила 27 587 447,0 тис. грн, за 2015 рік у порівнянні до 2014 року збільшилась на 8 913 804,0 тис. грн та становила 36 501 251,0 тис. грн, за 2016 рік у порівнянні до 2015 року збільшилась на 5 665 595,0 тис. грн та становила 42 166 846,0 тис. грн та за 2017 рік у порівнянні до 2016 року збільшилась на 1 573 632,0 тис. грн та становила 43 740 478,0 тис. гривень.

Необоротні активи

Загальна вартість необоротних активів Підприємства за 2014 рік становила 9 837 536,0 тис. грн (або 35,7% у загальній вартості активів), що на 708 284,0 тис. грн менше у порівнянні з 2013 роком.

У 2015 році вартість необоротних активів становила 7 646 375,0 тис. грн (або 21,0% у загальній вартості активів), що на 2 191 161,0 тис. грн менше у порівнянні з 2014 роком.

У 2016 році вартість необоротних активів становила 10 407 060,0 тис. грн (або 24,7 % у загальній вартості активів), що на 2 760 685,0 тис. грн більше у порівнянні з 2015 роком.

У 2017 році вартість необоротних активів становила 10 702 984,0 тис. грн (або 24,5 % у загальній вартості активів), що на 295 924,0 тис. грн більше у порівнянні з 2016 роком.

Протягом досліджуваного періоду у складі необоротних активів Підприємства основну питому вагу (понад 99%) становила довгострокова дебіторська заборгованість, яка складала: станом на 01.10.2013 – 9 600 799,0 тис. грн, на 31.12.2013 – 10 531 579,0 тис. грн, на 31.12.2014 - 9 823 222,0 тис. грн, на 31.12.2015 – 7 629 816,0 тис. грн, станом на 31.12.2016 – 10 388 622,0 тис. грн. та станом на 31.12.2017 - 10 673 493,0 тис. гривень.

Дослідженням структури та динаміки *нематеріальних активів* встановлено, що у складі нематеріальних активів обліковуються ліцензійні програми.

Протягом 2014 року відбулося збільшення, за рахунок придбання та модернізації, первісної вартості нематеріальних активів на 1 580 тис. грн. в порівнянні з 2013 роком.

Протягом 2015 року відбулося збільшення, за рахунок придбаних, первісної вартості нематеріальних активів на 289 тис. грн. в порівнянні з 2014 роком.

Протягом 2016 року відбулося збільшення, за рахунок придбаних, первісної вартості нематеріальних активів на 74 тис. грн. в порівнянні з 2015 роком.

Протягом 2017 року відбулося збільшення, за рахунок придбаних, первісної вартості нематеріальних активів на 783 тис. грн. в порівнянні з 2016 роком.

Протягом періоду дослідження (крім 2017 року) спостерігається зростання зносу основних засобів Підприємства. Так, станом на 01.10.2013 знос основних засобів становив 52,5% (або 13 355,0 тис. грн), на 01.01.2014 - 53,9% (або 13 735,0 тис. грн), на 01.01.2015 – 58,6% (або 15 246,0 тис. грн), на 01.01.2016 – 61,0% (або 16 720,0 тис. грн), на 01.01.2017 – 55,3% (або 18 864,0 тис. грн), на 31.12.2017 – 43,7% (або 20 720,0 тис. грн), що свідчить про високий рівень зносу основних засобів та недостатність заходів щодо їх оновлення.

Крім того, до складу необоротних активів Підприємства входять незавершені капітальні інвестиції, які складають менше 0,002 % від загальної вартості необоротних активів та становили: станом на 01.10.2013 – 139,0 тис. грн, станом на 01.01.2014 - 139,0 тис. грн, станом на 01.01.2015 – 294,0 тис. грн, станом на 01.01.2016 – 3 031,0 тис. грн, станом на 01.01.2017 – 769,0 тис. грн та станом на 31.12.2017 – 76,0 тис. гривень.

Інвестиційна нерухомість та інші необоротні активи у складі необоротних активів Підприємства упродовж дослідженого періоду не значились.

В ході проведення аудиту діяльності ДП «Енергоринок», відповідно до наказу від 25.01.2018 № 19, проведена інвентаризація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та запасів Підприємства, за результатами якої розбіжностей не встановлено.

Протокол засідання інвентаризаційної комісії у додатку № 2 до звіту.

Оборотні активи

У структурі активів розмір оборотних активів становив: станом на 01.10.2013 – 12 010 451,0 тис. грн (або 55,5% від загальної вартості активів), станом на 01.01.2014 – 9 889 713,0 тис. грн (або 48,4% від загальної вартості активів), станом на 01.01.2015 – 17 749 911,0 тис. грн (або 64,3% від загальної вартості активів), станом на 01.01.2016 – 28 854 876,0 тис. грн (або 79,1%), станом на 01.01.2017 – 31 759 786,0 тис. грн (або 75,3%) та станом на 31.12.2017 – 33 037 494,0 тис. грн (або 75,6%).

Протягом досліджуваного періоду у складі оборотних активів Підприємства основну питому вагу становили:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги;
- дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами;
- інша поточна дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 01.10.2013 складала 4 648 403,0 тис. грн (або 38,7% від загальної вартості оборотних активів), станом на 01.01.2014 – 3 346 907,0 тис. грн (або 33,8%), станом на 01.01.2015 – 10 050 707,0 тис. грн (або 56,6%), станом на 01.01.2016 – 7 553 034,0 тис. грн (або 26,2%), станом на 01.01.2017 – 6 592 481,0 тис. грн (або 20,8%) та станом на 31.12.2017 – 5 097 010,0 тис. грн (або 15,5%).

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами станом на 01.10.2013 складала 3 042 170,0 тис. грн (або 25,3% від загальної вартості оборотних активів), станом на 01.01.2014 – 2 997 697,0 тис. грн (або 30,3%), станом на 01.01.2015 – 3 603 162,0 тис. грн (або 20,3%), станом на 01.01.2016 – 5 755 929,0 тис. грн (або 20,0 %), станом на 01.01.2017 – 5 694 814,0 тис. грн (або 17,9%) та станом на 31.12.2017 – 5 254 770,0 тис. грн (або 15,9%).

Інша поточна дебіторська заборгованість станом на 01.10.2013 складає 2 968 423,0 тис. грн (або 24,7% від загальної вартості оборотних активів), станом на 01.01.2014 – 2 683 571,0 тис. грн (або 27,1%), станом на 01.01.2015 – 3 336 812,0 тис. грн (або 18,8%), станом на 01.01.2016 – 13 498 206,0 тис. грн (або 46,8%), станом на 01.01.2017 – 16 183 647,0 тис. грн (або 51,0%) та станом на 31.12.2017 – 18 295 174,0 тис. грн (або 55,4%).

2.1.7. Власний капітал та фінансові результати діяльності

Розмір власного капіталу Підприємства протягом досліджуваного періоду збільшився з 1 049 921,0 тис. грн станом на 01.10.2013 до 4 918 452,0 тис. грн станом на 31.12.2017 року. Зростання власного капіталу відбулось за рахунок збільшення суми нерозподіленого прибутку.

Власний капітал Підприємства складається з зареєстрованого (пайового) капіталу, додаткового капіталу та нерозподіленого прибутку.

Статутом Підприємства не визначено його статутний капітал.

Зареєстрований (пайовий) капітал протягом досліджуваного періоду не змінювався і складає 268,0 тис. гривень.

Додатковий капітал Підприємства має тенденцію до збільшення: з 7 808,0 тис. грн станом на 01.10.2013 до 19 296,0 тис. грн станом на 31.12.2017 року.

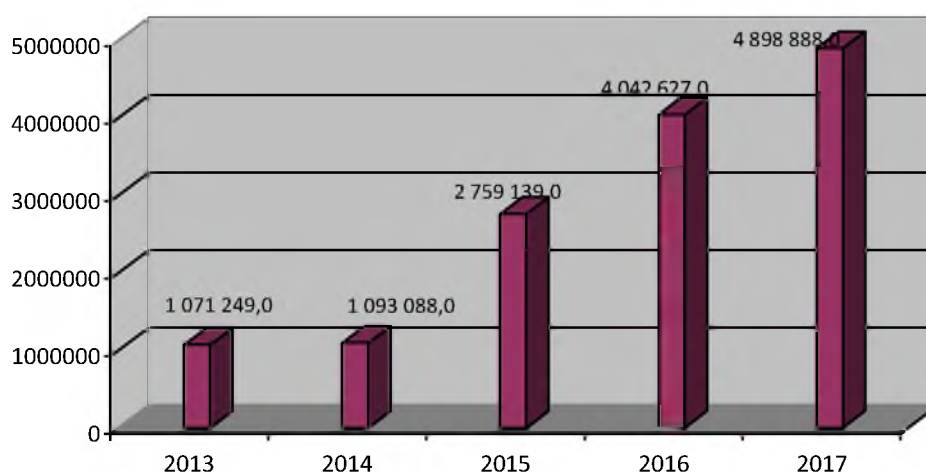
Розмір додаткового капіталу суттєво збільшився у 2017 році в результаті прийняття на баланс Підприємства безкоштовно переданих нежитлових приміщень згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 495-р «Про передачу нежитлових приміщень у м. Києві», в якому зазначено - передати нежитлові приміщення у будівлі по вул. Симона Петлюри, 27, у м. Києві: загальною площею 819,6 кв. м (інвентарний номер 1641/1) на четвертому поверсі (кімнати правого крила будівлі 400-402, 404-407, 409-411, 411а, 411б, 412, 413), шостому поверсі (кімнати лівого крила будівлі 610, 611, 611а, 612, 617), цокольному поверсі (кімната 11а), десятому поверсі (кімнати 1019, 1023) із сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості державному підприємству «Енергоринок», із закріпленням їх за зазначеним підприємством на праві господарського віддання.

Нерозподілений прибуток має тенденцію до збільшення: з 1 041 845,0 тис. грн станом на 01.10.2013 року до 4 898 888,0 тис. грн станом на 31.12.2017 року.

У структурі власного капіталу нерозподілений прибуток складав: станом на 01.10.2013 - 1 041 845,0 тис. грн. (або 99,2%), на 31.12.2013 – 1 071 249,0 тис. грн. (або 99,3%), на 31.12.2014 – 1 093 088,0 тис. грн. (або 99,3%), на 31.12.2015 – 2 759 139,0 тис. грн. (або 99,7%), на 31.12.2016 – 4 042 627,0 тис. грн (або 99,8%) та на 31.12.2017 – 4 898 888,0 тис. грн.(або 99,6%).

**Динаміка зростання нерозподіленого прибутку ДП «Енергоринок»
за 2013-2017 роки (тис. грн)**

Діаграма 4

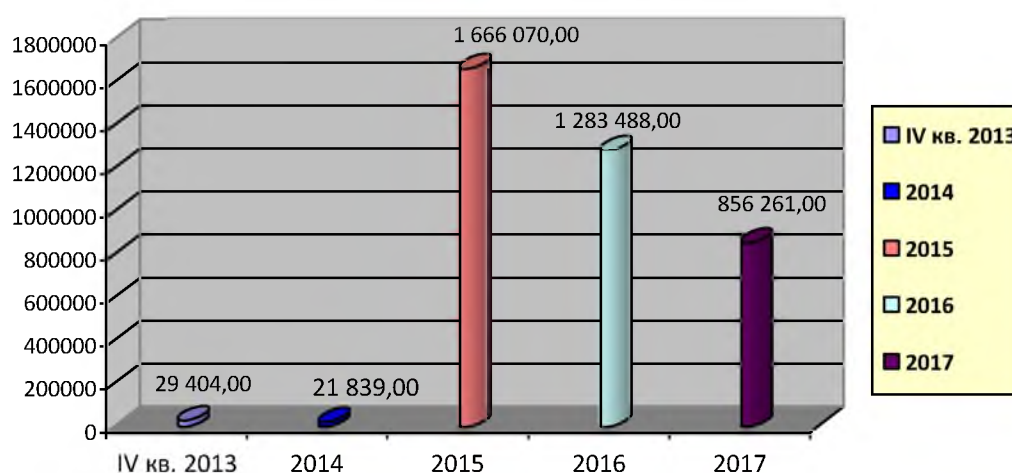
Протягом періоду, що підлягав аудиту, діяльність Підприємства була прибутковою. Проте, фінансові результати діяльності Підприємства упродовж дослідженого періоду свідчать про коливання його фінансового стану.

За результатами діяльності у IV кварталі 2013 року Підприємством отримано чистий прибуток у розмірі 29 404,0 тис. грн, за 2014 рік – 21 839,0 тис. грн, за 2015 рік – 1 666 070,0 тис. грн, за 2016 рік – 1 283 488,0 тис. грн та за 2017 рік – 856 261,0 тис. гривень.

Нерівномірність фінансового результату діяльності в періоді, що підлягав аудиту, характеризує [Діаграма 5](#).

Діаграма 5

**Фінансовий результат діяльності ДП «Енергоринок»
за IV квартал 2013 року та 2014-2017 роки (тис. грн)**

2.1.8. Процедури закупівель

В ході аудиту встановлено, що з 2012 року ДП «Енергоринок» виведено з під дії Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 року № 2289-VI на підставі пунктів 4, 10 та 21 частини 1 статті 1 та абзацу 2 частини 1 статті 2 цього Закону в редакції Закону № 5044-VI від 04.07.2012 року.

Починаючи з 20.04.2014 після набрання чинності Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 №1197-VII ДП «Енергоринок» відповідно до пункту 9 частини 1 статті 1 цього Закону здійснював закупівлі відповідно до вимог цього Закону.

На підставі абзаців 4 та 5 пункту 9 частини 1 статті 1 та абзацу 2 частини 1 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922-VIII ДП «Енергоринок» долучилося до проведення публічних закупівель через систему Prozorro.

За процедурами закупівель Підприємство закупляло обладнання до оргтехніки, ліцензійні програми, різного виду папір, конверти, воду, послуги з технічного обслуговування та технічної підтримки комп'ютерного обладнання, послуги з ремонту та обслуговування легкових автомобілів, послуги щодо аудиту фінансової звітності Підприємства тощо.

У IV кварталі 2013 року ДП «Енергоринок» процедури закупівлі не застосовувало.

Без застосування процедур закупівель у IV кварталі 2013 року було укладено 28 договорів на загальну суму 5 309,3 тис. гривень.

У 2014 році ДП «Енергоринок» проведено 9 процедур закупівель, за результатами яких укладено 9 договорів на загальну суму 486 161,7 тис. грн, з яких:

- за процедурою відкритих торгів – 7 торгів (7 договорів) на загальну суму 485 568,3 тис. грн;
- за переговорною процедурою закупівель – 1 торги (1 договір) на загальну суму 399,7 тис. грн;
- за процедурою закупівель запиту цінових пропозицій – 1 торги (1 договір) на загальну суму 193,7 тис. гривень.

Крім того, без застосування процедур закупівель у 2014 році було укладено 53 договори на загальну суму 3 649,6 тис. гривень.

У 2015 році ДП «Енергоринок» проведено 28 процедур закупівель, за результатами яких укладено 24 договорів на загальну суму 693 687,5 тис. грн, з яких:

- за процедурою відкритих торгів – 18 торгів (13 договорів) на загальну суму 691 091,8 тис. грн., слід наголосити, що з них 6 процедур закупівель було відмінено;
- за переговорною процедурою закупівель – 1 торги (1 договір) на загальну суму 1 606,9 тис. грн;
- за процедурою закупівель запиту цінових пропозицій – 9 торгів (10 договорів) на загальну суму 988,8 тис. грн, (з них 2 процедури закупівель було відмінено).

Крім того, без застосування процедур закупівель у 2015 році було укладено 44 договори на загальну суму 1 256,8 тис. гривень.

У 2016 році ДП «Енергоринок» проведено 72 процедури закупівель, за результатами яких укладено 66 договорів на загальну суму 749 170,5 тис. грн, з яких:

- за процедурою відкритих торгів – 31 торгів (29 договорів) на загальну суму 571 760,7 тис. грн (з них 11 процедур закупівель було відмінено);
- за допороговою процедурою закупівель – 15 торгів (13 договорів) на загальну суму 174 643,5 тис. грн, (з них 2 процедури закупівель було відмінено);
- за процедурою закупівель запиту цінових пропозицій – 12 торгів (13 договорів) на загальну суму 2 464,0 тис. грн, (з них 1 процедуру закупівель було відмінено);
- за процедурою електронних закупівель – 14 торгів (11 договорів) на загальну суму 302,3 тис. грн, (з них 3 процедури закупівель було відмінено).

Крім того, без застосування процедур закупівель у 2016 році було укладено 29 договорів на загальну суму 1 019,2 тис. гривень.

У 2017 році ДП «Енергоринок» проведено 62 процедури закупівель, за результатами яких укладено 49 договорів на загальну суму 1 092 828,9 тис. грн, з яких:

- за процедурою відкритих торгів – 28 торгів (19 договорів) на загальну суму 11 726,9 тис. грн, (з них 9 процедур закупівель було відмінено);
- за допороговою процедурою закупівель – 34 торгів (30 договорів) на загальну суму 1 081 102,0 тис. грн, (з них 7 процедур закупівель було відмінено).

Крім того, без застосування процедур закупівель у 2017 році було укладено 23 договори на загальну суму 597,1 тис. гривень.

В ході аудиту вибіркоким методом проведено перевірку за окремими процедурами закупівель в період з 01.10.2013 року по 31.12.2017 року.

Порушень вимог законодавства у сфері публічних закупівель щодо складання та оприлюднення річних планів, щодо дотримання вимог законодавства стосовно створення та функціонування тендерного комітету, щодо прозорості проведених закупівель, визнання переможця закупівель та укладення договорів з переможцями торгів не встановлено.

Довідка окремих питань Мамчука О.О. в додатку № 3 до звіту.

2.1.9. Оцінка ефективності управління ДП «Енергоринок»

Оцінкою ефективності управління ДП «Енергоринок», проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність Підприємства, встановлено:

Коефіцієнт рентабельності активів показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність їх використання (*оптимальне значення > 0 , збільшення*), який за 2013 рік становив 0,002, за 2014 рік становив 0,001, за 2015 рік – 0,052, за 2016 рік – 0,033 та за 2017 рік – 0,020, що відповідає оптимальному значенню зазначеного показника та свідчить про існуючу тенденцію до збільшення (+0,018) ефективності використання активів Підприємства.

Коефіцієнт зносу основних засобів у досліджуваному періоді коливався, а саме: у 2013 році склав 0,539, у 2014 році – 0,586, у 2015 році – 0,610, у 2016 році – 0,553 та у 2017 році – 0,438 (-0,101), що свідчить про зростання морального та фізичного зносу основних засобів в 2013-2016 роках, а в 2017 році він свідчить про позитивну тенденцію до зменшення.

Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання Підприємством наявних ресурсів (незалежно від джерел їх залучення) та показує, наскільки зміни у наявних активах пов'язані зі змінами доходу. У 2013 році він дорівнював 4,216, у 2014 році – 3,771, у 2015 році – 3,414, у 2016 році – 3,331 та у 2017 році – 3,404 (- 0,812). Його зменшення свідчить про погіршення швидкості оборотності активів Підприємства.

Коефіцієнт фінансової стійкості Підприємства (>1) в досліджуваному періоді становив: у 2013 році – 0,056, у 2014 році – 0,042, у 2015 році – 0,082, у 2016 році – 0,106 та у 2017 році – 0,127, що менше встановленого оптимального значення. Коефіцієнт вказує на те, що Підприємство не має достатнього рівня фінансової стійкості і залежить від зовнішніх фінансових джерел, але в його динаміці простежується позитивна тенденція до збільшення (+0,071).

Коефіцієнт покриття у 2013 році становив 0,599, у 2014 році – 0,733, у 2015 році – 0,890, у 2016 році – 0,850 та у 2017 році - 0,860 (при оптимальному

значенні >1 збільшення), що свідчить про недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, але в його динаміці простежується позитивна тенденція до збільшення (+0,261).

Коефіцієнт заборгованості (0,5-0,7) за 2013 рік становив 17,940, за 2014 рік – 24,070, за 2015 рік – 12,170, за 2016 рік – 9,410, за 2017 рік – 7,890, що значно більше встановленого оптимального значення. Коефіцієнт вказує на залежність Підприємства від позикових джерел та його неможливість виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів, але в його динаміці простежується позитивна тенденція до зменшення (–10,050).

Таким чином, коефіцієнтний аналіз фінансового стану Підприємства показав про залежність ДП «Енергоринок» від позикових джерел, недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, погіршення швидкості оборотності активів та зростання зношеності основних засобів, що знаходяться на балансі Підприємства. Однак, при цьому зростає ефективність використання активів Підприємства.

2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності ДП «Енергоринок»

2.2.1. Вплив дії нормативно-правових, розпорядчих документів та рішень Органу управління, Ради ОРЕ та постанов НКРЕКП, якими безпосередньо регулюється діяльність Підприємства та встановлюються правила здійснення окремих видів господарських операцій – на ефективність його діяльності.

Щодо розрахунків за електроенергію

Відповідно до Закону України «Про електроенергетику», Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з оптового постачання електричної енергії, затверджених постановою НКРЕ від 16.12.1996 №256, Статуту, затвердженого постановою КМУ від 05.06.2000 №922, та Договору між членами Оптового ринку електричної енергії від 15.11.1996 на ДП «Енергоринок» покладені наступні функції:

- *оптового постачальника електроенергії;*
- *Розпорядника системи розрахунків;*
- *Розпорядника коштів ОРЕ;*
- *Секретаріату Ради ОРЕ;*
- *Головного Оператора системи комерційного обліку електроенергії;*
- *Сторони ДЧОРЕ, яка відповідає за підтримку системи забезпечення функціонування ОРЕ.*

Постановою Кабінету Міністрів України «Про визначення критеріїв віднесення об'єктів державної власності до таких, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» від 03.11.2010 № 999 ДП «Енергоринок» визначено як підприємство, що має стратегічне значення

для економіки і безпеки держави, яке забезпечує цілісність об'єднаної енергетичної системи України.

Правовідносини між членами Оптового ринку електричної енергії України (далі - ОРЕ) регулюються:

Цивільним кодексом України,
Господарським кодексом України,
Законом України «Про електроенергетику»,
Договором між членами Оптового ринку електричної енергії України (далі - ДЧОРЕ),
двосторонніми договорами.

ДЧОРЕ встановлено правила та порядок функціонування системи комерційних стосунків у процесі купівлі-продажу електроенергії, які регулюють зокрема зобов'язання ДП «Енергоринок» під час закупівлі електроенергії від виробників електричної енергії та зобов'язання постачальників електричної енергії у процесі закупівлі електроенергії від ДП «Енергоринок».

Вироблена електроенергія продається виробниками Державному підприємству «Енергоринок». Купують електричну енергію в ДП «Енергоринок» постачальники за регульованим (обленерго) і нерегульованим (незалежні постачальники) тарифами для подальшого постачання споживачам України або з метою подальшого експорту.

Ціни на генерацію, передачу та постачання електроенергії встановлює регулятор (НКРЕКП).

Порядок проведення розрахунків за куплену/продану електричну енергію в Оптовому ринку здійснюється відповідно до Інструкції про порядок використання коштів ОРЕ України (далі – ІВКОР), що є Додатком 4 до ДЧОРЕ.

Розрахунки між суб'єктами ринку за куплену/продану електричну енергію проводяться відповідно до договорів, укладених між виробниками електроенергії та ДП «Енергоринок» (за куплену електроенергію) та укладених ДП «Енергоринок» з енергопостачальними організаціями (обленерго та іншими постачальниками) (за продану електроенергію), згідно з вимогами Закону України «Про електроенергетику» від 16.10.1997 № 575/97-ВР, та ДЧОРЕ.

Договір між суб'єктами ринку на купівлю/продаж електроенергії є примірним, форма якого затверджується НКРЕКП.

Зокрема, Договором про купівлю електроенергії у Виробника визначено умови продажу електроенергії виробником в ОРЕ, а саме, по погодинному сальдо перетоків на підставі показників розрахункових (комерційних систем) систем обліку через точки обліку, що визначені в Акті розмежування балансової належності електричних мереж і експлуатаційної відповідальності Сторін. Визначення обсягів продажу-купівлі електроенергії проводиться

шляхом обміну даними між виробником та ДП «Енергоринок», на підставі показників розрахункових лічильників, що встановлені в точках обліку, оформлюються відповідними Актами про виробіток та відпуск в мережу електроенергії, виробленої виробником.

Примірний договір про купівлю-продаж електричної енергії між ДП «Енергоринок» та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел затверджено постановою НКРЕ від 11.10.2012 № 1314 (зі змінами).

Відповідно до п. 6.4 ІВКОР оплата за продану Виробниками та іншими суб'єктами електричну енергію Оптовому постачальнику здійснюється на їх рахунки згідно з умовами двосторонніх договорів.

Банкір ринку (уповноважений банк, який обслуговує поточні рахунки із спеціальним режимом використання учасників Оптового ринку) здійснює перерахування коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання Оптового постачальника (ДП «Енергоринок»), які надійшли від Постачальників (ЕК) за попередній день, відповідно до алгоритму та на підставі розпорядження власника рахунку (п.6.5 ІВКОР).

Довідково: алгоритм Оптового ринку – порядок розподілу уповноваженим банком коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання без платіжних доручень, який встановлюється НКРЕКП.

Примірний договір купівлі-продажу електроенергії між Оптовим постачальником електричної енергії (ДП «Енергоринок») та постачальником електроенергії за регульованим тарифом схвалено Постановою НКРЕ від 11.05.2006 № 577 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Національної комісії регулювання електроенергетики № 1172 від 06.09.2006, № 1489 від 30.10.2007, № 1263 від 04.10.2009, № 1859 від 14.12.2010, № 2030 від 24.10.2011, № 1116 від 14.09.2017).

Договорами купівлі-продажу електроенергії, укладеними між Оптовим постачальником електричної енергії (ДП «Енергоринок») та постачальниками електроенергії (далі – ЕК), визначено порядок розрахунків за продану Державним підприємством «Енергоринок» та куплену ЕК електроенергію.

Зокрема, оплату за куплену електроенергію енергопостачальник здійснює відповідно до п.6.8 ІВКОР, грошовими коштами, що перераховуються на поточні рахунки із спеціальним режимом використання ДП «Енергоринок» з поточних рахунків із спеціальним режимом використання ЕК, а також з інших рахунків ЕК.

Перерахування коштів здійснює Банкір ринку із поточних рахунків зі спеціальним режимом використання ЕК, а також з інших рахунків ЕК – на поточні рахунки із спеціальним режимом використання Оптового постачальника відповідно до алгоритму, двічі на день.

Перерахування коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання ЕК за куплену у ДП «Енергоринок» електроенергію здійснюються кожного банківського дня розрахункового місяця і

зараховується Сторонами як оплата за електричну енергію, куплену ЕК у ДП «Енергоринок» у цьому місяці.

Остаточний розрахунок за куплену ЕК у ДП «Енергоринок» електроенергію в розрахунковому місяці здійснюється ЕК до 14-го (включно) числа місяця, наступного за розрахунковим.

Якщо до 14-го (включно) числа місяця, наступного за розрахунковим, ЕК не здійснила повну поточну оплату вартості електроенергії за розрахунковий місяць, ДП «Енергоринок» надсилає до ЕК попередження про можливість обмеження споживання в обсязі недоплаченої ЕК в розрахунковому місяці електроенергії.

Сума, яка була сплачена ЕК понад повну поточну оплату вартості електричної енергії за розрахунковий місяць, зараховується Сторонами як погашення заборгованості за електричну енергію, яка виникла після 01.01.2005 року, а в разі її відсутності зараховується в рахунок погашення заборгованості з найдавнішим терміном її виникнення з урахуванням ПДВ, якщо інше не передбачено договором про реструктуризацію заборгованості між ДП «Енергоринок» та ЕК.

Згідно наданої до аудиту інформації, Виробниками електричної енергії в періоді, що підлягав аудиту, було продано в Оптовий ринок виробленої електричної енергії та переміщено з енергетичних систем інших країн (імпорт), з урахуванням технологічних перетоків, всього – 643 049,665 млн. кВт год, в тому числі:

	Обсяг, млн. кВт·год	Вартість, млн.грн	Середня ціна продажу, коп./кВт·год
в IV кварталі 2013	47 064,939	22 236,093	47,25
в 2014 році	165 974,826	86 600,32	52,18
в 2015 році	146 358,789	101 185,55	69,14
в 2016 році	141 378,310	121 466,41	85,92
в 2017 році	142 272,801	136 732,50	96,11

Детальна інформація про обсяги та вартість придбаної у виробників електроенергії у розрізі виробників та років додається Додатком 4 до Звіту.

Згідно наданої до аудиту інформації, в періоді, що підлягав аудиту, державним підприємством «Енергоринок» продано з ОРЕ енергопостачальникам за регульованим (обленерго) і нерегульованим (незалежні постачальники) тарифом електроенергії (всього, з урахуванням експорту та загальносистемних технологічних витрат електроенергії):

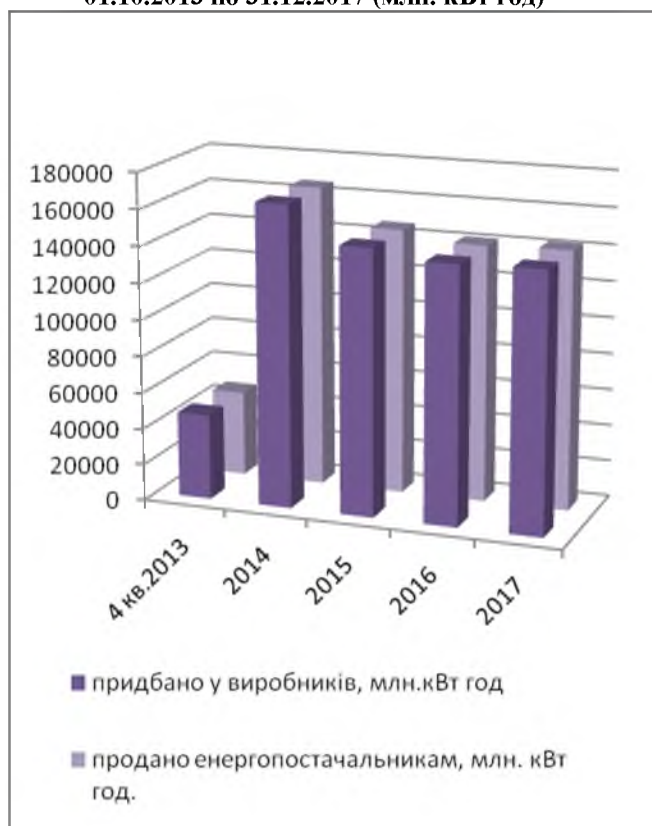
	Обсяг, млн. кВт·год	Вартість, млн. грн	Середня ціна продажу, коп./кВт·год
в IV кварталі 2013	47 064,939	24 068,84	51,14
в 2014 році	165 974,826	93 264,18	56,19
в 2015 році	146 358,789	112 906,74	77,14
в 2016 році	141 378,310	135 214,05	95,64
в 2017 році	142 272,801	150 886,67	106,05

Детальна інформація про обсяги та вартість проданої енергопостачальникам електроенергії, у розрізі енергопостачальників та років, додається Додатком 5 до Звіту.

Порівняльна характеристика обсягів та вартості купленої в ОРЕ та проданої енергопостачальним організаціям електроенергії наведена в діаграмах 6 та 7.

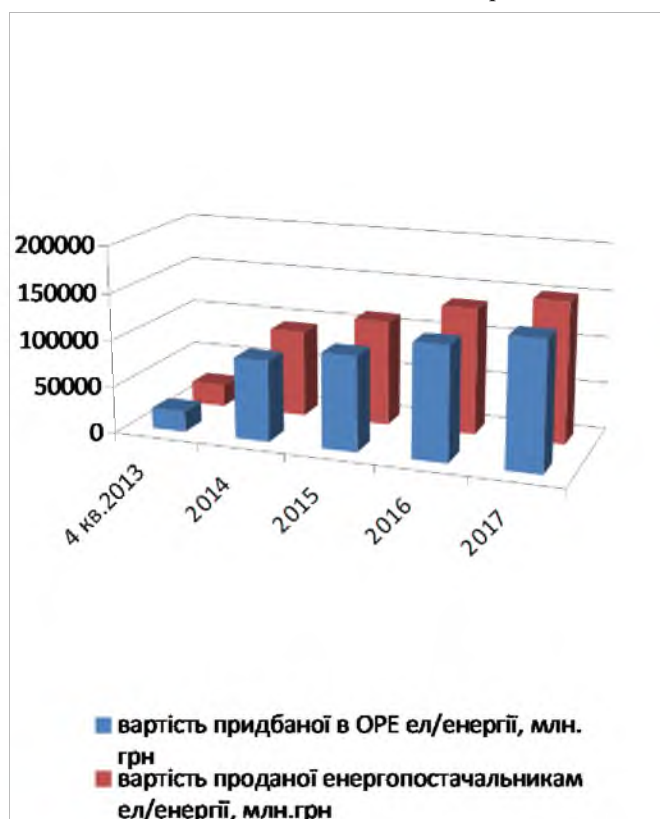
Діаграма 6

Обсяг
купленої в Оптовий ринок та проданої
енергопостачальникам електроенергії за період з
01.10.2013 по 31.12.2017 (млн. кВт год)

Діаграма 7

Вартість
купленої в Оптовий ринок та проданої
енергопостачальникам електроенергії за період з
01.10.2013 по 31.12.2017 (млн. грн)

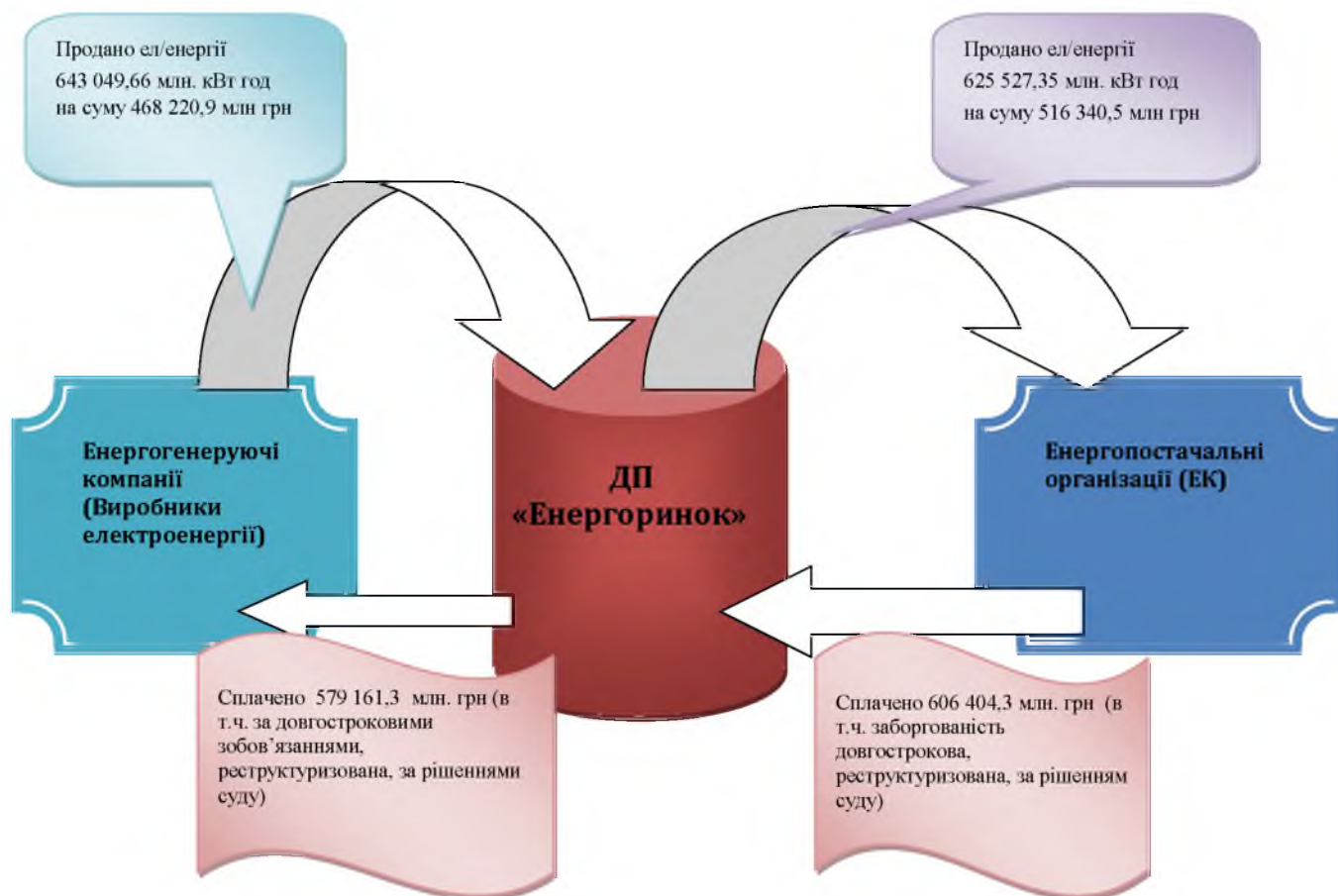

Як видно з наведеного, **обсяг** придбаній в ОРЕ та проданої енергопостачальникам електроенергії в 2017 році у порівнянні з 2014 роком **зменшився** в кількісному виразі на 15% (142 272,801 млн. кВт год. в 2017 році - проти 165 974,826 млн. кВт год. в 2014 році). При цьому, **вартість** придбаній в ОРЕ та проданої енергопостачальникам електроенергії у 2017 році у порівнянні з 2014 роком **зросла** майже на 63%.

Дані про продану Виробниками в Оптовий ринок електроенергію та продану з Оптового ринку енергопостачальним організаціям (обленерго та та іншим постачальникам) електричну енергію за період аудиту наведено на [мал. 1](#)

Малюнок 1

Купівля/продаж електроенергії в ОРЕ в періоді з 01.10.2013 по 31.12.2017

Оплата проданої та купленої електроенергії в розрізі рахунків у додатку № 6 до Звіту.

Так, згідно наданої до аудиту інформації, енергопостачальники, яким в періоді, охопленому аудитом, реалізовано електроенергію за регульованим та нерегульованим тарифом, заборгували Державному підприємству «Енергоринок» за отриману в періоді з **01.10.2013 по 31.12.2017 електроенергію** (без урахування заборгованості, що обліковувалась на початок перевіряємого періоду):

- станом на 01.01.2014 – 1 558,20 млн. грн (в т.ч. за регульованим тарифом 1 557,35 млн. грн, за нерегульованим тарифом - 0,856 млн. грн);
- станом на 01.01.2015 – 8 731,4 млн. грн (в т.ч. за регульованим тарифом 8 643,79 млн. грн, за нерегульованим тарифом - 87,61 млн. грн);
- станом на 01.01.2016 – 13 897,61 млн. грн (в т.ч. за регульованим тарифом 13 784,51 млн. грн, за нерегульованим тарифом – 113,10 млн. грн);
- станом на 01.01.2017 - 17 569,27 млн. грн (в т.ч. за регульованим тарифом 17 567,93 млн. грн, за нерегульованим тарифом – 1,34 млн. грн);
- станом на 01.01.2018 – 18 407,73 млн. грн (в т.ч. за регульованим тарифом 18 407,54 млн. грн, за нерегульованим тарифом – 0,19 млн. грн).

Через зростання неплатежів від енергопостачальних організацій, ДП «Енергоринок» в свою чергу не змогло вчасно розрахуватись з

Виробниками за поставлену ними в ОРЕ електроенергію. Так, заборгованість Підприємства перед Виробниками за придбану лише в періоді з 01.10.2013 по 31.12.2017 електроенергію (без урахування заборгованості, що обліковувалась на початок перевіряемого періоду) складала:

- станом на 01.01.2014 - 6 321,17 млн. грн,
- станом на 01.01.2015 - 12 157,83 млн. грн,
- станом на 01.01.2016 - 19 979,96 млн. грн,
- станом на 01.01.2017 - 23 912,74 млн. грн,
- станом на 01.01.2018 - 24 613,78 млн. гривень.

При цьому, в періоді, охопленому аудитом, заборгованість ДП «Енергоринок» перед виробниками електроенергії зростала більш стрімкими темпами, що наглядно показує [Діаграма 6](#).

Діаграма 6.

Динаміка заборгованості ДП «Енергоринок» за продану в ОРЕ та відпущену енергопостачальникам електроенергію в періоді з 01.10.2013 по 31.12.2017

Слід зауважити, що заборгованість ДП «Енергоринок» перед виробниками за електричну енергію (кредиторська заборгованість ДП «Енергоринок» за куплену в ОРЕ електроенергію) складала: **станом на 01.10.2013 – 13 692,70 млн. грн** (в тому числі довгострокова кредиторська заборгованість – 1 128,25 млн. грн), **станом на 31.12.2017 – 28 653,39 млн. грн.** (в тому числі довгострокова кредиторська заборгованість – 7,20 млн. грн).

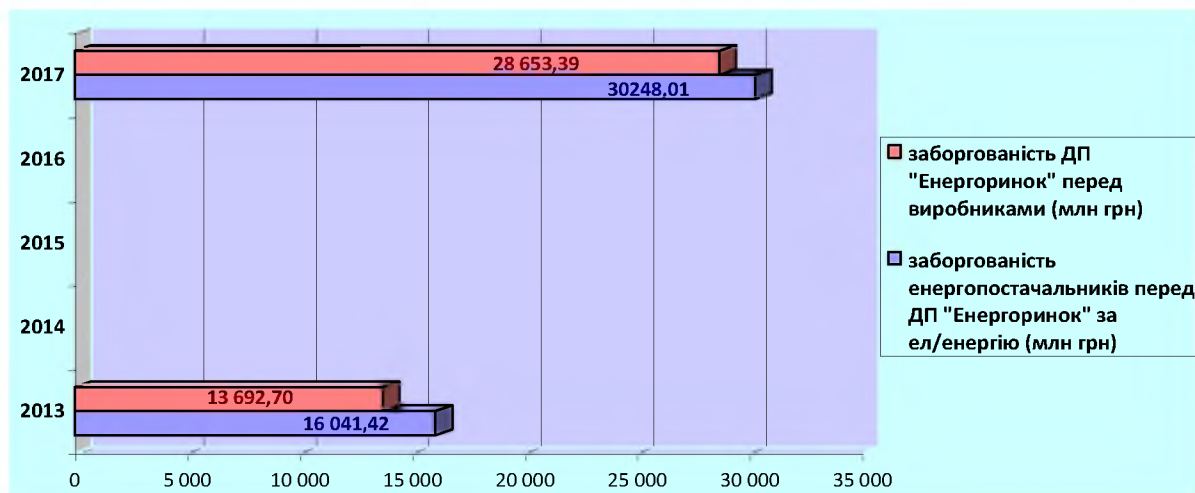
В свою чергу, заборгованість енергопостачальних компаній перед ДП «Енергоринок» за електричну енергію (дебіторська заборгованість ДП «Енергоринок» за відпущену з ОРЕ електроенергію) складала: **станом на 01.10.2013 - 16 041,42 млн. грн** (в тому числі довгострокова дебіторська заборгованість – 8 644,31 млн. грн), **станом на 31.12.2017 – 30 248,01 млн. грн** (в тому числі довгострокова дебіторська заборгованість – 9 817,95 млн. грн).

Про вжиті заходи щодо погашення довгострокової дебіторської заборгованості шляхом проведення претензійно-позовної роботи та стягнення

її у примусовому порядку відповідно до Закону України «Про виконавче провадження», наведено далі по тексту в розділі 2.2.2.

Дані про наявність заборгованості за купівлю/продаж електроенергії станом на 01.10.2013 та на 31.12.2017 та їх динаміка наведено в [Діаграмі 7](#).

Діаграма 7.

Основними причинами неплатежів та накопичення заборгованості на Оптовому ринку електроенергії є:

- неналежні розрахунки енергопостачальників, які здійснюють свою діяльність, в т. ч. на території проведення антитерористичної операції Донецької та Луганської областях, за електроенергію куповану на ОРЕ.

- відсутність джерела погашення заборгованості за електроенергію, яка була поставлена, але неоплачена на території проведення антитерористичної операції за договорами купівлі різниці перетоків електричної енергії, укладеними на виконання постанови КМУ від 7 травня 2015 №263.

Заборгованість ДП «Енергоринок» перед виробниками за електричну енергію збільшилась, найбільшими серед яких є:

Таблиця 2

(тис. грн)

		на 31.12.2014	на 31.12.2015	на 31.12.2016	на 31.12.2017
1	ДП "НАЕК Енергоатом"	7 172 205,41 (в т. ч. довгострокова 313 676,41)	10 856 041,21	12 022 260,76	12 604 649,86
2	ТОВ "ДТЕК СХІДЕНЕРГО"	1 198 723,53	1 633 373,09	1 915 814,57	1 470 384,50
3	ПАТ "ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО"	1 820 642,56	1 838 264,65	2 537 164,11	2 800 129,25
4	ПАТ "ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО"	1 071 048,72	1 122 540,84	1 457 225,87	1 549 817,94
5	ПАТ "ДОНБАСЕНЕРГО"	636 023,52	1 583 994,42	1 212 314,54	790 613,24

6	ПАТ "ЦЕНТРЕНЕРГО"	611 266,86	985 304,48	1 506 164,41	1 171 108,54
7	ПрАТ "УКРГІДРОЕНЕРГО"	172 350,85	627 045,52	855 941,05	907 793,79
8	ПАТ "КИЇВЕНЕРГО"	569 198,44	646 744,58	699 710,45	756 057,42
9	ПрАТ "ТЕЦ-5 ХАРКІВСЬКА"	284 289,26	447 545,70	606 945,04	678 950,38
10	ПАТ "КримТЕЦ"	212 238,19	212 238,19	212 238,19	212 238,19
11	ТОВ "СВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ"	178 666,05	276 255,59	281 383,59	356 448,74
12	ПрАТ "Білоцерківська ТЕЦ"	234 873,79	366 939,60	398 441,11	402 092,74
13	ПАТ "ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО"	216 602,50	350 564,31	400 462,28	461 161,74
14	ДП "ТЕЦ ССВЕРОДОНЕЦЬКА"	101 534,01	168 273,16	138 938,09	144 422,78
15	ПАТ "УКРГАЗВИДОБУВАННЯ"	3 941,01 (в т. ч. довгострокова 410,97)	5 527,05 (в т. ч. довгострокова 293,55)	8 402,21 (в т. ч. довгострокова 176,13)	10 944,24
16	ПрАТ «ГЕС НИЖНЬОДНІСТРОВСЬКА»	7 888,27	7 819,50	7 686,19	7 414,15
17	НЕК "УКРЕНЕРГО"	839 706,96 (в т. ч. довгострокова 19 979,27)	1 305 673,67 (в т. ч. довгострокова 17 877,67)	1 562 311,45 (в т. ч. довгострокова 15 458,32)	1 725 385,87 (в т. ч. довгострокова 7 144,32)

Як видно з наведеного, найбільшу заборгованість протягом останніх чотирьох років ДП «Енергоринок» має перед державною атомною генерацією (ДП «НАЕК «Енергоатом»), яке в свою чергу є найбільшим постачальником електроенергії в ОРЕ, та за обсягами проданої в ОРЕ електроенергії посідає домінуюче місце серед інших виробників (понад 53%).

Детальніша інформація щодо дебіторської та кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок» на звітні дати періоду, що підлягає дослідженню, у розрізі державних, приватних енергогенеруючих та енергопостачальних компаній наведено у *Додатку № 7 до Звіту*.

Порядок проведення розрахунків на оптовому ринку електричної енергії визначено статтею 15, 15-1 Закону України «Про електроенергетику» (зі змінами).

Відповідно до частини 12 статті 15 Закону України «Про електроенергетику» у кожному розрахунковому періоді (місяці) **забезпечується оплата вартості електричної енергії та послуг, закуплених у цьому періоді** оптовим постачальником (ДП «Енергоринок»), у **рівному відсотку** кожній енергогенеруючій компанії (за винятком суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - мікро-, міні- та малим гідроелектростанціям) та підприємству, яке здійснює централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергетичною системою України і передачу електричної енергії

магістральними та міждержавними електричними мережами (ДП «НЕК «Укренерго»). Ця оплата забезпечується з урахуванням остаточних платежів відповідно до договору, на підставі якого створено оптовий ринок електричної енергії.

Згідно з Законом України «Про електроенергетику»:

- НКРЕКП відповідно до покладених на неї завдань бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин оптового ринку електроенергії (стаття 12);
- алгоритм оптового ринку електричної енергії - порядок розподілу уповноваженим банком коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання без платіжних доручень, який встановлюється НКРЕКП (стаття 1);
- поточні рахунки із спеціальним режимом використання оптового ринку електричної енергії - рахунки суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території та оптове постачання електричної енергії, відкриті в уповноваженому банку і призначені виключно для накопичення коштів, отриманих за електричну енергію від споживачів, та розрахунків з учасниками оптового ринку електричної енергії (стаття 1);
- кошти за електричну енергію, закуплену на оптовому ринку електричної енергії, всіма енергопостачальниками перераховуються виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії (стаття 15¹).

Таким чином, отримані від енергопостачальників кошти перераховуються Підприємством на рахунки виробників електроенергії згідно з алгоритмом, який встановлюється НКРЕКП.

Так, в періоді, що підлягав аудиту, порядок перерахування коштів регламентовано відповідними постановами НКРЕ (НКРЕКП):

1) щодо оплати за поточний період (розрахунковий місяць):

- від 21.12.2011 № 2 «Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії»,

- від 30.12.2015 № 3247 «Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії»,

- від 28.12.2011 № 119 «Про алгоритм перерахування коштів»,

- від 14.03.2012 № 235 «Про алгоритм перерахування коштів»,

2) щодо погашення заборгованості за минулі періоди:

- від 26.07.2013 № 1036 «Про алгоритм перерахування коштів через поточні рахунки із спеціальним режимом використання для погашення заборгованості»,

- від 03.09.2008 № 1052 «Про алгоритм перерахування коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового

постачальника електричної енергії України та визнання такою, що втратила чинність, постанови НКРЕ від 08.04.2008 №507»,

- від 28.09.2016 № 1669 «Про погодження рішення Ради ОРЕ від 22, 26 вересня 2016 року (підпункт 5.9 протоколу №17), призупинення дії постанови Національної комісії регулювання електроенергетики України від 03 вересня 2008 року № 1052 та перерахування коштів»,

- від 29.12.2016 № 2385 «Про перерахування коштів»,
- від 04.04.2013 № 384 «Про алгоритм перерахування коштів»,
- від 14.04.2014 № 470 «Про алгоритм перерахування коштів»,
- від 23.07.2015 № 2059 «Про алгоритм перерахування коштів»,
- від 18.05.2016 № 808 «Про перерахування коштів»,
- від 04.10.2016 № 1775 «Про перерахування коштів»,
- від 26.12.2016 № 2370 «Про перерахування коштів»,
- від 27.12.2017 № 1402 «Про перерахування коштів».

3) щодо перерахування авансових платежів:

- від 27.01.2006 №123 «Про перерахування авансових платежів»,
- постанови, що приймалися фактично щомісячно, спрямовані на перерахування залучених ДП «Енергоринок» кредитних коштів виробникам електроенергії та надання авансових платежів.

Вибірковим аналізом розрахунків за куплену/продану в ОРЕ електроенергію та розподілу коштів, що надійшли від енергопостачальників у грудні 2016 року встановлено наступне.

На рахунки із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії у грудні 2016 року надійшло **20 965 210 828,03** грн, у тому числі:

Основний рахунок № 26032301861	20 561 807 127,06 грн
Додатковий рахунок № 26037306861	3 403 700,97 грн
Додатковий рахунок № 26030303861	400 000 000,00 грн

Розподіл коштів, що надійшли у грудні 2016 року на рахунки із спеціальним режимом використання, здійснювався за напрямками, визначеними у рішеннях національного регулятора (НКРЕКП), зокрема:

1. Відповідно до Постанови Національної комісії регулювання електроенергетики від 26.07.2013 р. № 1036, Розпорядником коштів Оптового ринку електричної енергії України кошти, що надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання для погашення заборгованості оптового постачальника електричної енергії як погашення заборгованості відповідно до договорів реструктуризації заборгованості за куповану електричну енергію, що виникла до 1 січня 2011 року, укладених ДП «Енергоринок» з енергопостачальниками на виконання Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу», розподілялись в повному обсязі між виробниками електричної енергії та НЕК «Укренерго» пропорційно до обсягів заборгованості, яка виникла до 1 січня 2011 року (крім заборгованості, яка

підпадає під дію постанови НКРЕ від 03.09.2008 № 1052) і є непогашеною на день, що передує дню розподілу коштів.

Згідно з постановою від 26.07.2013 року № 1036 було розподілено **3 403 700,97 гривень**.

2. Відповідно до пункту 1.9 Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2015 р. № 3247 «Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії», суму коштів, необхідних для реєстрації податкових зобов'язань в Єдиному реєстрі податкових накладних протягом звітного періоду та сплати податкового зобов'язання з ПДВ до державного бюджету за підсумками звітного періоду, підлягають перерахуванню на поточний рахунок ДП «Енергоринок» із коштів, які надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії з подальшим спрямуванням на електронний рахунок, відкритий у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, у строки, визначені Податковим кодексом України. Податкове зобов'язання з акцизного податку, що підлягає сплаті до державного бюджету за підсумками звітного періоду, та податкове зобов'язання з ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету до/або на день надання митної декларації при митному оформленні електричної енергії, що імпортується, підлягають перерахуванню на поточний рахунок ДП «Енергоринок» із коштів, які надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії з подальшим спрямуванням до державного бюджету, у строки, визначені Податковим кодексом України.

Акцизний податок за листопад 2016 року був перерахований на поточний рахунок ДП «Енергоринок», для здійснення оплати до державного бюджету України, у розмірі **448198310,00 гривень**.

Акцизний податок з митної вартості електричної енергії був перерахований на поточний рахунок ДП «Енергоринок», для здійснення оплати до Київської міської митниці ДФС, у сумі **237947,00 гривень**.

Суму коштів, необхідних для реєстрації податкових зобов'язань в Єдиному реєстрі податкових накладних у розмірі **319 742 049,04 грн** було перераховано на поточний рахунок ДП «Енергоринок», для здійснення оплати на електронний рахунок, відкритий у системі електронного адміністрування податку на додану вартість.

Податок на додану вартість з митної вартості електричної енергії був перерахований на поточний рахунок ДП «Енергоринок», для здійснення оплати до Київської міської митниці ДФС, у сумі **1 563 958,23 гривень**.

3. Відповідно до пункту 1.1. Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 20.12.2015 р. № 3247 «Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної

енергії» (зі змінами) для відшкодування витрат ДП «Енергоринок» у межах кошторису було перераховано за грудень 2016 року **259 235 596,20 гривень**.

Крім того, для розрахунків за куповану електричну енергію у ДВО «Белэнерго» та у ПАТ «ІНТЕР РАО» на поточний рахунок ДП «Енергоринок» перераховано **7 771 381,00 гривень**. Повернення невикористаних коштів з купівлі валюти з поточного рахунку ДП «Енергоринок» на рахунок із спеціальним режимом використання здійснено у сумі 337 633,66 гривень.

4. Відповідно до пункту 1.7 Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2015 р. № 3247 «Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії» до 15 числа (включно) розрахункового місяця здійснювався остаточний розрахунок з виробниками електричної енергії, (крім виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, енергопостачальників, що здійснюють продаж закупленої відповідно до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2014 року № 1188-р електричної енергії оптовому постачальнику електричної енергії, виробників електричної енергії, що провадять діяльність на неконтрольованій території, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, відповідно до постанови КМУ від 07 травня 2015 року № 263), НЕК «Укренерго» відповідно до їх фактичної товарної продукції попереднього розрахункового періоду, забезпечивши їм рівний відсоток оплати товарної продукції попереднього розрахункового періоду з урахуванням коштів, що перераховували згідно з окремими рішеннями Уряду та постановами НКРЕ за електричну енергію відповідного розрахункового періоду, та остаточний розрахунок з виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії, енергопостачальниками, що здійснюють продаж закупленої відповідно до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2014 року № 1188-р електричної енергії оптовому постачальнику електричної енергії, виробниками електричної енергії, що провадять діяльність на неконтрольованій території та здійснюють продаж різниці перетоків електричної енергії з неконтрольованої території на контрольовану територію, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, відповідно до постанови КМУ від 07 травня 2015 року № 263, забезпечивши їм 100 % оплату фактичної товарної продукції попереднього розрахункового періоду з урахуванням авансових платежів.

За період з 01.12.2016 по 15.12.2016 року було розподілено виробникам електричної енергії за товарну продукцію листопада 2016 року **8 828 136 819,01 гривень**.

Після проведення остаточних розрахунків з учасниками Оптового ринку електроенергії у грудні 2016 року, Розпорядник коштів забезпечив оплату виробленої товарної продукції за листопад 2016 року у розмірі 100%.

5. Згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 28.11.2011 р. № 119, кошти, що надійшли із поточного рахунку ПАТ «Полтаваобленерго» на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії як оплата електричної енергії, купованої на Оптовому ринку електричної енергії України у розрахунковому місяці, за умови додаткового визначення у графі «Призначення платежу»: «постанова НКРЕ від 28.12.2011 № 119» перераховані на поточний рахунок ПАТ «Полтаваобленерго» (Кременчуцька ТЕЦ) як оплата електричної енергії, купованої ДП «Енергоринок» у ПАТ «Полтаваобленерго» (Кременчуцька ТЕЦ) у цьому ж розрахунковому місяці.

Розподілено ПАТ «Полтаваобленерго» згідно Постанови № 119 від 28.12.2011 р. **92 098 000,00 гривень.**

6. Згідно Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 14.03.2012 р. № 235 «Про алгоритм перерахування коштів» кошти, що надійшли із поточного рахунку ПАТ «Укргідроенерго» на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії як оплата електричної енергії, купованої ПАТ «Укргідроенерго» для заповнення водосховища Дністровської ГАЕС на Оптовому ринку електричної енергії України у розрахунковому місяці, за умови додаткового визначення у графі «Призначення платежу»: «постанова НКРЕ від 14.03.2012 № 235», перераховані на поточний рахунок ПАТ «Укргідроенерго» як оплату електричної енергії, купованої ДП «Енергоринок» у ПАТ «Укргідроенерго» у цьому ж розрахунковому місяці.

Отримано та перераховано ПАТ «Укргідроенерго» згідно Постанови № 235 від 14.03.2012 р. **50 256 902,03 гривень.**

7. Відповідно до вимог пункту 1.2 Постанови НКРЕКП від 30.12.2015 № 3247 решта коштів була розподілена за алгоритмом у наступному порядку:

–у перший банківський день між виробниками електроенергії (крім теплоелектроцентралей, виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, ПАТ «Укргазвидобування», енергопостачальників, що здійснюють продаж закупленої відповідно до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2014 року № 1188-р електричної енергії оптовому постачальнику електричної енергії, виробників електричної енергії, що провадять діяльність на неконтрольованій території, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, відповідно до постанови КМУ від 07 травня 2015 року № 263), та НЕК «Укренерго» пропорційно до прогнозованого обсягу товарної продукції розрахункового місяця;

–у наступні банківські дні розрахункового місяця між виробниками електроенергії, НЕК «Укренерго», енергопостачальниками, що здійснюють продаж закупленої відповідно до пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів

України від 05 грудня 2014 року № 1188-р електричної енергії оптовому постачальнику електричної енергії (крім виробників електричної енергії, що провадять діяльність на неконтрольованій території, визначених центральним органом виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, відповідно до постанови КМУ від 07 травня 2015 року № 263), пропорційно до обсягу прогнозованої товарної продукції, що визначається, як сума фактичного обсягу товарної продукції нарастаючим підсумком з початку місяця та прогнозованого обсягу товарної продукції дня, що передує дню розподілу коштів.

Сума нарахування коштів учасникам розподілу коштів визначається як різниця між сумою коштів, нарахованих відповідно до підпункту 1.2 цієї постанови, та сумою коштів, яка була нарахована нарастаючим підсумком з першого дня платежу до попереднього розрахункового дня включно.

Сума перерахування коштів відповідному учаснику розподілу коштів дорівнює сумі нарахування коштів з урахуванням повернень коштів, недоотриманих учасниками розподілу коштів під час попереднього розподілу коштів, зменшеної на суму коштів, що надійшли відповідно до постанов НКРЕКП від 06.01.2016 № 3, від 13.04.2016 № 601.

За період, що перевірявся, відповідно до пункту 1.2 Постанови НКРЕКП від 30.12.2015 р. № 3247 були розподілені кошти у розмірі 9 768 821 182,17 гривень.

З коштів, нарахованих відповідно до алгоритму розподілу коштів, з 16 грудня 2016 року по 29 грудня 2016 року (включно) було здійснено утримання та перерахування коштів на поточний рахунок ДП «Енергоринок» згідно Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.12.2016 № 2242 «Про перерахування коштів» в загальній сумі **1 245 189 277,64 грн**, у тому числі:

- ПАТ «Центренерго» - 273 855 000,00 грн;
- ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» 260 000 000,00 грн;
- ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» - 123 300 000,00 грн;
- ПАТ «ДТЕК Західенерго» - 440 000 000,00 грн;
- ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» - 60 800 206,51 грн;
- ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» – 9 146 875,18 грн;
- ТОВ фірма «ТехНова» - 12 294 531,43 грн;
- ПАТ «Дніпровська ТЕЦ» – 8 131 411,70 грн;
- ПАТ «Херсонська ТЕЦ» – 9 088 027,00 грн;
- ТОВ «ШП "Харківенергоремонт» - 8 000 000,00 грн;
- ПАТ «Київенерго» - 33 231 400,00 грн;
- ДПЗД «Укрінтеренерго» (Калуська ТЕЦ) – 5 000 000,00 грн;
- ТОВ «ЕНЕРГІЯ І ГАЗ Україна» – 2 341 825,82 грн.

8. З метою забезпечення проведення енергогенеруючими компаніями розрахунків за паливо, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Постановою від 26 грудня 2016 року № 2367 погодилась з рішенням Ради Оптового ринку

електричної енергії України від 16 грудня 2016 року (підпункт 2.1 протоколу № 23) щодо залучення ДП «Енергоринок» у Публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» кредитних коштів у розмірі **1 245 189 277,64 гривень**.

Залучені кредитні кошти які надійшли 29 грудня 2016 року на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії з поточного рахунка ДП «Енергоринок», були розподілені та перераховані виробникам електричної енергії як оплату товарної продукції січня - квітня 2017 року в таких сумах:

- ПАТ «Центренерго» - 274 493 277,64 грн;
- ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» - 253 534 000,00 грн;
- ПАТ «ДТЕК Західенерго» - 389 301 000,00 грн;
- ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» - 142 605 000,00 грн;
- ПАТ «Київенерго» - 33 231 000,00 грн;
- ТОВ фірма «ТехНова» - 47 709 000,00 грн;
- ПАТ «Черкаське хімволокно» - 35 494 000,00 грн;
- ТОВ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ» - 36 304 000,00 грн;
- ТОВ «Краматорськтеплоенерго» - 12 518 000,00 грн;
- ТОВ «ШП «Харківенергоремонт» - 20 000 000,00 грн.

9. З метою забезпечення теплоелектроцентралей необхідним запасом вугілля для сталого проходження осінньо-зимового періоду 2016/17 року, згідно з Постановою від 22.12.2016 року № 123, Розпорядник коштів Оптового ринку електричної енергії України з коштів, які надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії 22 грудня 2016 року перерахував авансовий платіж за електричну енергію, що має бути поставлена в грудні 2016 року **121 493 000,00 грн.**, у тому числі:

- ТОВ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ» - 46 696 000,00 грн;
- ПАТ «Черкаське хімволокно» 32 506 000,00 грн;
- ТОВ фірма «ТехНова» 42 291 250 000,00 грн.

З метою забезпечення проведення розрахунків за паливо для сталого проходження осінньо-зимового періоду 2016/17 року, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Постановою від 26.12.2016 року № 2368 погодилась з рішенням Ради Оптового ринку електричної енергії України від 16 грудня 2016 року (підпункт 2.2 протоколу № 23) щодо надання ДП «Енергоринок» у грудні 2016 року авансового платежу ДП «Северодонецька ТЕЦ» за електричну енергію, що має бути поставлена у січні - лютому 2017 року, у розмірі **34 000 000,00 гривень**.

Розпорядник коштів Оптового ринку електричної енергії України 27 грудня 2016 року кошти в сумі 34 000 000,00 грн, які надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії, перераховував ДП «Северодонецька ТЕЦ» як авансовий платіж за електричну енергію, що має бути поставлена у січні - лютому 2017 року.

10. Згідно з Постановою Національної комісії регулювання електроенергетики від 27.01.2006 р. № 123 «Про перерахування авансових платежів» та листа ПАТ «Дніпровська ТЕЦ» від 22.12.16 № 2392/05 Розпорядник коштів Оптового ринку електричної енергії України 29 грудня 2016 року здійснив перерахування коштів ПАТ «Дніпровська ТЕЦ» у сумі **9 554 400,00 грн** в рахунок відпуску продукції у січні 2017 року.

11. З метою виплати недоотриманих коштів виробниками електричної енергії, внаслідок дії постанови НКРЕКП від 13 травня 2015 року № 1553 (прийнятої на виконання пункту 13 постанови Кабінету Міністрів України від 07 травня 2015 року № 263), Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Постановою від 28 вересня 2016 р. № 1669 погодилась з рішенням Ради Оптового ринку електричної енергії України від 22, 26 вересня 2016 року (підпункт 5.9 протоколу № 17) щодо призупинення дії постанови Національної комісії регулювання електроенергетики України від 03 вересня 2008 року № 1052.

У зв'язку з чим, кошти, у сумі **15 069 095,73 грн**, які надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ДП "Енергоринок" від енергопостачальних компаній як погашення реструктуризованої заборгованості відповідно до договорів про реструктуризацію заборгованості і мирових угод, укладених ними з ДП "Енергоринок", та рішень судів були розподілені Розпорядником коштів Оптового ринку електричної енергії України між ПАТ «Донбасенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ТОВ «Вітряний парк Новоазовський», ТОВ «Вітряний парк Краснодонський», ТОВ «Вітряний парк Лутугинський», ВЕО «Вітроенергопром» пропорційно до сум, які були недоотримані ними за товарну продукцію квітня 2015 року, у зв'язку з дією постанови НКРЕКП від 13 травня 2015 року № 1553 (прийнятої на виконання пункту 13 постанови Кабінету Міністрів України від 07 травня 2015 року № 263), до забезпечення їм рівного відсотка оплати товарної продукції квітня 2015 року (виробникам електричної енергії з альтернативних джерел енергії у розмірі 100 %, іншим виробникам електричної енергії - 85,84 %).

12. Розпорядник коштів Оптового ринку електричної енергії України кошти, отримані в погашення заборгованості, яка виникла станом на 01 жовтня 2016 року та залишається непогашеною на день проведення розрахунків за електричну енергію (з урахуванням відповідальності за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань по оплаті за електричну енергію, що встановлена діючим законодавством України), спожиту безпосередньо від мереж цього постачальника на власні та господарські потреби вугледобувними підприємствами, які здійснюють постачання енергетичного вугілля виробникам електричної енергії, за умови визначення у графі «Призначення платежу»: "Погашення заборгованості за електричну енергію (період) згідно з постановою НКРЕКП від 29 грудня 2016 року № 2385, перерахував в повному обсязі на поточний рахунок виробника електричної енергії, зазначеного у платіжному дорученні, в погашення заборгованості оптового постачальника електричної енергії з подальшим перерахуванням виробником електричної

енергії цих коштів у повному обсязі на поточний рахунок відповідного підприємства (ДП "Вугілля України" або ДП "Державна вугільна компанія", або ДП "Держвуглепостач", вугледобувного підприємства) в погашення заборгованості за отримане енергетичне вугілля (з урахуванням відповідальності за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань по оплаті за енергетичне вугілля, що встановлена діючим законодавством України).

Згідно з Постановою НКРЕКП від 29.12.2016 року № 2385 та відповідно до факсограми Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 29.12.2016 № 01/13-13532 було розподілено та перераховано виробникам електричної енергії **680 503,85 тис.грн**, *детальна інформація про що наведена в Додатку № 8 до Звіту.*

13. Відповідно до Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.12.2016 р. № 2370, якою встановлено, що кошти, які надходять на додатковий поточний рахунок із спеціальним режимом використання ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» як погашення заборгованості за електричну енергію, за умови додаткового зазначення у графі призначення платежу: «відповідно до додатка 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (КПКВК 6381040) та постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2016 року № 971», номер і дата протоколу про організацію розрахунків за спожиту електричну енергію» уповноважений банк перераховує відповідно до протоколу про організацію розрахунків за спожиту електричну енергію, підписаного всіма учасниками цих розрахунків, у тому числі постачальником електричної енергії за регульованим тарифом та ДП «Енергоринок» на додатковий поточний рахунок із спеціальним режимом використання ДП «Енергоринок».

Згідно з постановою від 26.12.2016 р. № 2370 було перераховано **400 000 000,00 гривень**.

Таким чином, розподіл коштів Розпорядником коштів оптового ринку електричної енергії України здійснювався відповідно до постанов НКРЕКП (НКРЕ).

Щодо відкриття кредитних ліній та залучення кредитних коштів на виконання рішень Ради ОРЕ та постанов НКРЕКП

В ході аудиту встановлено, що на виконання рішень Органу управління, Ради ОРЕ та постанов НКРЕКП Підприємством протягом дослідженого періоду залучено кредитні ресурси на загальну суму 46 059,74 млн. грн, погашено кредитних ресурсів в сумі 44 006,91 млн. гривень.

Залишок непогашених кредитних ресурсів станом на 31.12.2017 - 5 043,83 млн. гривень.

Так, з метою виконання прогнозного балансу електроенергії ОЕС України на відповідні роки, забезпечення стовідсоткових поточних

розрахунків енергогенеруючими компаніями ТЕС за поставлене тверде паливо, поповнення обігових коштів для проведення розрахунків з енергогенеруючими компаніями з метою накопичення палива для підготовки та проходження осінньо-зимового періоду підприємств паливно-енергетичного комплексу України енергогенеруючі компанії та ТЕЦ звертаються до Ради ОПЕ щодо необхідності поновлення кредитних ліній, строк дії яких закінчується, а Рада ОПЕ доручає ДП «Енергоринок» розпочати процедуру по відкриттю кредитних ліній.

ДП «Енергоринок» звертається до Кабінету Міністрів України, як до органу управління, щодо надання погодження на відкриття кредитних ліній. Кабінет Міністрів України доручає Міненерговугілля визначитися щодо доцільності залучення кредитних ресурсів. В свою чергу, Міненерговугілля листом надає Підприємству відповідне погодження.

Надалі, ДП «Енергоринок» проводить процедуру закупівлі з відкриття кредитних ліній та звертається до енергопостачальних компаній щодо надання згоди на передачу в заставу банку майнових прав на кошти від реалізації електроенергії відповідно до договорів купівлі-продажу електричної енергії.

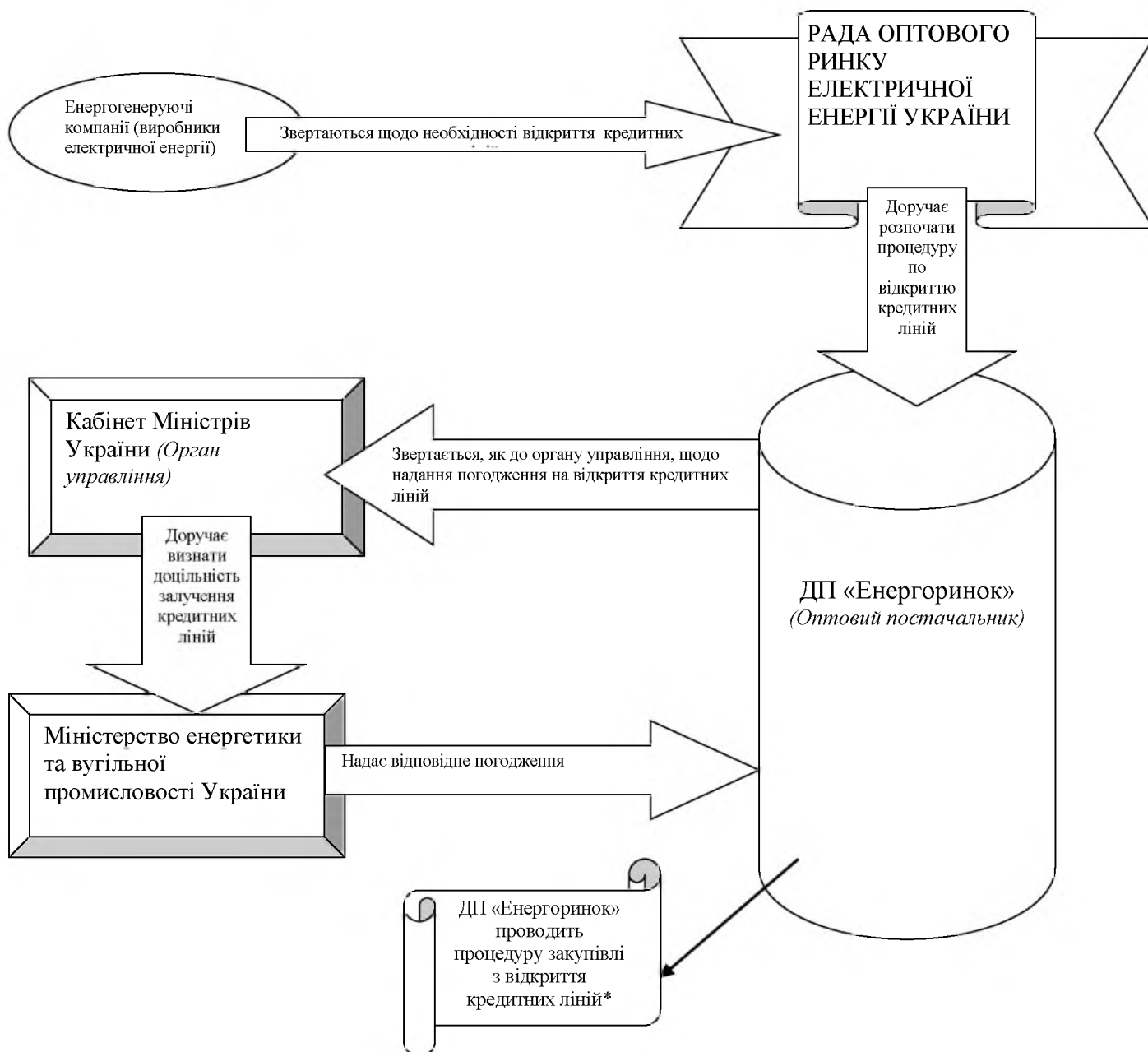
Після визначення переможця, ДП «Енергоринок» укладає кредитні договори з банком-переможцем.

Схема відкриття кредитних ліній та залучення кредитних коштів ДП «Енергоринок» зображена на [мал. 2](#).

Малюнок 2

Відкриття кредитних ліній та залучення кредитних коштів

I етап – Відкриття кредитних ліній

*ДП «Енергоринок» проводить процедуру закупівлі з відкриття кредитних ліній та звертається до енергопостачальних щодо надання згод на передачу в заставу банку майнових прав на кошти від реалізації електроенергії відповідно до договорів купівлі – продажу електричної енергії. Після визначення переможця, ДП «Енергоринок» укладає кредитні договори з банком переможцем.

II етап – Залучення кредитних коштів

В ході аудиту встановлено, що протягом дослідженого періоду розрахунки по залученню кредитних коштів здійснювались на підставі укладених договорів та додаткових угод до них в уповноваженому банку Публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» та заяв на отримання кредитних коштів Публічному акціонерному товаристві акціонерний банк «Укргазбанк».

Так, протягом дослідженого періоду Підприємством залучено кредитні ресурси на загальну суму **44 059,74 млн. грн**, погашено кредитних коштів в сумі – 42 006,91 млн.. гривень.

Встановлено, що на залучення відповідних кредитних коштів Підприємством укладені договори кредитних ліній та додаткові договори до них про відкриття кредитних ліній в уповноваженому банку ПАТ «Державний ощадний банк України» та в ПАТ АБ «Укргазбанк» від 28.01.2013 № 658/31/2 (додаткові договори від 29.04.2013 № 4, від 29.05.2013 № 5, від 30.07.2013 № 8, від 23.08.2013 № 9, від 30.09.2013 № 10, від 30.10.2013 № 11, від 28.11.2013 № 12, від 26.12.2013 № 13), від 12.04.2013 № 681/31/2 (додаткові договори від 12.04.2013 № 1, від 27.06.2013 № 5, від 30.07.2013 № 6, від 30.09.2013 № 8, від 30.10.2013 № 9, від 28.11.2013 № 10, від 26.12.2013 №11), від 12.04.2013 № 682/31/2 (додаткові договори від 17.05.2013 № 1, від 30.07.2013 № 3, від 23.08.2013 № 4, від 30.09.2013 № 5, від 30.10.2013 № 6, від 28.11.2013 № 7, від 26.12.2013 № 8), від 21.06.2013 № 713/31/2 (додаткові договори від 27.06.2013 № 1, від 23.08.2013 № 3, від 30.09.2013 № 4, від 28.11.2013 № 5, від 26.12.2013 № 6), від 07.08.2013 № 722/31/2 (додаткові договори від 08.08.2013 № 1, від 23.08.2013 № 2, від 30.09.2013 № 3, від 30.10.2013 від № 4, від 28.11.2013 № 5, від 26.12.2013 № 6), від 07.08.2013 № 723/31/2 (додаткові договори від 23.08.2013 № 1, від 30.09.2013 № 2, від 26.12.2013 № 3), від 27.09.2013 № 738/31/2 (додаткові договори від 30.09.2013 №1, від 30.10.2013 № 2, від 28.11.2013 № 3, від 26.12.2013 № 4) та інші.

Ресстр договорів та додаткових договорів про відкриття кредитних ліній у Додатку № 9 до Звіту.

Залучені кредитні кошти, які надходять на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії з поточного рахунку ДП «Енергоринок», перераховуються виробникам електричної енергії, як оплата товарної продукції, згідно алгоритму встановленому постановами НКРЕ (НКРЕКП). В подальшому, виробники електричної енергії надають до НКРЕ (НКРЕКП) звіт про використання зазначених коштів.

Щодо залучення кредитних ресурсів на виконання Розпорядження КМУ від 19.11.2014 № 1164-р.

Крім того, на виконання п. 1 розпорядження КМУ від 19.11.2014 № 1164-р «Про заходи щодо стабілізації роботи енергогенеруючих компаній теплових електростанцій та забезпечення надійності роботи об'єднаної енергетичної системи України в осінньо-зимовий період 2014/15 року» Підприємством в 2014 році з ПАТ «Державний ощадний банк України»

укладено договір від **26.12.2014 № 899/31/2** на залучення додатково до існуючої кредитної лінії кредиту в сумі **2 000,0 млн. гривень**.

Так, кошти в розмірі 2 000,00 млн. грн були залучені з метою подальшого спрямування їх на оплату вугільної продукції для потреб теплових електростанцій, крім тих, що розташовані в районах проведення антитерористичної операції.

На залучення відповідних кредитних коштів прийнято постанову НКРЕКП від 23.12.2014 № 912 «Про алгоритм перерахування коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії».

Відповідно до вищезазначеної постанови НКРЕКП кошти, що надійдуть на поточний рахунок із спеціальним режимом використання від ПАТ «Державний ощадний банк України» перераховуються енергогенеруючим компаніям теплових електростанцій на відкриті в установах уповноваженого банку окремі поточні рахунки із спеціальним режимом використання, а саме:

- ПАТ «Центренерго» - 186 044 559,53 грн;
- ПАТ «Донбасенерго» - 218 360 081,37 грн;
- ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» - 477 264 221,52 грн;
- ПАТ «ДТЕК Західенерго» - 606 602 879,37 грн;
- ТОВ «ДТЕК Східенерго» - 511 728 258,21 гривень.

Пунктом 2.1 вищезазначеного договору визначено, що відповідно до Розпорядження Банк зобов'язується надати, а Позичальник зобов'язується отримати та належним чином використовувати та повернути в передбачені строки кредит у розмірі 2 000 000 000,0 грн та сплатити проценти та інші платежі за користування Кредитом в порядку та на умовах, визначених договором.

Кредит надається одноразово з остаточним терміном повернення не пізніше 30 листопада 2015 року (п.2.2 Договору).

Відповідно до п. 2.4 Кредит надається з рахунку для обліку заборгованості за Кредитом в безготівковому порядку на такі цілі: для погашення заборгованості перед енергогенеруючими компаніями за електричну енергію спожиту за січень-жовтень 2014 року, з подальшим спрямуванням цих коштів за вугільну продукцію, імпортовану або видобуту на підприємствах, що провадять діяльність на території України, крім районів проведення антитерористичної операції, та яка закупується для потреб теплових електростанцій, крім тих, що розташовані в районах проведення антитерористичної операції.

За користування Кредитом Позичальник зобов'язаний сплачувати Банку відповідну плату (проценти) при нарахуванні та сплаті яких Сторони керуються наступним:

- з дати надання кредитних коштів до 30 листопада 2015 року процентна ставка встановлюється в розмірі 22 % річних;
- у разі отримання Банком кредиту рефінансування від Національного банку, процентна ставка встановлюється в розмірі ставки

кредиту рефінансування Національного банку, збільшеної на 1 процентний пункт з дати отримання Банком такого кредиту рефінансування (п.2.7 Договору).

Слід зазначити, що за користування короткостроковими кредитними коштами протягом дослідженого періоду Підприємством понесено додаткові витрати на сплату відсотків за користування кредитами, а саме, нараховано та сплачено відсотків на загальну суму **3 688 393,39 тис. грн**, а саме:

- протягом IV кварталу 2013 року – 136 186,93 тис. грн;
- в 2014 році – 575 429 173,12 тис. грн;
- в 2015 році – 965 269 828,77 тис. грн;
- в 2016 році – 1 161 004,52 тис. грн;
- в 2017 році – 850 502,94 тис. гривень.

Таким чином, на виконання рішень Органу управління, Ради ОРЕ та постанов НКРЕКП з метою виконання прогностичного балансу електроенергії ОЕС України на відповідні роки, забезпечення стовідсоткових поточних розрахунків енергогенеруючими компаніями ТЕС за поставлене тверде паливо, накопичення палива для підготовки та проходження осінньо-зимового періоду підприємствами паливно-енергетичного комплексу України, Підприємством протягом дослідженого періоду залучено кредитні ресурси на загальну суму 46 059,74 млн. грн, погашено кредитних ресурсів в сумі 44 006,91 млн. гривень.

Залишок непогашених кредитних ресурсів станом на 31.12.2017 - 5 043,83 млн. гривень.

Нараховано та сплачено відсотків за користування кредитними ресурсами на загальну суму 3 688,4 млн. гривень.

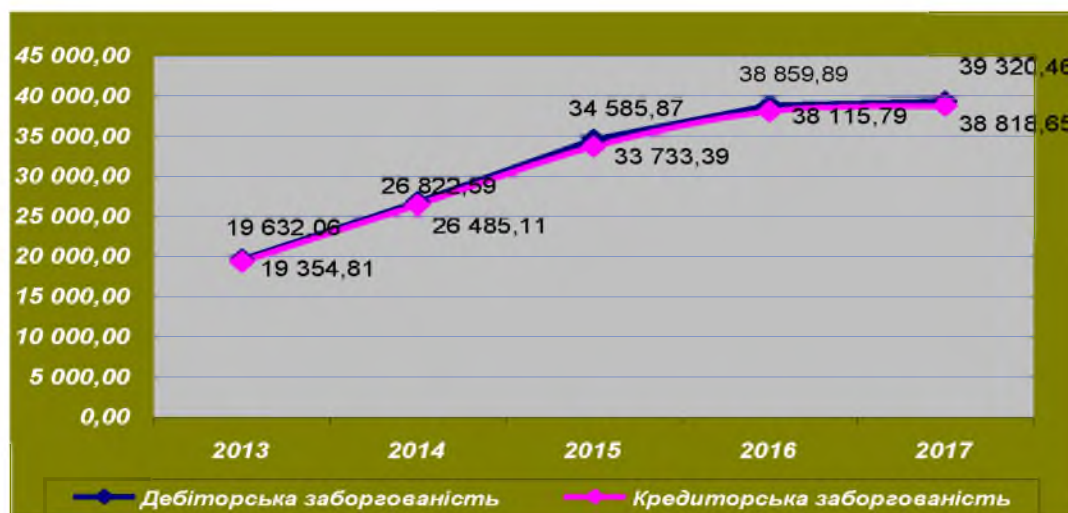
Таким чином, протягом перевіряемого періоду, ДП «Енергоринок» проводило розрахунки за електричну енергію з дотриманням вимог Закону України «Про електроенергетику», постанов НКРЕКП, залучення кредитних коштів здійснювалось у відповідності до законодавства у сфері публічної закупівлі товарів, робіт та послуг, порушень не виявлено.

2.2.2. Причини зростання довгострокової дебіторської заборгованості. Стан розрахункової дисципліни, дослідження дебіторської та кредиторської заборгованості та ведення претензійно-позовної роботи.

Формування інформації про дебіторську та кредиторську заборгованість в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється ДП «Енергоринок» у відповідності до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та 11 «Зобов'язання».

Аудиторським дослідженням встановлено, що за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 року спостерігається динаміка зростання як дебіторської так і кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок», що показує [Діаграма 8](#).

Діаграма 8

Згідно фінансової звітності (ф. № 1«Баланс») **дебіторська заборгованість** станом на звітні дати становила:

станом на 01.10.2013 року – 20 426,12 млн. грн, в т.ч. поточна – 10 825,33 млн. грн (53,00 %), довгострокова – 9 600,79 млн. грн (47,00 %);

станом на 31.12.2013 року - 19 632,06 млн. грн, в т.ч. поточна – 9 100,48 млн. грн (53,6 %), довгострокова – 10 531,58 млн. грн (46,4 %);

станом на 31.12.2014 року – 26 822,59 млн. грн, в т.ч. поточна – 16 999,37 млн. грн (63,38 %), довгострокова – 9 823,22 млн. грн (36,62 %).

станом на 31.12.2015 року – 34 585,87 млн. грн, в т.ч. поточна – 26 956,05 млн. грн (77,94 %), довгострокова – 7 629,82 млн. грн (22,06 %).

станом на 31.12.2016 року – 38 859,89 млн. грн, в т.ч. поточна – 28 471,27 млн. грн (73,27 %), довгострокова – 10 388,62 млн. грн (26,73 %).

станом на 31.12.2017 року – 39 320,46 млн. грн, в т.ч. поточна – 28 646,96 млн. грн (72,86 %), довгострокова – 10 673,49 млн. грн (27,08 %).

В структурі дебіторської заборгованості протягом періоду, що підлягав аудиту, переважала поточна дебіторська заборгованість, що мала тенденцію до збільшення.

Щодо довгострокової дебіторської заборгованості

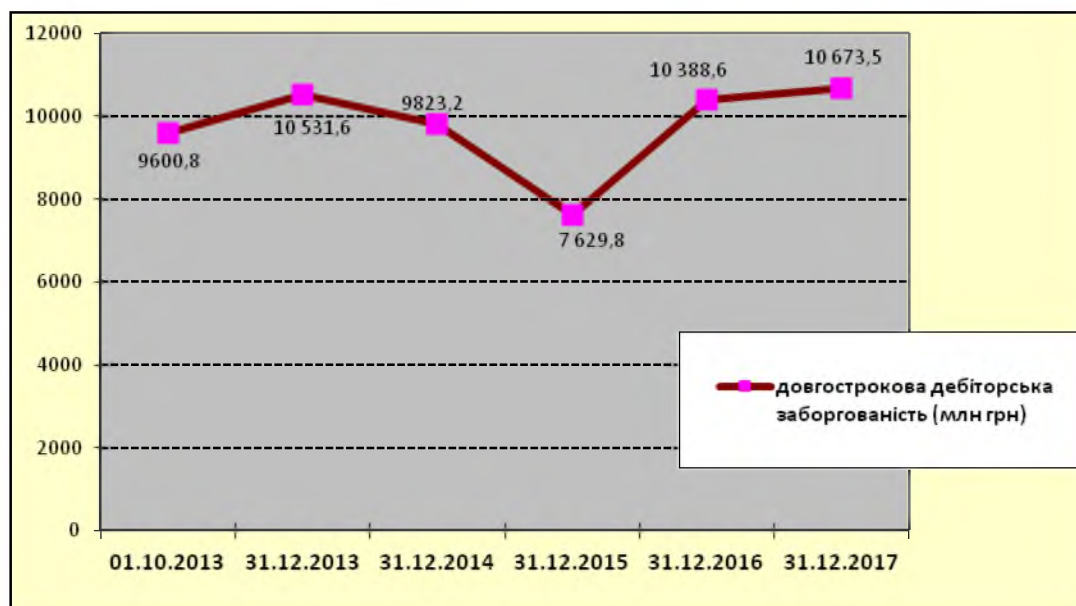
В ході аудиту встановлено, що у складі дебіторської заборгованості довгострокова дебіторська заборгованість становила:

станом на 01.10.2013 року – 9 600 799,00 тис. грн, станом на 31.12.2013 року – 10 531 579,00 тис. грн, станом на 31.12.2014 року – 9 823 222,00 тис. грн, станом на 31.12.2015 року – 7 629 816,00 тис. грн, станом на 31.12.2016 року – 10 388 622,00 тис. грн, станом на 31.12.2017 року – 10 673 493,00 тис. гривень.

Протягом останніх двох років довгострокова дебіторська заборгованість мала тенденцію до збільшення, що зазначено в **Діаграмі 9**.

Діаграма 9

Динаміка довгострокової дебіторської заборгованості ДП «Енергоринок» в періоді з 01.10.2013 по 31.12.2017 (млн. грн)

Аудиторським дослідженням встановлено, що у 2015 році довгострокова дебіторська заборгованість зменшилась в порівнянні з 2014 роком на суму 2 193 406,0 тис. грн (або на 22,33 %) за рахунок погашення у сумі 282 539,63 тис. грн та переведення до розряду поточної дебіторської заборгованості ДП «Регіональні електричні мережі», ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», ПАТ «Запоріжжяобленерго» тощо.

У 2016 році довгострокова дебіторська заборгованість мала значну тенденцію до зростання в порівнянні з 2015 роком: зросла на 2 758 806,0 тис. грн (або на 36,16 %) за рахунок дебіторської заборгованості ПАТ ДТЕК «Донецькобленерго» та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», яка перейшла до розряду довгострокової дебіторської заборгованості.

У 2017 році довгострокова дебіторська заборгованість збільшилась на 284 871,0 тис. грн (або на 2,74 %) також за рахунок дебіторської заборгованості ПАТ ДТЕК «Донецькобленерго», яка перейшла до розряду довгострокової дебіторської заборгованості.

Так, згідно даних бухгалтерського обліку по рахунку 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» найбільшими дебіторами **станом на 01.10.2013 були:**

- ПАТ ДТЕК «Донецькобленерго» - 3 468 918,40 тис. гривень;
- ПАТ «Запоріжжяобленерго» - 1 130 245,76 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Дніпробленерго» - 977 325,13 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Крименерго» - 820 618,96 тис. гривень;
- ПАТ «Одесаобленерго» - 815 340,89 тис. гривень;
- ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» - 653 485,36 тис. гривень;

Найбільшими дебіторами **станом на 31.12.2017 були:**

- ПАТ ДТЕК «Донецькобленерго» - 5 506 101,52 тис. гривень;
- ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» - 2 472 959,84 тис. гривень;
- ПАТ «Запоріжжяобленерго» - 618 790,35 тис. гривень;
- ПАТ «Одесаобленерго» - 669 044,37 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Дніпробленерго» - 221 496,58 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Крименерго» - 108 395,20 тис. гривень.

Облік даної заборгованості здійснюється з використанням наступних субрахунків: 18310 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість», 18312 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість (ст.12)», 18313 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію по рішенням суду», 18314 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію по рішенням суду (реструктуризована по Закону №2711-IV)».

Слід зазначити, що в складі довгострокової дебіторської заборгованості, що реструктуризована, крім сум заборгованості за електричну енергію, також обліковуються суми нарахованих штрафів, пені, інфляційних нарахувань, 3% річних, судового збору.

В ході аудиту вибіркоким методом досліджено довгострокову дебіторську заборгованість у розрахунках з ПАТ ДТЕК «Дніпрообленерго» та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», *детальна інформація про що наведена у Додатку № 10 до Звіту.*

Згідно даних бухгалтерського обліку ДП «Енергоринок» по рахунку 18310 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію» станом на 01.10.2013 року по Договору № 4915/01 з контрагентом ПАТ ДТЕК «Дніпрообленерго» обліковувалась довгострокова дебіторська заборгованість в сумі 231 113,78 тис. гривень.

Аналізом розрахунків по Договору № 4915/01 встановлено, що за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 Боржником погашено 20 297,32 тис. грн (погашений залишок заборгованості за квітень 2005 року в сумі 2 405,98 тис. грн, та частина заборгованості за травень 2005 року в сумі 17 891,34 тис. грн), тобто фактично ПАТ ДТЕК «Дніпрообленерго» по Договору № 4915/01 заборгованість погашена згідно графіку, а також здійснено дострокове погашення наступних платежів.

Станом на 31.12.2017 року заборгованість складає 205 513,78 тис. грн, строк оплати по якій ще не настав, а також здійснено дострокове погашення наступних платежів.

Відносно ТОВ «ЛЕО» ухвалою господарського суду Луганської області від 22.07.2009 у справі № 1/351 між ДП «Енергоринок» та ТОВ «ЛЕО» затверджено мирову угоду, згідно з якою визначено порядок погашення заборгованості шляхом її реструктуризації, однак встановлено випадки несвоєчасної сплати щомісячних платежів відповідно до визначеного графіку.

Отже, в ході дослідження питання довгострокової дебіторської заборгованості Підприємства встановлено, що заборгованість визнана в судовому порядку, відображена в обліку Підприємства згідно з вимогами

законодавства України, розстрочення цієї заборгованості здійснюється на підставі рішень судів.

Щодо поточної дебіторської заборгованості Підприємства

У ході дослідження питання стану дебіторської заборгованості встановлено, що згідно наданої фінансової звітності (ф. №1 «Баланс») поточна дебіторська заборгованість станом на звітні дані становила:

Станом на 01.10.2013 року на загальну суму **10 825 325,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 4 648 403,00 тис. грн (або 42,94 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 3 042 170,00 тис. грн (або 28,10 %), за розрахунками з бюджетом – 166 329,00 тис. грн (або 1,54 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 2 968 423,00 тис. грн (або 27,42 %).

Станом на 31.12.2013 року на загальну суму **9 100 481,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 3 346 907,00 тис. грн (або 36,78 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 2 997 697,00 тис. грн (або 32,94 %), за розрахунками з бюджетом – 72 306,00 тис. грн (або 0,79 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 2 683 571,00 тис. грн (або 29,49 %).

Станом на 31.12.2014 року на загальну суму **16 999 367,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 10 050 707,00 тис. грн (або 59,12 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 3 603 162,00 тис. грн (або 21,20 %), за розрахунками з бюджетом – 8 686,00 тис. грн (або 0,05 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 3 336 812,00 тис. грн (або 16,63 %).

Станом на 31.12.2015 року на загальну суму **26 954 451,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 7 551 121,00 тис. грн (або 28,01 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 5 755 929,00 тис. грн (або 21,35 %), за розрахунками з бюджетом – 149 195,00 тис. грн (або 0,55 %), інша поточна дебіторська заборгованість – 13 498 206,00 тис. грн (або 50,08 %).

Станом на 01.01.2016 року (скоригована) на загальну суму **26 959 045,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 7 553 034,00 тис. грн (або 28,02 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 5 755 929,00 тис. грн (або 21,35 %), за розрахунками з бюджетом – 148 876,00 тис. грн (або 0,55 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 13 498 206,00 тис. грн (або 50,07 %).

Станом на 31.12.2016 року на загальну суму **28 471 269,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 6 592 481,00 тис. грн (або 23,15 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 5 694 814,00 тис. грн (або 20,00 %), за розрахунками з бюджетом – 327,00 тис. грн (або 0,001 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 16 183 647,00 тис. грн (або 56,84 %).

Станом на 31.12.2017 року на загальну суму **28 646 962,00 тис. грн**, з якої: за продукцію, товари, роботи та послуги – 5 097 010,00 тис. грн (або 17,79 %); за розрахунками (за виданими авансами) – 5 254 770,00 тис. грн (або 18,34 %), за розрахунками з бюджетом – 8,00 тис. грн (або 0,00003 %), інша поточна дебіторська заборгованість - 18 295 174,00 тис. грн (або 63,86 %).

Діаграма 10

Динаміка поточної дебіторської заборгованості ДП «Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 року (тис. грн)

Під час проведення аналізу фінансової звітності Підприємства встановлено, що дані ф. №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» на кінець 2015 року не співпадають з даними ф. №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» на початок 2016 року, а саме:

- р.1125 «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» - на кінець 2015 року – 7 551 121,00 тис. грн, на початок 2016 року – 7 553 034,00 тис. грн;
- р.1135 «Дебіторська заборгованість за розрахунками (з бюджетом)» - на кінець 2015 року – 149 195,00 тис. грн, на початок 2016 року – 148 876,00 тис. грн;
- р.1190 «Інші оборотні активи»- на кінець 2015 року – 1 313 868,00 тис. грн, на початок 2016 року – 1 314 176,00 тис. грн;
- р.1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» - на кінець 2015 року – 2 765 241,00 тис. грн, на початок 2016 року – 2 759 139,00 тис. грн;
- р.1500 «Відстрочені податкові зобов'язання»- на кінець 2015 року – 349 670,00 тис. грн, на початок 2016 року – 355 753,00 тис. грн;
- р.1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги»- на кінець 2015 року – 22 479 198,00 тис. грн, на початок 2016 року – 22 481 051,00 тис. грн;
- р.1620 «Поточна кредиторська заборгованість з бюджетом»- на кінець 2015 року – 699 482,00 тис. грн, на початок 2016 року – 699 550,00 тис. гривень.

До аудиту надано копію пояснення до фінансової звітності ДП «Енергоринок», згідно якого, вказані розбіжності виникли в зв'язку з тим, що у I-му кварталі 2016 року до балансу Підприємства внесено зміни, які стосуються діяльності ДП «Енергоринок» у попередніх періодах

(відображення перерахунку фактичної вартості товарної продукції за квітень – жовтень 2015 року на виконання постанови НКРЕКП від 12.02.2016 № 169).

Аудиторським дослідженням встановлено, що у 2015 році поточна дебіторська заборгованість значно збільшилась в порівнянні з 2014 роком на суму 9 959 678,0 тис. грн (або на 58,56 %) в основному за рахунок довгострокової дебіторської заборгованості ДП «Регіональні електричні мережі», ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», ПрАТ ДТЕК «ПЕМ-ЕНЕРГОВУГІЛЛЯ», ПАТ ДТЕК «Дніпрообленерго», ПАТ «Донецькобленерго», яка перейшла до розряду поточної дебіторської заборгованості.

У 2016 році поточна дебіторська заборгованість збільшилась в порівнянні з 2015 роком на суму 1 512 224,0 тис. грн. (або на 5,63 %) в основному за рахунок довгострокової дебіторської заборгованості ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», ПАТ «Донецькобленерго», ВАТ «Запоріжжяобленерго» та ПАТ ДТЕК «Крименерго», яка перейшла до розряду поточної дебіторської заборгованості.

У 2017 році поточна дебіторська заборгованість збільшилась в порівнянні з 2016 роком на суму 175 693,0 тис. грн. (або на 0,62 %) в основному за рахунок довгострокової дебіторської заборгованості ПАТ ДТЕК «Крименерго» та ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Інформація про поточну дебіторську заборгованість акумулюється в обліку Підприємства на субрахунках 36110 «Розрахунки з покупцями за електроенергію», 36210 «Розрахунки з іноземними покупцями за електроенергію», 3711 «Розрахунки за виданими авансами за електроенергію», 37410 «Розрахунки за претензіями за електроенергію», 37412 «Розрахунки за електроенергію по споживачам (ст. 12)», 37413 «Розрахунки за електроенергію по споживачам (ст. 12), сумнівна заборгованість після 01.04.2005 року», 37710 «Розрахунки з іншими дебіторами за електроенергію», 37712 «Розрахунки з іншими дебіторами за електроенергію (реструктуризована, Закон № 2711-IV)».

В свою чергу, найбільшою складовою поточної заборгованості станом на звітні дати є дебіторська заборгованість по розрахунках з покупцями за електроенергію (субрахунок 36110 «Розрахунки з покупцями за електроенергію»).

Найбільша поточна дебіторська заборгованість **станом на 31.12.2017 року** обліковувалась за наступними енергопостачальниками:

- ТОВ «ЛУГАНСЬКЕ ЕНЕРГЕТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ» - 1 311 743,64 тис. гривень;
- ДП «РЕГІОНАЛЬНІ ЕЛЕКТРИЧНІ МЕРЕЖІ» - 1 305 208,40 тис. гривень;
- ПрАТ ДТЕК «ПЕМ-ЕНЕРГОВУГІЛЛЯ» - 671 140,17 тис. гривень;
- ТОВ ДТЕК «Високовольтні мережі»- 484 577,35 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Дніпрообленерго» - 367 508,92 тис. гривень;
- ПАТ «Донецькобленерго» - 301 367,70 тис. гривень;
- ПАТ «Київенерго» - 224 353,02 тис. гривень;
- ПАТ «Київобленерго» - 127 009,70 тис. гривень;

- ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО» - 81 494,72 тис. гривень;
- ПАТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» - 71 596,84 тис. гривень;
- ПАТ «Харківобленерго» - 46 108,32 тис. гривень;
- ДП НАЕК «Енергоатом» - 9 132,78 тис. гривень.

Щодо заборгованості ПАТ ДТЕК «Крименерго»

Щодо довгострокової дебіторської заборгованості

В ході аудиту встановлено, що в бухгалтерському обліку Підприємства протягом дослідженого періоду обліковувалась довгострокова дебіторська заборгованість ПАТ ДТЕК «Крименерго» за договорами реструктуризації заборгованостей від 30.06.2011 № 7336/02, від 16.12.2008 № 4958/01, від 16.12.2008 № 4960/01 та від 30.09.2013 № 65р/02 по субрахунках 18310 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість», 18312 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість (ст.12)», 18314 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію по рішенням суду (реструктуризована по Закону №2711-IV)», 1832 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію по рішенням суду (штрафи, пені та інші)» 1834 «Інша довгострокова заборгованість за електроенергію по рішенням суду (штрафи, пені та інші, реструктуризована по Закону № 2711)» 1835 «Інша довгострокова заборгованість за електроенергію по рішенням суду (інфляційні, реструктуризована по Закону № 2711)», а саме:

- станом на 01.10.2013 року – 820 618,96 тис. грн;
- станом на 31.12.2013 року – 792 575,61 тис. грн;
- станом на 31.12.2014 року – 657 270,28 тис. грн;
- станом на 31.12.2015 року – 491 674,42 тис. грн;
- станом на 31.12.2016 року – 306 061,65 тис. грн;
- станом на 31.12.2017 року – 108 395,20 тис. гривень.

Дослідженням встановлено, що протягом 2014 року загальна сума довгострокової дебіторської заборгованості в порівнянні з 2013 роком по ПАТ ДТЕК «Крименерго» зменшилась на суму 135 305,33 тис. грн за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної (частина в сумі 38 465,07 тис. грн перейшла на суб. 377 «Розрахунки з різними дебіторами» та частина на суб. 374 «Розрахунки за претензіями» в сумі 96 840,26 тис. грн).

В 2015 році загальна сума довгострокової дебіторської заборгованості ПАТ ДТЕК «Крименерго» зменшилась на суму 165 595,86 тис. грн за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної (частина в сумі 68 795,25 тис. грн перейшла на суб. 377 «Розрахунки з різними дебіторами» та частина на суб. 374 «Розрахунки за претензіями» в сумі 96 800,61 тис. грн).

В 2016 році загальна сума довгострокової дебіторської заборгованості також зменшилась на суму 185 612,77 тис. грн за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної (частина в сумі 58 481,99 тис. грн перейшла на суб. 377 «Розрахунки з різними дебіторами» та частина в сумі 127 130,78 тис. грн на суб. 374 «Розрахунки за претензіями»).

В 2017 році загальна дебіторська заборгованість також зменшилась на 197 666,45 тис. грн та станом на 31.12.2017 склала 108 395,20 тис. грн за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної (частина в сумі 126 687,98 тис. грн перейшла на субрахунок 377 «Розрахунки з різними дебіторами» та частина в сумі 70 978,47 тис. грн на субрахунок 374 «Розрахунки за претензіями»).

Щодо поточної дебіторської заборгованості

Крім того, заборгованість ПАТ ДТЕК «Крименерго» протягом дослідженого періоду обліковувалась також і в складі поточної дебіторської заборгованості за договором купівлі-продажу від 02.06.2008 року № 14/212/4726/01 та за договорами реструктуризації заборгованостей, від 30.06.2011 № 7336/02, від 16.12.2008 № 4958/01, від 16.12.2008 № 4960/01 та від 30.09.2013 № 65р/02, від 30.09.2013 № 66Р/02, від 10.132.2013 №88р/02 від 10.12.2013 року по субрахунках 36110 «Розрахунки з покупцями за електроенергію», 3741 «Розрахунки за претензіями по штрафам та пеням», 3743 «Розрахунки за претензіями по штрафах та пенях (реструктуризована, Закон № 2711)», 3744 «Розрахунки за претензіями (інфляційні, реструктуризовані, Закон № 2711)», 37412 «Розрахунки за електроенергію по споживачам (ст.12)», 37412 «Розрахунки за електроенергію по споживачам», 37710 «Розрахунки з іншими дебіторами за електроенергію», а саме:

- станом на 01.10.2013 року – 82 522,10 тис. грн;
- станом на 31.12.2013 року – 163 547,13 тис. грн;
- станом на 31.12.2014 року – 135 305,33 тис. грн;
- станом на 31.12.2015 року – 300 946,65 тис. грн;
- станом на 31.12.2016 року – 486 564,99 тис. грн;
- станом на 31.12.2017 року – 684 240,71 тис. гривень.

В 2015 році загальна сума поточної дебіторської заборгованості ПАТ ДТЕК «Крименерго» збільшилась на 65 641,32 тис. грн за рахунок того, що сума 165 595,86 тис. грн перейшла з розряду довгострокової (як зазначено вище) та за рахунок судового збору та штрафних санкцій на загальну суму 45,46 тис. грн (суб. 3741) згідно рішення Господарського суду м. Києва від 04.02.2015 року № 910/26531/14.

В 2016 році в порівнянні з 2015 роком загальна сума поточної дебіторської заборгованості збільшилась на 185 618,34 тис. грн за рахунок переходу 185 612,77 тис. грн з розряду довгострокової (як зазначено вище) та судового збору на суму 5,57 тис. грн (суб. 3741) згідно рішення Господарського суду м. Києва від 27.01.2016 № 910/29339/15.

В 2017 році загальна сума поточної дебіторської заборгованості збільшилась на суму 197 675,72 грн. за рахунок того, що 197 666,45 тис. грн перейшла з розряду довгострокової (як зазначено вище) та за рахунок судових зборів на загальну суму 9,28 тис. грн. (суб. 3741) згідно рішень Господарського суду м. Києва від 10.05.2017 № 910/5299/17 та від 23.11.2016 № 910/17827/16.

З метою підтвердження виду, обсягу, якості операцій та розрахунків та з'ясування реальності заборгованості, Північним офісом Держаудитслужби

ініційовано проведення зустрічної звірки в ПАТ ДТЕК «Крименерго» (м. Київ) (обсяг заборгованості за даними обліку ДП «Енергоринок» - 792 575,61 тис. грн). Однак, зустрічну звірку в ПАТ ДТЕК «Крименерго» не проведено через відсутність у ПАТ «ДТЕК Крименерго» первинних бухгалтерських документів, оскільки згідно пояснення посадових осіб ПАТ ДТЕК «Крименерго» після окупації території АР Крим все нерухоме та рухоме майно, необхідне для здійснення основних видів господарської діяльності, а також первинна та інша документація, бази даних та облікові системи залишилися в приміщеннях структурних підрозділів ПАТ «ДТЕК Крименерго» на території АР Крим.

Акт про неможливість проведення зустрічної звірки у Додатку № 11 до Звіту.

На виконання п. 10 ч. 4 Прикінцевих та перехідних положень Закону України від 15.04.2014 № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» 07 травня 2014 року КМУ прийнято постанову № 148 «Про особливості регулювання відносин у сфері електроенергетики на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя».

Відповідно до цієї постанови енергопостачальники здійснюють погашення заборгованості за електричну енергію, що закуплена в оптового постачальника за минулі періоди, яка виникла на підставі укладених відповідно до законодавства двосторонніх договорів купівлі-продажу електричної енергії.

Під час перевірки встановлено, що ПАТ ДТЕК «Крименерго» зареєстровано за юридичною адресою: м. Київ, вул. Льва Толстого, 57. Введення претензійно-позовної роботи та примусове виконання рішень ДП «Енергоринок» здійснює за юридичною адресою ПАТ ДТЕК «Крименерго».

Таким чином, в обліку ДП «Енергоринок» обліковується дебіторська заборгованість ПАТ ДТЕК «Крименерго», погашення якої передбачено постановою КМУ від 07.05.2014 №148 «Про особливості регулювання відносин у сфері енергетики на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя», дана заборгованість визнана в судовому порядку, знаходиться на примусовому виконанні в Державній виконавчій службі України. ПАТ ДТЕК «Крименерго» на даний час зареєстровано в м. Києві.

Щодо заборгованості ВАТ «Луганськoblenergo»

Крім того, в складі поточної дебіторської заборгованості ДП «Енергоринок» протягом дослідженого періоду обліковується сумнівна заборгованість ВАТ «Луганськoblenergo» на загальну суму 1 602 228,36 тис. грн (по суб. 37410 «Розрахунки за претензіями за електроенергією» на суму 1 602 226,54 тис. грн та по суб. 3741 «Розрахунки за претензіями по штрафів і

пенях» на суму 1,82 тис. грн), яка протягом дослідженого періоду не змінювалась.

Дана заборгованість виникла внаслідок невиконання вимог ДЧОРЕ та обліковується згідно рішень суду від 28.01.2000 № 1/102, від 18.03.2002 № 7/374, від 20.06.2002 № 19/189.

Ухвалою Господарського суду Луганської області від 21.06.2012 у справі № 126/5014/1469/2012 за заявою ДП «НАЕК «Енергоатом» порушено провадження у справі про банкрутство ВАТ «Луганськoblenergo».

Ухвалою Господарського суду Луганської області від 13.11.2012 по справі № 126/5014/1469/2012 грошові вимоги ДП «Енергоринок» включені до реєстру вимог кредиторів з четвертою чергою задоволення у сумі 1 602 319,44 тис. гривень.

В подальшому, Ухвалою Господарського суду Луганської області від 16.07.2013 у справі № 12Б/5014/1469/2012 ВАТ «Луганськoblenergo» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. На момент завершення аудиту розгляд справи триває.

Слід зазначити, що протягом періоду з липня 2012 по грудень 2013 заборгованість в загальній сумі 91,08 тис. грн. була сплачена ВАТ «Луганськoblenergo».

Таким чином, в обліку ДП «Енергоринок» обліковується дебіторська заборгованість ВАТ «Луганськoblenergo», яка визнана в судовому порядку.

Щодо дебіторської заборгованості ДП «Регіональні електричні мережі»

В ході аудиту встановлено, що в складі поточної та довгострокової дебіторської заборгованості ДП «Енергоринок» протягом дослідженого періоду обліковувалась заборгованість ДП «Регіональні електричні мережі» (далі – ДП «РЕМ»), а саме:

Станом на 01.10.2013 – 3 625 820,87 тис. грн (по рах. 183 «Інша дебіторська заборгованість» – 284 858,50 тис. грн, по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 3 277 945,86 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 63 016,44 тис. грн);

Станом на 31.12.2013 – 4 083 056,15 тис. грн (по рах. 183 «Інша дебіторська заборгованість» – 1 312 962,71 тис. грн, по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 2 459 676,62 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 310 416,82 тис. грн);

Станом на 31.12.2014 – 6 467 471,42 тис. грн (по рах. 183 «Інша дебіторська заборгованість» – 1 294 380,67 тис. грн, по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 4 844 124,85 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 328 965,90 тис. грн);

Станом на 31.12.2015 – 9 517 077,37 тис. грн (по рах. 183 «Інша дебіторська заборгованість» – 237 899,42 тис. грн, по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 2 136 998,78 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 7 142 179,17 тис. грн);

Станом на 31.12.2016 – 11 859 554,38 тис. грн (по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 1 641 839,34 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 10 217 715,04 тис. грн);

Станом на 31.12.2017 – 13 434 567,93 тис. грн (по рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» – 1 305 208,39 тис. грн та по рах. 374 «Розрахунки за претензіями» – 12 129 359,54 тис. грн).

Дана заборгованість обліковується згідно договору від 15.05.2008 № 3/08-ЕЕ/4695/01 (далі – Договір №3/08-ЕЕ/4695/01), що укладений між ДП «Енергоринок» (далі – ДПЕ) та ВАТ «Укренерговугілля» (наразі – ДП «Регіональні електричні мережі») (далі – ЕК). *(Інформація наведена у Додатку № 12 до Звіту).*

Слід зазначити, що відповідно до даних ЄДРПОУ, розміщених на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua>, відносно ДП «Регіональні електричні мережі», Господарським судом Київської області 07.12.2015 за заявою ДП «Регіональні електричні мережі» порушено справу про банкрутство (Ухвала господарського суду Київської області від 17.11.2015 у справі № 911/4610/15).

Кредиторські заяви були прийняті до розгляду Господарським судом Київської області та розгляд заяв неодноразово відкладався з об'єктивних підстав, зокрема ухвалою суду від 19.05.2016 розгляд кредиторських заяв відкладено на 07.07.2016 року.

Так, ухвалою Господарського суду Київської області від 07.07.2016 у справі № 911/4610/15, що набрала законної сили, грошові вимоги ДП «Енергоринок» включені до реєстру вимог кредиторів ДП «РЕМ» (згідно заяви про уточнення від 12.03.2016 № 01/44-2878) з віднесенням до відповідної черги задоволення, згідно ст.45 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», у сумах:

2 436,00 грн - 1 черга задоволення вимог кредиторів;

9 346 394 309,83 грн - 4 черга задоволення вимог кредиторів;

622 219 247,87 грн - 6 черга задоволення вимог кредиторів.

Загальна сума 9 968 615 993,70 грн.

На момент завершення аудиту розгляд справи триває.

Дана дебіторська заборгованість ДП «РЕМ», що включена до вимог кредиторів, станом на 02.08.2016 року обліковується в бухгалтерському обліку Підприємства на загальну суму **9 968 616,00 тис. грн**, а саме по субрахунках:

♦ 37410 «Розрахунки за претензіями за електроенергію» в сумі 5 872 716,07 тис. грн (термін виникнення січень 2011 року – грудень 2014 року), 37413 «Розрахунки за електроенергію по споживачам (ст.12), сумнівна заборгованість після 01.04.2005» на суму 245 652,04 тис. грн (термін виникнення липень-грудень 2010 року); 36110 «Розрахунки з покупцями за електроенергію» на суму 1 899 101,39 тис. грн (термін виникнення січень – жовтень 2015 року) - основний борг на загальну суму **8 017 469,50 тис. грн**;

♦ 3741 «Розрахунки за претензіями по штрафам та пеням» в сумі 784 329,06 тис. грн, 3742 «Розрахунки за претензіями (інфляційні)» в сумі 865 720,44 тис. грн, 3743 «Розрахунки за претензіями по штрафах та пенях

(реструктуризована, Закон № 2711)» в сумі 29 303,25 тис. грн, 3744 «Розрахунки за претензіями (інфляційні, реструктуризовані, Закон № 2711)» в сумі 47 505,35 тис. грн, 1835 «Інша довгострокова заборгованість за електроенергію по рішенням суду (інфляційні, реструктуризована по Закону № 2711)» в сумі 181 719,10 тис. грн, 1834 «Інша довгострокова заборгованість за електроенергію по рішенням суду (штрафи, пені та інші, реструктуризована по Закону № 2711)» в сумі 42 569,29 тис. грн - штрафні санкції, пені, інфляційні нарахування, 3-% річних та судового збору **1 951 146,50 тис. гривень.**

Слід зазначити, що дебіторська заборгованість яка включена до вимог кредиторів в загальній сумі 9 968 616,00 тис. грн, протягом періоду з 02.08.2016 по 31.12.2017 року не погашалась незважаючи на те, що договірні відносини та розрахунки згідно договору про купівлю електричної енергії від 15.05.2008 № 3/08-ЕЕ/4695/01 між ДП «РЕМ» та ДП «Енергоринок» станом на 31.12.2017 року тривають.

Так, протягом 2017 року дебіторська заборгованість ДП «РЕМ» перед ДП «Енергоринок» збільшилась по основному боргу (по субрахунку 37410 «Розрахунки за претензіями за електроенергію») на суму 1 641 839,34 тис. грн (з яких в 2017 році було сплачено лише 8,19 тис. грн), а також за рахунок штрафних санкцій, пені, інфляційних нарахувань, 3-% річних та судового збору на загальну суму 269 813,34 тис. грн (по суб. 3741 «Розрахунки за претензіями по штрафам та пеням» в сумі 182 777,19 тис. грн та по суб. 3742 «Розрахунки за претензіями (інфляційні)» в сумі 87 036,15 тис. грн), згідно рішень Господарського суду Київської області, а саме: від 15.11.2016 № 911/3269/16; від 15.11.2016 року № 911/3330/16; від 18.04.2017 № 911/488/17; від 23.05.2017 № 911/725/1; від 07.12.2017 № 911/3043/17.

Таким чином, в обліку ДП «Енергоринок» обліковується дебіторська заборгованість ДП «РЕМ», яка визнана в судовому порядку та знаходиться на примусовому виконанні відповідно до Закону України «Про виконавче провадження».

Щодо резерву сумнівних боргів

Наказом «Про облікову політику Підприємства» від 31.12.2013 року № 347 визначено, що величину резерву сумнівних боргів Підприємство повинно визначати за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Підприємство повинно щорічно переглядати величину резерву сумнівних боргів станом на дату складання річного фінансового звіту підприємства.

В ході аудиту встановлено, що протягом періоду, що підлягав дослідженню, резерв сумнівних боргів на Підприємстві не створювався.

З приводу створення резерву сумнівних боргів до аудиту надана інформація заступника головного бухгалтера з методології бухгалтерського обліку Литвинчук Ю.В., що «На виконання пункту 16 розділу 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії» під егідою Міненерговугілля, ДП «Енергоринок» разом з представниками Ради оптового ринку електричної енергії розроблено

законопроект щодо особливостей погашення заборгованості, що утворилася на Оптовому ринку електричної енергії. Вказаним законопроектом передбачено комплексне врегулювання дебіторської та кредиторської заборгованості на Оптовому ринку електричної енергії, в тому числі, шляхом оптимізації заборгованості вугільних підприємств.

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» величина сумнівних боргів визначається:

виходячи з платоспроможності окремих дебіторів;

виходячи з питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на умовах наступної оплати;

на основі класифікації дебіторської заборгованості.

Оскільки, дебіторська заборгованість охоплена судовими справами, погашення дебіторської заборгованості минулих періодів в обліку ДП «Енергоринок» відбувається щомісячно та дебіторська заборгованість є джерелом погашення кредиторської заборгованості, ДП «Енергоринок» не здійснює нарахування резерву сумнівних боргів.

Тобто, у ДП «Енергоринок» існує впевненість в погашенні дебіторської заборгованості.»

Інформація Литвинчук Ю.В. у додатку № 13 до Звіту.

В ході аудиту згідно журналу – ордеру по рахунку 381 «Резерв сумнівних боргів» встановлено, що у 2016 році було здійснено списання безнадійної дебіторської заборгованості у сумі 2,63 тис. грн. з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів, відповідно до пункту 3 Протоколу засідання Економічної ради ДП «Енергоринок» від 31.10.2016 №46.

За період з 01.10.2013 по 30.09.2017 року ДП «Енергоринок» не здійснювало відрахування до резерву сумнівних боргів.

Дослідженням правомірності списання дебіторської заборгованості

встановлено, що списання дебіторської заборгованості проводилось на підставі рішень Комісії зі списання дебіторської та кредиторської заборгованості, актів на списання дебіторської заборгованості та Протоколів Економічної ради ДП «Енергоринок» затвердженими директором Підприємства.

Відповідно до вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, рахунок 07 «Списані активи» призначено для узагальнення інформації про стан дебіторської заборгованості, списаної з балансу внаслідок неплатоспроможності боржників, та про суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей.

Зарахування на позабалансовий рахунок 07 «Списані активи» суми здійснюється одночасно зі списанням дебіторської заборгованості на витрати Підприємства.

Сума списаної безнадійної дебіторської заборгованості обліковується на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового становища боржника.

Так, за період аудиту за даними обліку ДП «Енергоринок» на позабалансовий рахунок 071 «Списана дебіторська заборгованість» списано дебіторської заборгованості на загальну суму 10 622,82 тис. грн, а саме:

в 2016 році:

- ДП «Лисичанська теплоелектроцентраль» на суму 4,79 тис. грн (списання з балансу підприємства з віднесенням її до складу інших операційних витрат - рах. 84011);

- СП ТОВ «Інтернешенал Телеком'юнікешен Компані» на суму 0,24 тис. грн (списання з балансу підприємства з віднесенням її до складу інших операційних витрат - рах. 84011);

- ВДВС у Подільському районі м. Києва на загальну суму 0,83 тис. грн; ВДВС Шевченківського району м. Києва на суму 1,75 тис. грн (за рахунок резерву сумнівних боргів (рах. 38).

Також, за даними обліку Підприємства в період аудиту ДП «Енергоринок» на позабалансовий рахунок 071 «Списана дебіторська заборгованість» списано дебіторську заборгованість **ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»** в загальній сумі **10 615,21 тис. гривень**.

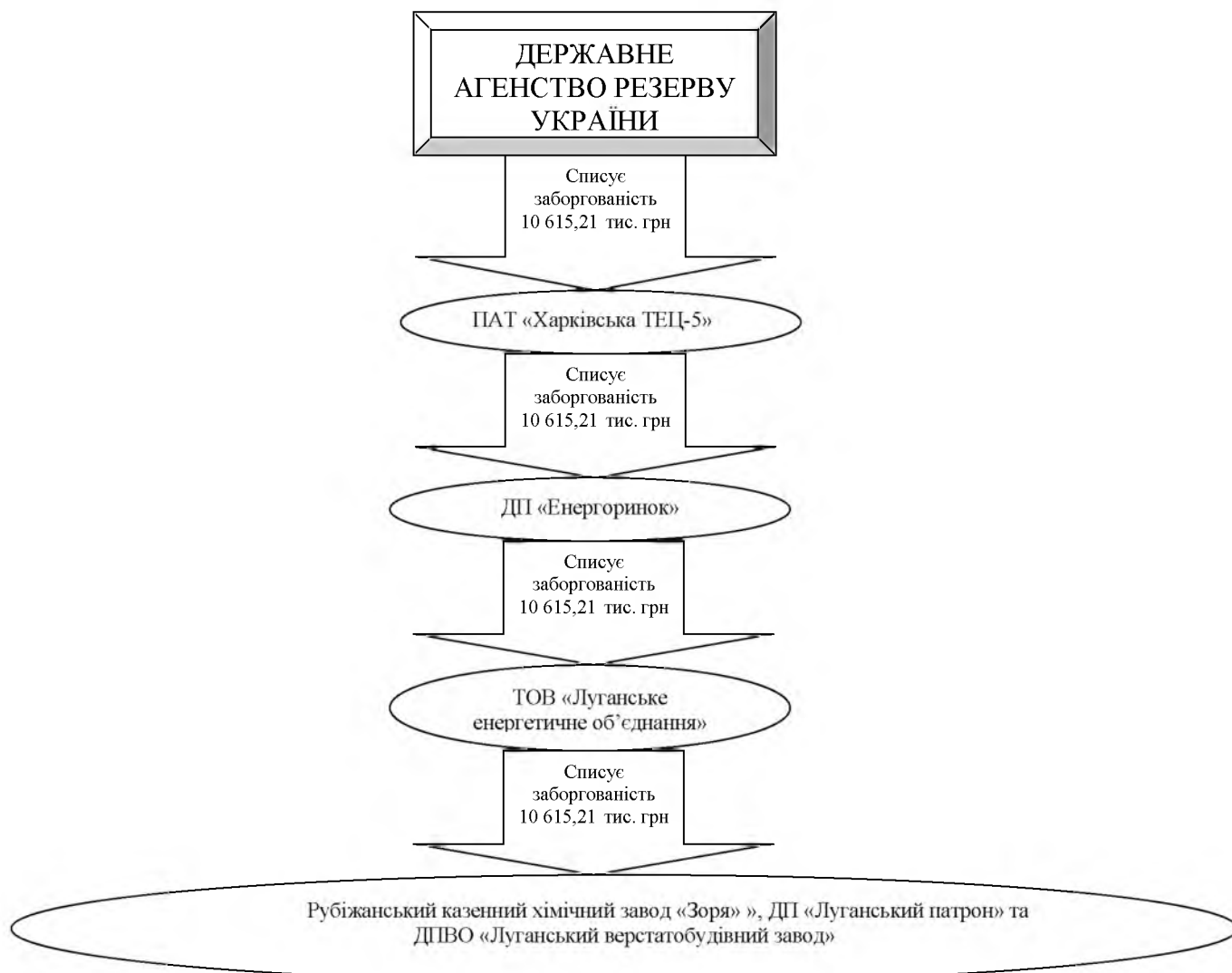
Дебіторська заборгованість ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» виникла внаслідок невиконання вимог укладеного Договору купівлі-продажу електричної енергії від 29.12.2005 року №3278/01 за куповану з ОРЕ електроенергію, з періодом виникнення заборгованості в 2005-2007 роки.

Списання заборгованості ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» на суму 10 615,21 тис. грн проведено в листопаді 2013 року, на підставі Закону України від 06.09.2012 №5213-VI «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно – промислового комплексу – учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» (далі Закон №5213-VI).

Відповідно до статті 2 пункту 1 підпункту 7) Закону №5213-VI підлягає списанню заборгованість (у тому числі встановлена судовими рішеннями та реструктуризована) суб'єктів господарювання, що здійснюють постачання електричної енергії за регульованим тарифом, за електричну енергію перед оптовим постачальником електричної енергії, яка виникла станом на 1 січня 2007 року і не сплачена станом на дату набрання чинності Законом №5213-VI, в обсягах, що не перевищують списаних учасникам процедури списання - підприємствам оборонно-промислового комплексу за спожиту електричну енергію та послуги з водопостачання та водовідведення обсягів заборгованості.

Згідно актів звіряння Державне агентство резерву України списує ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» заборгованість за відпущений природний газ у загальній сумі 10 615,21 тис. грн, при цьому ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» списує ДП «Енергоринок» кредиторську заборгованість за електричну енергію в загальній сумі 10 615,21 тис. грн, тоді ДП «Енергоринок» списує ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» дебіторську заборгованість за електричну енергію в загальній сумі 10 615,21 тис. грн, та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» списує заборгованість в загальній сумі 10 615,21 тис.

грн. Рубіжанському казенному хімічному заводу «Зоря» (правонаступник державного підприємства «Хімічний завод «Південний» Державного концерну «Укроборонпром»), ДП «Луганський патрон» та ДПВО «Луганський верстатобудівний завод».

До аудиту надано акти звіряння, а саме: №5213/2, №5213/3, №5213/4 від 26.11.2013 року, які взаємно погоджені учасниками процедури списання, а саме: Державне агентство резерву України, ПАТ «Харківська ТЕЦ-5», ДП «Енергоринок», ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Рубіжанський казенний хімічний завод «Зоря» (правонаступник державного підприємства «Хімічний завод «Південний» Державного концерну «Укроборонпром»), ДП «Луганський патрон» та ДПВО «Луганський верстатобудівний завод».

Протоколом Комісії з питань списання заборгованості №3 від 26.11.2013 вирішено відобразити відповідні операції зі списання заборгованості в бухгалтерському обліку ДП «Енергоринок» за листопад 2013 року.

Згідно з даними бухгалтерського обліку ДП «Енергоринок» дебіторська заборгованість ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» обліковувалась по

рахунку 183 «Інша довгострокова дебіторська заборгованість за електроенергію по рішенням суду» на суму 7 850,41 тис. грн та по рахунку 374 «Розрахунки за претензіями за електроенергію» на суму 2 764, 80 тис. грн (загальна сума 10 615,21 тис. грн).

Зазначена дебіторська заборгованість ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» була віднесена Підприємством до складу інших витрат операційної діяльності (рах. 944 «Сумнівна та безнадійні борги») та списана Підприємством на позабалансовий рахунок 071 «Списана дебіторська заборгованість» в IV кварталі 2013 року.

Таким чином, дослідженням питання правомірності списання дебіторської заборгованості протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 року порушень не встановлено.

Щодо кредиторської заборгованості

Формування інформації про зобов'язання в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється ДП «Енергоринок» у відповідності до П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Відповідно до даних фінансової звітності (ф. №1 «Баланс») кредиторська заборгованість на звітні дати становила:

станом на 01.10.2013 року зобов'язання Підприємства склали **20 575,35 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 17 491,59 млн. грн (або 85,0%), довгострокові зобов'язання - 3 083,76 млн. грн (або 15 %);

станом на 31.12.2013 року зобов'язання Підприємства склали **19 354,81 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 16 518,48 млн. грн (або 85,3%), довгострокові зобов'язання – 2 836,33 млн. грн (або 14,7%);

станом на 31.12.2014 року зобов'язання Підприємства склали **26 485,11 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 24 216,58 млн. грн (або 91,4%), довгострокові зобов'язання - 2 268,53 млн. грн (або 8,6%)

станом на 31.12.2015 року зобов'язання Підприємства склали **33 733,39 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 32 405,38 млн. грн (або 96,06%), довгострокові зобов'язання – 1 328,01 млн. грн (або 3,93%);

станом на 31.12.2016 року зобов'язання Підприємства склали **38 115,79 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 37 343,48 млн. грн (або 97,97%), довгострокові зобов'язання - 772,31 млн. грн (або 2,03%);

станом на 31.12.2017 зобов'язання Підприємства склали **38 818,65 млн. грн**, з них поточні зобов'язання 38 418,77 млн. грн (або 98,97%), довгострокові зобов'язання – 399,88 млн. грн (або 1,03%);

Потягом всього періоду аудиту в структурі зобов'язань Підприємства переважала поточна кредиторська заборгованість.

Так, поточна кредиторська заборгованість становила:

станом на 01.10.2013 – 17 491 586,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 1 359 408,00 тис. грн (або 7,77%), за товари, роботи та послуги – 11 205 640,00 тис. грн (або 64,06%); за розрахунками з бюджетом – 205 450,00 тис. грн (1,17%); за розрахунками зі страхування – 397,00 тис. грн (0,002%); за розрахунками з оплати праці –

905,00 тис. грн (0,005%); за одержаними авансами – 671 173,00 тис. грн (3,84%) та інші поточні зобов'язання – 1 057 613,00 тис. грн (6,05%); короткострокові кредити банків 2 991 000,00 грн (17,10%);

станом на 31.12.2013 року - 16 518 475,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 1 444 082,00 тис. грн (або 8,74%), за товари, роботи та послуги – 10 043 253,00 тис. грн (або 60,80%); за розрахунками з бюджетом – 249 824,00 тис. грн (1,51%); за розрахунками зі страхування – 412,00 тис. грн (0,002%); за розрахунками з оплати праці – 1 017,00 тис. грн (0,006%); за одержаними авансами – 746 617,00 тис. грн (4,52%) та інші поточні зобов'язання – 1 044 270,00 тис. грн (6,32%); короткострокові кредити банків 2 989 000,00 грн (18,09%);

станом на 31.12.2014 року - 24 216 578,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 1 928 350,00 тис. грн (або 7,96%), за товари, роботи та послуги – 14 705 444,00 тис. грн (або 60,72%); за розрахунками з бюджетом – 338 312,00 тис. грн (1,40%); за розрахунками зі страхування – 542,00 тис. грн (0,002%); за розрахунками з оплати праці – 1 212,00 тис. грн (0,005%); за одержаними авансами – 710 384,00 тис. грн (2,93%) та інші поточні зобов'язання – 1 132 334,00 тис. грн (4,68%); короткострокові кредити банків 5 400 000,00 грн (22,30%);

станом на 31.12.2015 року - 32 403 456,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 2 219 817,00 тис. грн (або 7,96%), за товари, роботи та послуги – 22 479 198,00 тис. грн (або 60,72%); за розрахунками з бюджетом – 699 482,00 тис. грн (1,40%); за розрахунками зі страхування – 395,00 тис. грн (0,002%); за розрахунками з оплати праці – 1 174,00 тис. грн (0,005%); за одержаними авансами – 792 339,00 тис. грн (2,93%) та інші поточні зобов'язання – 1 455 955,00 тис. грн (4,68%); короткострокові кредити банків 4 755 096,00 грн (22,30%);

станом на 01.01.2016 року (скоригована) - 32 405 377,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 2 219 817,00 тис. грн (або 6,85%), за товари, роботи та послуги – 22 481 051,00 тис. грн (або 69,37%); за розрахунками з бюджетом – 699 550,00 тис. грн (2,16%); за розрахунками зі страхування – 395,00 тис. грн (0,001%); за розрахунками з оплати праці – 1 174,00 тис. грн (0,004%); за одержаними авансами – 792 339,00 тис. грн (2,46%) та інші поточні зобов'язання – 1 455 955,00 тис. грн (4,49%); короткострокові кредити банків 4 755 096,00 грн (14,67%);

станом на 31.12.2016 - 37 343 480,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 2 187 001,00 тис. грн (або 5,86%), за товари, роботи та послуги – 25 926 671,00 тис. грн (або 69,42%); за розрахунками з бюджетом – 651 882,00 тис. грн (1,75%); за розрахунками зі страхування – 429,00 тис. грн (0,001%); за розрахунками з оплати праці – 1 599,00 тис. грн (0,004%); за одержаними авансами – 859 726,00 тис. грн (2,30%) та інші поточні зобов'язання – 2 441 072,00 тис. грн (6,54%); короткострокові кредити банків 5 275 100,00 грн (14,13%);

станом на 30.12.2017 - 38 418 770,00 тис. грн, в тому числі: за довгостроковими зобов'язаннями – 2 073 943,00 тис. грн (або 5,40%), за

товари, роботи та послуги – 26 572 921,00 тис. грн (або 69,17%); за розрахунками з бюджетом – 512 443,00 тис. грн (1,33%); за розрахунками зі страхування – 492,00 тис. грн (0,001%); за розрахунками з оплати праці – 5 333,00 тис. грн (0,013%); за одержаними авансами – 1 510 463,00 тис. грн (3,93%) та інші поточні зобов'язання – 2 699 345,00 тис. грн (7,03%); короткострокові кредити банків 5 043 830,00 грн (13,13%).

Діаграма 11

Динаміка поточної кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 року (тис. грн)

В свою чергу, в складі поточної кредиторської заборгованості левову частку становить заборгованість Підприємства перед виробниками електроенергії про що детально викладено в розділі 2.2.1 Звіту.

Згідно даних бухгалтерського обліку Підприємства найбільшими кредиторами (виробники) серед контрагентів станом на 01.10.2013 року були:

- ДП «НАЕК Енергоатом» - на суму 6 083 158,87 тис. грн (в т. ч. довгострокова 985 840,14 тис. грн);
- ТОВ ДТЕК «Східенерго» на суму 1 085 462,28 тис. грн (в т. ч. довгострокова 75 985,02 тис. грн);
- ПАТ «ДТЕК «Західенерго» - на суму 1 127 191,12 тис. грн (в т. ч. довгострокова 11 311,62 тис. грн);
- ПАТ ДТЕК «Дніпроенерго» - на суму 1 341 491,78 тис. гривень;
- ПАТ «Донбасенерго» - 682 939,23 тис. грн. (в т. ч. довгострокова 79 973,15 тис. грн.);
- ПАТ «Центренерго» - на суму 618 963,96 тис. гривень.

Також, найбільшими кредиторами (виробники) станом на 31.12.2017 року:

- ДП «НАЕК Енергоатом» - на суму 12 604 649,86 тис. гривень;
- ТОВ ДТЕК «Східенерго» на суму 1 470 384,50 тис. гривень;
- ПАТ ДТЕК «Західенерго» - на суму 2 800 129,25 тис. гривень;

- ПАТ ДТЕК «Дніпроенерго» - на суму 1 549 817,94 тис. гривень;
- ПАТ «Центренерго» - на суму 1 171 108,54 тис. гривень.

Щодо довгострокової кредиторської заборгованості

Облік довгострокової кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок» ведеться по субрахунках 55010 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію», 55013 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію (реструктуризовані по Закону №2711)» та 5503 «Інші довгострокові зобов'язання по рішенню суду (штрафи, пені, реструктуризовані по Закону № 2711)».

Згідно даних бухгалтерського обліку довгострокова кредиторська заборгованість ДП «Енергоринок» перед одних з найбільших виробників електроенергії, а саме: ДП «НАЕК «Енергоатом» (договір №3558/01/1734/04-НАЕК від 02.08.2006 року), ПАТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (договір №3905/02 від 29.12.2006 року), ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» (договір №6465/02 від 28.10.2010 року), ПАТ ДТЕК «ЗАХІДЕНЕРГО» (договір 6527/02 від 10.12.2010 року), ТОВ ДТЕК «СХІДЕНЕРГО» (договір 6417/02 від 30.09.2010 року), НЕК «УКРЕНЕРГО» (угода 2356/01/283/01-04 від 30.09.2004 року) та інші станом на 01.10.2013 становить в сумі – 1 208 224,70 тис. грн та станом на 31.12.2017 року становить 87 176,18 тис. гривень.

Протягом досліджуваного періоду довгострокова заборгованість зменшилась за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної кредиторської заборгованості.

Вибірковим методом досліджено довгострокову заборгованість ДП «НАЕК «Енергоатом», *детальна інформація про що викладена в Додатку № 14 до Звіту.*

Заборгованість ДП «Енергоринок» протягом досліджуваного періоду по Договору №3558/01 обліковувалась в складі довгострокової кредиторської заборгованості по рахунку 55013 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію (реструктуризовані по Закону №2711)» та в складі поточної кредиторської заборгованості по рахунку 61113 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями за електроенергію (реструктуризована по Закону №2711)».

Станом на звітні дати по рахунку 55013 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію (реструктуризовані по Закону №2711)» перед ДП «НАЕК Енергоатом» по Договору №3558/01 обліковується кредиторська заборгованість ДП «Енергоринок» на загальну суму:

- станом на 01.10.2013 року - 985 840,14 тис. гривень;
- станом на 31.12.2013 року - 851 407,39 тис. гривень;
- станом на 31.12.2014 року – 313 676,41 тис. гривень.

Станом на 31.12.2017 року заборгованість ДП «Енергоринок» перед ДП «НАЕК Енергоатом» по Договору № 3558/01 по рахунку 55013 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію (реструктуризовані по Закону № 2711)» не обліковується, за рахунок того, що вона перейшла в розряд поточної (загальна сума заборгованості – 985 840,14 тис. грн перейшла на

субрахунок 61113 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями за електроенергію (реструктуризована по Закону № 2711)»)

Так, станом на звітні дати по рахунку 61113 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями за електроенергію (реструктуризована по Закону № 2711)» перед ДП «НАЕК Енергоатом» по Договору №3558/01 обліковується кредиторська заборгованість ДП «Енергоринок», яка станом на звітні дати аудиту складала:

станом на 01.10.2013 року - 1 325 362,42 тис. гривень;
станом на 31.12.2013 року - 1 410 809,14 тис. гривень;
станом на 31.12.2014 року – 1 895 907,69 тис. гривень;
станом на 31.12.2015 року – 2 187 566,66 тис. гривень;
станом на 31.12.2016 року - 2 155 053,37 тис. гривень;
станом на 31.12.2017 року - 2 043 322,27 тис. гривень.

Протягом досліджуваного періоду зазначена кредиторська заборгованість збільшилась за рахунок того що перейшла з розряду довгострокової до розряду поточної кредиторської заборгованості (з субрахунку 55013 «Інші довгострокові зобов'язання за електроенергію (реструктуризовані по Закону № 2711)» - 985 840,14 тис. гривень).

Крім того, ДП «НАЕК Енергоатом» було погашено заборгованість протягом досліджуваного періоду на загальну суму 253 497,43 тис. грн, а саме:

- у 4 кварталі 2013 року – 48 986,06 тис. гривень;
- у 2014 році - 38 249,55 тис. гривень;
- у 2015 році - 22 017,44 тис. гривень;
- у 2016 році - 32 513,29 тис. гривень;
- у 2017 році - 111 731,09 тис. гривень.

Також, згідно графіку платежів визначеного Договором №3558/01 кошти в сумі 14 382,86 тис. грн. повинні бути сплачені ДП «НАЕК «Енергоатом» у 2013 році. Дана сума була відступлена шляхом укладання договору про відступлення права вимоги боргу між ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПАТ «Укргідроенерго» та погашена ДП «Енергоринок» в 2014 році.

Щодо поточної кредиторської заборгованості

Облік поточної кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок» ведеться по субрахунках 61110 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями по електроенергії», 61113 «Поточна заборгованість за довгостроковими за електроенергію (реструктуризована по Закону № 2711)», 63110 «Розрахунки за електроенергію».

Найбільшу питому вагу в складі поточної кредиторської заборгованості займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (66,55%), в тому числі перед ДП «НАЕК Енергоатом» (далі – НАЕК) по Договору № 698/05-НАЕК/640/01 від 18.05.2001 року (*див. Додаток № 15 до Звіту*), яка станом на звітні дати складала:

на 01.10.2013 року - 2 001 250,65 тис. гривень;
на 31.12.2013 року - 2 372 513,52 тис. гривень;
на 31.12.2014 року – 4 593 909,96 тис. гривень;

на 31.12.2015 року – 7 574 600,64 тис. гривень;
на 31.12.2016 року - 8 864 025,38 тис. гривень;
на 31.12.2017 року - 9 558 145,57 тис. гривень.

Таким чином, дослідженням питання кредиторської заборгованості встановлено, що найбільшу питому вагу в складі кредиторської заборгованості займає заборгованість Підприємства перед ДП «НАЕК Енергоатом», яка протягом дослідженого періоду зросла на 6 521 490,99 тис. гривень.

В ході проведення аудиту з метою документального підтвердження виду, обсягу, якості операцій та розрахунків, що здійснювались ДП «Енергоринок» та для з'ясування реальності дебіторської та кредиторської заборгованості, Північним офісом Держаудитслужби направлено 20 запитів покупцям та виробникам електроенергії, які мали правові відносини з ДП «Енергоринок».

Ресстр направлених запитів та отриманих відповідей на них у Додатку № 16 до Звіту.

Згідно отриманих відповідей на запити та доданих первинних документів, що надійшли від 12-ти суб'єктів господарювання, підтверджено обсяги операцій та розрахунків, що здійснювались з ДП «Енергоринок» та заборгованість станом на 31.12.2017 року.

Так, наприклад, згідно інформації ПрАТ «Львівобленерго» в періоді, що підлягав аудиту ДП «Енергоринок» продано ПрАТ «Львівобленерго» ел/енергії в загальному обсязі 18 042 491,01 тис. кВт/год, в тому числі по роках: у 4-му кварталі 2013 року – 1 160 307,52 тис. кВт/год, у 2014 році – 4 153 324,40 тис. кВт/год, у 2015 році – 4 127 808,78 тис. кВт/год, у 2016 році – 4 274 194,47 тис. кВт/год, у 2017 році – 4 326 855,84 тис. кВт/год.

Розрахунки за ел/енергію здійснювались відповідно до умов Договору купівлі – продажу електроенергії між ДП «Енергоринок» та ПрАТ «Львівобленерго» № 3949/02 від 21.03.2007 року.

Щомісячні акти звірок розрахунків ДП «Енергоринок» з ПрАТ «Львівобленерго» за продану з ОРЕ електроенергію підписані Сторонами без розбіжностей.

Заборгованість станом на 31.12.2017 року складає 1 863,20 тис. грн, що відповідає обліковим даним ДП «Енергоринок».

Так само, згідно відповідей отриманих від ПАТ «Запоріжжяобленерго», ПрАТ «Закарпаттяобленерго», ПАТ «Сумиобленерго», ПАТ «Прикарпаттяобленерго», ПАТ «Одесаобленерго», ПАТ «ДТЕК Західенерго», ПАТ «Хмельницькобленерго», ПАТ «Рівнеобленерго», ДП «Регіональні електричні мережі», ПАТ «Чернівціобленерго», ПАТ «Укргідроенерго» розбіжностей в облікових даних не встановлено.

Запити та відповіді на них в додатку № 17 до Звіту.

На момент завершення аудиту відповіді на 8 запитів не надійшло.

Також, в ході проведення аудиту з метою підтвердження виду, обсягу, якості операцій та розрахунків та з'ясування реальності заборгованості, що

обліковується за даними обліку ДП «Енергоринок», проведено зустрічну звірку в ПАТ «Донбасенерго», якою підтверджено стан розрахунків та заборгованість.

Матеріали зустрічної звірки в ПАТ «Донбасенерго» в додатку № 18 до Звіту.

Ведення претензійно – позовної роботи.

Відповідно до Положення про Департамент правового забезпечення ДП «Енергоринок» Департамент правового забезпечення ДП «Енергоринок» є структурним підрозділом, який складається з юридичного відділу та відділу претензійно – позовної роботи (до складу якого входить сектор організації та контролю виконання судових рішень).

Одним з функціональних обов'язків відділу претензійно – позовної роботи є введення позовної роботи з метою забезпечення виконання договірних зобов'язань контрагентами, з якими ДП «Енергоринок» перебуває у договірних відносинах, та для забезпечення захисту і відновлення порушених майнових і немайнових прав ДП «Енергоринок» та охоронюваних законом інтересів.

Згідно наданої до аудиту інформації про позовну роботу ДП «Енергоринок» за період аудиту господарськими судами України розглянуто 164 справи за позовами ДП «Енергоринок», а саме:

- за 4 – й квартал 2013 року розглянуто 3 справи, в результаті їх розгляду на користь ДП «Енергоринок» господарськими судами України винесено 1 ухвалу про затвердження мирової угоди щодо погашення заборгованості з електроенергії на суму 1 029 859,21 тис. грн та 2 рішення у справах про стягнення з постачальників електроенергії штрафів за порушення подекадної та поетапної оплати електроенергії на загальну суму 6,43 тис. грн штрафів і 3,44 тис. грн судових витрат.

- за 2014 рік розглянуто 17 справ, в результаті їх розгляду на користь ДП «Енергоринок» господарськими судами України винесено 2 рішення про стягнення заборгованості з електроенергії на загальну суму 290,0 млн. грн та 3% річних, інфляційних нарахувань, штрафних санкцій на загальну суму 11 млн. грн і повернуто в цих справах судових витрат на загальну суму 136,0 тис. грн, а також 15 рішень про стягнення 872,0 тис. грн штрафних санкцій за невиконання зобов'язань згідно укладених договорів і повернуто 59,0 тис. грн судових витрат.

- за 2015 рік розглянуто 61 справу, в результаті чого на користь ДП «Енергоринок» господарськими судами України стягнуто з постачальників електроенергії 9,1 млрд. грн основного боргу, 1,0 млрд. грн фінансових та штрафних санкцій за невиконання зобов'язань згідно укладених договорів і 1,5 млн. грн судових витрат.

- за 2016 рік розглянуто 38 справ за позовами ДП «Енергоринок» до обласних енергопостачальних компаній про стягнення заборгованості, в результаті чого на користь ДП «Енергоринок» господарськими судами України стягнуто з постачальників електроенергії 4,4 млрд. грн основного боргу, 542,0 млн. грн 3 % річних, інфляційних нарахувань та штрафних

санкцій за невиконання зобов'язань згідно укладених договорів і повернуто 2,0 млн. грн судових витрат.

- за 2017 рік розглянуто 45 справи, про стягнення заборгованості з енергопостачальних компаній, в результаті чого на користь ДП «Енергоринок» господарськими судами України стягнуто 4,0 млрд. грн основного боргу, 406,0 млн. грн 3 % річних, інфляційних нарахувань та штрафних санкцій за невиконання зобов'язань згідно укладених договорів і 1,3 млн. грн судових витрат.

Також, за період аудиту виробники електроенергії звертались з позовами до ДП «Енергоринок» щодо стягнення заборгованості:

- протягом 4-го кварталу 2013 року в Київському апеляційному господарському суді розглянуто 3 апеляційні скарги енергогенеруючих компаній у 3-х справах, в результаті чого рішення про відмову в позовах на загальну суму 1,4 млрд. грн залишені без змін, апеляційні скарги виробників електроенергії залишені без задоволення. Також, у вищому господарському суді України розглянуто 1 касаційну скаргу енергогенеруючої компанії в результаті чого попередні рішення про відмову у позові залишено без змін, касаційна скарга без задоволення;

- протягом 2014 року господарським судом м. Києва розглянуто по суті 3 справи про стягнення з ДП «Енергоринок» заборгованості з електроенергії, в результаті чого винесені рішення про відмову в позовах виробників електроенергії до ДП «Енергоринок» на загальну суму 349,0 млн. грн та припинено провадження у справі на суму 1,3 млрд. гривень. Окрім того, у Вищому господарському суді України розглядалося 3 касаційні скарги виробників електроенергії у 3-х справах, в результаті чого скарги залишені без задоволення, попередні рішення про відмову у позовах на загальну суму 1,2 млрд. грн без змін;

- протягом 2015 року в господарських судах розглянуто 10 справ, з яких у 3-х справах винесено рішення про відмову в позові на загальну суму 560,0 млн. грн, у 7 справах – про задоволення позовів на 803,0 млн. грн; усі рішення про задоволення позовів та стягнення з ДП «Енергоринок» заборгованості оскаржено до Київського апеляційного господарського суду та Вищого господарського суду України. В результаті чого рішення було скасовано та в позовах генеруючих компаній відмовлено;

- протягом 2016 року в господарських судах розглянуто 17 справ, щодо стягнення заборгованості з ДП «Енергоринок» на користь енергогенеруючих компаній, в результаті чого відмовлено в позовах на загальну суму 2,5 млрд. гривень;

- протягом 2017 року в господарському суді м. Києва розглянуто 4 справи за позовами виробників електроенергії про стягнення загальної суми заборгованості 714,0 млн. грн, в результаті чого відмовлено в позовах на загальну суму 627,0 млн. грн, припинено провадження у цих справах на суму 72,0 млн. грн та залишено без розгляду позовних вимог на суму 15,0 млн. гривень.

Інформація щодо претензійно-позовної роботи у додатку № 19 до Звіту.

Отже, протягом періоду, що підлягав аудиту, простежується синхронне зростання дебіторської та кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок».

Так, станом на 31.12.2017 кредиторська заборгованість складає **28 653 млн. грн**, з неї **2 563 млн. грн (або 9%)** заборгованість виробників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, **26 090 млн. грн (або 91%)** заборгованість перед іншими виробниками електричної енергії.

При цьому, дебіторська заборгованість станом на 31.12.2017 складає **30 248 млн. грн** з неї **25 974 млн. грн (або 86%)** заборгованість постачальників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, **4 274 млн. грн (або 14%)** заборгованість інших енергопостачальників електричної енергії.

Слід наголосити, що заборгованість постачальників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, у сумі **25 974 млн. грн** складається з:

до жовтня 2014 року – **11 403 млн. грн** (до проведення АТО),

з жовтня 2014 по квітень 2015 року - **6 062 млн. грн** (до прийняття постанови КМУ від 07.05.2015 № 263)

з травня 2015 року по грудень 2017 – **8 509 млн. грн**, з неї заборгованість за договорами купівлі різниці перетоків електричної енергії, укладеними на виконання постанови КМУ від 7 травня 2015 № 263 складає **3 122 млн. гривень**.

Хоча, постачання на неконтрольовану територію Луганської області припинено 25 квітня 2017 року, а постачання на неконтрольовану територію Донецької області припинено 26 липня 2017 року, питання щодо джерела погашення заборгованості у сумі 3 122 млн. грн не врегульоване.

Основною причиною зростання дебіторської заборгованості є:

- неналежні розрахунки енергопостачальників, які здійснюють свою діяльність, в т. ч. на території проведення антитерористичної операції Донецької та Луганської областях, за електроенергію куповану на ОРЕ.

- відсутність джерела погашення заборгованості за електроенергію, яка була поставлена, але неоплачена на території проведення антитерористичної операції за договорами купівлі різниці перетоків електричної енергії, укладеними на виконання постанови КМУ від 7 травня 2015 № 263.

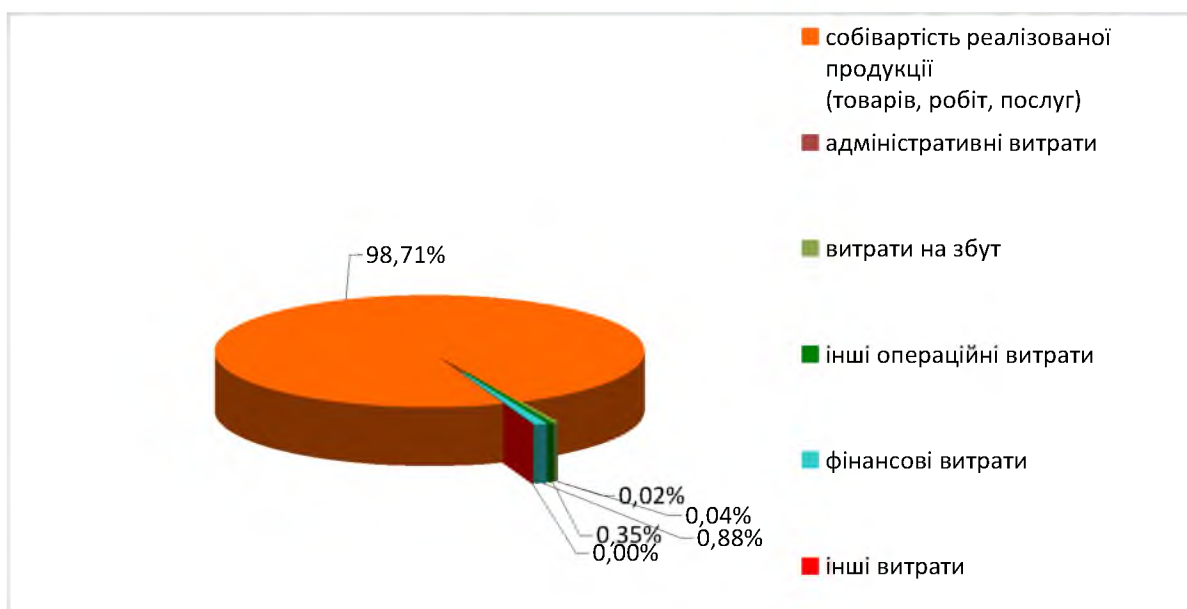
Зростання дебіторської заборгованості за електроенергію не дає змоги ДП «Енергоринок» розрахуватись з виробниками електроенергії та спричиняє зростання кредиторської заборгованості. ДП «Енергоринок» вживаються заходи щодо стягнення в судовому порядку дебіторської заборгованості шляхом ведення претензійно-позовної роботи та здійснення заходів примусового виконання судових рішень відповідно до Закону України «Про виконавче провадження».

2.2.3 Дотримання Підприємством принципу економності при здійсненні витрат

Відповідно до даних звітності Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» загальна сума витрат ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 складає **499 083 169,0 тис. грн**, з яких: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 492 644 786,0 тис. грн, або 98,7% від загальної суми здійснених витрат, адміністративні витрати – 100 982,0 тис. грн, або 0,02 %; витрати на збут – 219 129,00 тис. грн або 0,04 %; інші операційні витрати – 1 744 616,0 тис. грн або 0,35 % та фінансові витрати – 4 373 392,0 тис. грн або 0,88 %; інші витрати – 264,0 тис. грн, або 0,00 %. Динаміка витрат ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 мала наступний вигляд (Див. Діаграму 12).

Діаграма 12

Динаміка витрат ДП «Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017

Тобто, в структурі витрат найбільшу питому вагу складає собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) - 98,7% та фінансові витрати - 0,88 %.

Щодо витрат віднесених на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

Відповідно до Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 склала **492 644 786,0 тис. грн**, а саме:

В IV кварталі 2013 року – 23 157 423, 0 тис. грн, в тому числі: витрати на купівлю електричної енергії в Україні – 22 232 377, 0 тис. грн (або 96,0 % від загальної собівартості), за передачу електроенергії та диспетчеризації – 921 330,0 тис грн (або 3,98 %) та витрати на купівлю електроенергії в іноземних постачальників – 3 716,0 тис грн (або 0,02 %).

В 2014 році – 89 679 838, 0 тис. грн., в тому числі: витрати на купівлю електричної енергії в Україні – 86 475 610,0 тис. грн (або 96,43 %), за передачу електроенергії та диспетчеризації – 3 079 515,0 тис. грн (або 3,43 %) та витрати на купівлю електроенергії в іноземних постачальників – 124 713,0 тис. грн (або 0,14 %).

В 2015 році – 106 519 998,0 тис. грн., в тому числі: витрати на купівлю електричної енергії в Україні – 100 976 227,0 тис. грн (або 94,80 %), за передачу електроенергії та диспетчеризації – 5 327 227,0 тис. грн (або 5,0 %), витрати на купівлю електроенергії в іноземних постачальників – 207 775,0 тис. грн (або 0,19 %) та витрати по сплаті акцизного податку при імпорті – 8 769,0 тис. грн (або 0,01 %).

Слід зазначити, що у першому кварталі 2016 року сума витрат на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік була відкоригована згідно з вимогами П(С)БО № 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» та збільшились на 1 545,0 тис. гривень.

Як пояснила заступник головного бухгалтера з методології бухгалтерського обліку Литвинчук Ю.В., «У першому кварталі 2016 року на виконання постанови НКРЕКП від 12.02.2016 № 169 у Форму № 2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)» були внесені відповідні зміни згідно з перерахунком фактичної вартості товарної продукції ДП «Енергоринок» за квітень-жовтень 2015 року, а саме:

- рядок 2000 «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» стовб. 4 звіту було збільшено на 1 545 тис. грн;
- рядок 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» стовб. 4 звіту було збільшено на 1 545 тис. грн».

Пояснення Литвинчук Ю.В. у Додатку № 20 до Звіту.

В 2016 році – 128 528 280,0 тис. грн., в тому числі: витрати на купівлю електричної енергії в Україні – 121 375 008,0 тис. грн (або 94,43 %), за передачу електроенергії та диспетчеризації – 7 057 128,0 тис. грн (або 5,49 %), витрати на купівлю електроенергії в іноземних постачальників – 91 403,0 тис. грн (або 0,07 %) та витрати по сплаті акцизного податку при імпорті – 4 741,0 тис. грн (або 0,01 %).

В 2017 році – 144 757 702,0 тис. грн., в тому числі: витрати на купівлю електричної енергії в Україні – 136 678 576,0 тис. грн (або 94,42 %), за передачу електроенергії та диспетчеризації – 8 022 344,0 тис. грн (або 5,54 %), витрати на купівлю електроенергії в іноземних постачальників – 53 920,0 тис. грн (або 0,04%) та витрати по сплаті акцизного податку при імпорті – 2 862,0 тис. гривень.

Як видно з діаграми 13, собівартість реалізованої продукції в досліджуваному періоді рівномірно зростала. Так, у 2015 році собівартість реалізованої продукції у 2015 році в порівнянні з 2014 роком збільшилась на 16 841 705,0 тис. грн (або на 18,79%), у 2016 році в порівнянні з 2015 роком зросла на 22 006 737, 0 тис. грн (або на 20,66 %), у 2017 році в порівнянні з 2016 роком збільшилась на 16 229 422 тис. грн. (або на 12,63%). На збільшення

собівартості протягом дослідженого періоду вплинуло збільшення обсягу придбаної електричної енергії у виробників.

Діаграма 13

Наказом «Про облікову політику ДП «Енергоринок» від 31.12.2013 № 347 визначено, що калькуляція собівартості реалізованої електроенергії складається з вартості електричної енергії, купованої на Оптовому ринку електричної енергії України, вартості послуг за передачу електричної енергії України, вартості послуг за передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, включаючи централізоване диспетчерське управління об'єднаною енергосистемою України, митного збору.

Щодо адміністративних витрат

Відповідно до Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» адміністративні витрати ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 склали **100 982,0 тис. грн.** а саме:

- в IV кварталі 2013 року – 4 607,0 тис. грн;
- в 2014 році – 18 765,0 тис. грн;
- в 2015 році – 20 512,0 тис. грн;
- в 2016 році – 22 234,0 тис. грн;
- в 2017 році – 34 864,0 тис. грн.

Аудиторським дослідженням встановлено, що у 2015 році адміністративні витрати збільшились в порівнянні з 2014 роком на суму 1747,0 тис. грн (або на 9,31 %) в основному за рахунок збільшення витрат на заробітну плату, єдиний соціальний внесок, на ремонтне та технічне обслуговування, оренду приміщення тощо.

У 2016 році адміністративні витрати також мали тенденцію до збільшення та в порівнянні з 2015 роком зросли на суму 1 722,0 тис грн (або на 8,4 %) в основному за рахунок збільшення витрат на заробітну плату, послуги зв'язку та аудиторські послуги.

У 2017 році адміністративні витрати збільшились в порівнянні з 2016 роком на суму 12 630,0 тис грн (або 56,8 %) в основному за рахунок збільшення витрат на оплату праці та єдиного соціального внеску.

Щодо витрат на збут

Відповідно до Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» адміністративні витрати ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 склали **219 129,00 тис грн**, а саме:

- в IV кварталі 2013 року – 4 607,0 тис. грн;
- в 2014 році – 39 192,0 тис. грн;
- в 2015 році – 52 405,0 тис. грн;
- в 2016 році – 49 561,0 тис. грн;
- в 2017 році – 68 627,0 тис. гривень.

Аудиторським дослідженням встановлено, що у 2015 році витрати на збут збільшились в порівнянні з 2014 роком на суму 13 213,0 тис. грн (або на 33,71 %) в основному за рахунок збільшення витрат на судовий збір та за рахунок збільшення курсової різниці.

У 2016 році витрати на збут мали тенденцію до зменшення та в порівнянні з 2015 роком зменшились на суму 2 844,0 тис. грн (або на 5,43 %) в основному за рахунок зменшення курсової різниці.

У 2017 році витрати на збут збільшились в порівнянні з 2016 роком на суму 19 066,0 тис. грн (або 38,47 %) в основному за рахунок збільшення витрат на оплату праці та єдиного соціального внеску.

Щодо інших операційних витрат

Відповідно до Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» інші операційні витрати ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 склали **1 744 616,0 тис. грн**, а саме:

- в IV кварталі 2013 року – 11 937,0 тис. грн;
- в 2014 році – 7 220,0 тис. грн;
- в 2015 році – 840 299,0 тис. грн;
- в 2016 році – 872 278,0 тис. грн;
- в 2017 році – 12 882,0 тис. гривень.

Основним фактором збільшення інших операційних витрат у 2015 році в порівнянні з 2014 роком є відновлення кредиторської заборгованості ДП НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» та ПАТ «Донбасенерго», що була списана на загальну суму **821 563,67 тис. гривень**.

Так, на виконання умов Закону України від 23.06.2005 № 2711-IV «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємства паливно-енергетичного комплексу» (далі – Закон № 2711) у 2007 році рішеннями Міжвідомчої комісії з погашення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу від 09.11.2007 (Протокол № 31) та від 07.12.2007 (Протокол № 33) затверджено до списання згідно з пп. 9.1.3 п.9.1 ст. 9 Закону № 2711 обсяг заборгованості за електричну енергію оптового постачальника електричної енергії та виробників електричної енергії у розмірі різниці між сумами узгодженої дебіторської та кредиторської заборгованостей

оптового постачальника електричної енергії – ДП «Енергоринок» у сумі 821 563 667,79 грн, а саме: ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» – 6 362 782,54 грн, ПАТ «Донбасенерго» – 90 038 319,79 грн, ДП НАЕК «Енергоатом» – 725 162 565,46 гривень.

Відповідно до укладених угод від 18.12.2007 № 2131/04-НАЕК/4321/03, від 30.11.2007 № 4312/03 та від 30.11.2007 № 4307/03 про списання передбачено відшкодування списаної заборгованості в порядку та на умовах, визначених статтею 11 Закон № 2711 року.

Слід зазначити, що відповідно до п. 3.4. Закону № 2711 процедура погашення заборгованості підприємствами паливно-енергетичного комплексу діяла до 1 вересня 2015 року, крім ДП НАЕК «Енергоатом», що має стратегічне значення для енергетичної безпеки держави, для якого процедура погашення заборгованості діє до 1 січня 2016 року.

До аудиту надано лист ДП «Енергоринок» від 19.11.2015 № 01/29-13249, яким Підприємство звернулось до Кабінету Міністрів України з проханням повідомити про прийняття/неприйняття рішення щодо встановлення цільової надбавки, визначеної Законом № 2711.

Дорученням від 02.12.2015 № 19710/0/2-15 Кабінет Міністрів України надіслав лист ДП «Енергоринок» від 19.11.2015 № 01/29-13249 за належністю Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

В свою чергу, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України листом від 29.12.2015 № 03/13-7294 повідомило ДП «Енергоринок» про неможливість встановлення цільових надбавок до оптової ринкової ціни на електроенергію.

Так, 30.12.2015 року до угод з ДП НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Донбасенерго» та ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» було укладено додаткові угоди (№ 310 Р/07 до угоди від 18.12.2007 № 2131/04-НАЕК/4321/03, № 312 Р/07 до угоди від 30.11.2007 № 4307/03 та № 311 Р/07 до угоди від 30.11.2007 № 4312/03 відповідно) про відновлення в бухгалтерському обліку Підприємства списаної раніше заборгованості на загальну суму 821 563,67 тис. гривень.

Також, аудиторським дослідженням встановлено, що в складі інших витрат операційної діяльності Підприємства за 2016 рік обліковувались суми податку на додану вартість, які не були включені до складу податкового кредиту Підприємства у зв'язку з закінченням граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) на загальну суму **863 456,41 тис. гривень.**

Наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2015 № 1025 були внесені зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку ПДВ щодо списання сум простроченого податкового кредиту, згідно з якими суми ПДВ по незареєстрованим в ЄРПН податковим накладним протягом 180 та 60 календарних днів підлягають списанню на витрати операційної діяльності.

Так, Підприємством протягом 2016 року у зв'язку з закінченням граничних термінів реєстрації в ЄРПН податкових накладних списані суми

податку на додану вартість, які не були включені до складу податкового кредиту на загальну суму **863 456,41 тис. грн., а саме:**

- ПАТ «Донбасенерго» на суму 829 918,29 тис. грн;
- ТОВ «Біогазенерго» на суму 19 036,38 тис. грн,
- ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» на суму 1 737,27 тис. грн;
- ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» на суму 11 985,26 тис. грн,
- КП «Теплоенергетик» на суму 779,21 тис. гривень.

Щодо оплати коштів по сплаті судових зборів за результатами розгляду справ у судах

З метою виконання передбачених Статутом завдань щодо ведення претензійно-позовної роботи, Підприємство змушене звертатися до суду за захистом своїх порушених та охоронюваних законом прав та інтересів щодо стягнення заборгованості з постачальників та інших учасників ОРЕ, які не виконують свої зобов'язання (в т.ч. грошові) перед ДП «Енергоринок», а за звернення до суду відповідно сплачувати судовий збір, у порядку та розмірах визначених Законом.

Щодо аналізу понесених Підприємством витрат зі сплати судового збору у справах №910/9558/15, №911/991/16, 905/453/17, №905/3376/16.

Так:

- рішенням ГС м. Києва від 23.07.2015 №910/9558/15 позовні вимоги ТОВ "Біонергопродукт" про зобов'язання укласти додаткову угоду задоволено повністю, стягнуто з ДП "Енергоринок" 1 218,00 грн. судового збору. Постановою КАГС від 04.11.2015 апеляційну скаргу ДП "Енергоринок" залишено без задоволення. Постановою ВГСУ від 04.02.2016 касаційну скаргу ДП "Енергоринок" задоволено частково, рішення ГС м. Києва від 23.07.2015 та постанову КАГС від 04.11.2015 скасовано;

- рішенням ГС Київської області від 12.05.2016 № 911/991/16 позовні вимоги ДП "Енергоринок" про стягнення штрафу з ДП "РЕМ" задоволено повністю. Постановою КАГС від 14.07.2016 апеляційну скаргу ДП "РЕМ" задоволено, рішення суду першої інстанції скасовано, стягнуто з ДП "Енергоринок" 1 674,79 грн. судового збору. Постановою ВГСУ від 20.09.2016 касаційну скаргу ДП "Енергоринок" задоволено, постанову КАГС від 14.07.2016 скасовано, рішення суду першої інстанції від 12.05.2016 залишено без змін;

- рішенням ГС Донецької області від 26.04.2017 №905/453/17 позовні вимоги ДП "Енергоринок" про стягнення заборгованості з ПАТ "ДТЕК Донецькобленерго" задоволено. Постановою ДАГС від 01.08.2017 апеляційну скаргу ПАТ "ДТЕК Донецькобленерго" задоволено частково, рішення суду першої інстанції в частині стягнення пені та штрафу скасовано, стягнуто з ДП "Енергоринок" 30 037,11 грн. судового збору. Постановою ВГСУ від 06.12.2017 касаційну скаргу ДП "Енергоринок" задоволено, постанову ДАГС від 01.08.2017 скасовано, рішення суду першої інстанції залишено без змін;

- рішенням ГС Донецької області від 14.02.2017 №905/3376/16 позовні вимоги ДП "Енергоринок" про стягнення штрафу з ПрАТ "ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля" задоволено. Постановою ДАГС від 01.08.2017 апеляційну скаргу ПрАТ "ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля" задоволено, рішення суду першої інстанції скасовано, стягнуто з ДП "Енергоринок" 1 804,25 грн. судового збору. Постановою ВГСУ від 28.11.2017 касаційну скаргу ДП "Енергоринок" задоволено, постанову ДАГС від 01.08.2017 скасовано, рішення суду першої інстанції залишено без змін.

Щодо аналізу понесених Підприємством витрат зі сплати судового збору у справах №910/9558/15, №910/26238/14, №908/999/15-г, №913/866/15, №913/882/15, №911/991/16, №925/393/16, №905/453/17, №905/3376/16, №905/420/17.

Так:

- рішенням ГС м. Києва від 04.02.2015 №910/26238/14 задоволено позовні вимоги ТОВ "Побужський феронікелевий комбінат" та стягнуто з ДП «Енергоринок» 74 298,00 грн. судового збору. Не погоджуючись з таким рішенням суду, ДП «Енергоринок» оскаржено його в апеляційному та касаційному порядку, постановою КАГС від 17.03.2015 та постановою ВГСУ від 20.05.2015 рішення суду першої інстанції залишено без змін;

- рішенням ГС Луганської області від 25.02.2016 №913/866/15 позовні вимоги ДП «Енергоринок» про стягнення штрафу з ТОВ «ЛЕО» задоволено в повному обсязі. Постановою ДАГС від 11.04.2016 апеляційну скаргу ТОВ «ЛЕО» задоволено, рішення суду першої інстанції скасовано у зв'язку з дією форс-мажорних обставин (АТО) підтверджених ТПП України, стягнуто з ДП «Енергоринок» 10 529,16 грн. судового збору. Не погоджуючись з постановою суду апеляційної інстанції ДП "Енергоринок" оскаржено її в касаційному порядку. За результатами розгляду касаційної скарги суд постановив залишити постанову суду апеляційної інстанції без змін;

- рішенням ГС Луганської області від 10.03.2016 №913/882/15 позовні вимоги ДП «Енергоринок» про стягнення штрафу з ТОВ «ЛЕО» задоволено в повному обсязі. Постановою ДАГС від 06.06.2016 апеляційну скаргу ТОВ «ЛЕО» задоволено, рішення суду першої інстанції скасовано у зв'язку з дією форс-мажорних обставин (АТО) підтверджених ТПП України, стягнуто з ДП «Енергоринок» 39 086,00 грн. судового збору. Не погоджуючись з постановою суду апеляційної інстанції ДП «Енергоринок» оскаржено її в касаційному порядку. За результатами розгляду касаційної скарги суд постановив залишити постанову суду апеляційної інстанції без змін;

- рішенням ГС Запорізької області від 05.05.2015 №908/999/15-г позовні вимоги ДП «Енергоринок» про стягнення заборгованості з ДП «Енергоринок» задоволено в повному обсязі. Постановою ДАГС від 19.08.2015 апеляційну скаргу ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» задоволено частково, рішення суду першої інстанції змінено шляхом зменшення розміру стягуваної пені та стягнуто з ДП «Енергоринок» 505,88 грн. судового збору;

- ухвалою ГС Запорізької області від 27.12.2016 №908/999/15-г задоволено заяву ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» про розстрочку виконання

рішення суду. Не погоджуючись з ухвалою суду першої інстанції ДП «Енергоринок» оскаржено її в апеляційному порядку, за результатами розгляду постановою ДАГС від 01.02.2017 апеляційну скаргу задоволено, ухвалу суду першої інстанції скасовано. Постановою ВГСУ від 07.03.2017 касаційну скаргу ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» задоволено, постанову суду апеляційної інстанції скасовано та стягнуто з ДП «Енергоринок» 1 600,00 грн судового збору;

- рішенням ГС Черкаської області від 03.06.2016 №925/393/16 позовні вимоги про стягнення заборгованості з ПАТ «Черкасиобленерго» задоволено в повному обсязі. Постановою КАГС від 06.09.2016 апеляційну скаргу ПАТ «Черкасиобленерго» задоволено частково, змінено рішення суду першої інстанції шляхом відмови в стягненні пені та штрафу у зв'язку з розглядом справи про банкрутство боржника (мораторій на нарахування/стягнення пені та штрафу), надано розстрочку виконання рішення суду та стягнуто з ДП «Енергоринок» 28 640,43 грн. судового збору. Не погоджуючись з постановою суду апеляційної інстанції ДП «Енергоринок» оскаржено її в касаційному порядку. За результатами розгляду касаційної скарги суд постановив залишити постанову суду апеляційної інстанції без змін;

- рішенням ГС Донецької області від 10.05.2017 №905/420/17 позовні вимоги про стягнення заборгованості з ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» задоволено. Постановою ДАГС від 13.12.2017 апеляційну скаргу ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» задоволено частково, рішення суду першої інстанції скасовано в частині стягнення пені та штрафу з посиланням на ЗУ «Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств-виконавців/виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси» та стягнуто з ДП «Енергоринок» 21 672,80 грн. судового збору. ДП «Енергоринок» оскаржено постанову ДАГС в касаційному порядку, справа не розглянута.

Таким чином, виконання рішень суду, що набрали законної сили є законодавчо встановленим обов'язком, в тому числі і для ДП «Енергоринок», яке діє в межах чинного законодавства України та неухильно його дотримується.

Щодо витрачання коштів на оплату штрафних санкцій

Крім того, в ході аудиту встановлено, що в 2014 році Підприємством понесені витрати по сплаті штрафних санкцій згідно Податкового повідомлення-рішення від 04.07.2011 року № 0000674110 на суму 3,5 тис. гривень.

Так, Спеціалізованою податковою інспекцією у місті Києві по роботі з великими платниками податків (далі – Податкова інспекція) проведено планову виїзну перевірку ДП «Енергоринок» з питань дотримання вимог податкового законодавства, валютного та іншого законодавства за період з 01.10.2008 по 31.12.2010 року за результатами якої виявлено, що в порушення

вимог пп. 7.4.1 п.7.4. ст. 7 Закону України «Про податок на додану вартість» в частині заниження податку на додану вартість на суму 14 021,00 грн та завищення від'ємного значення на суму 1658,00 гривень.

По результатах перевірки Податковою інспекцією винесено і надане Підприємству повідомлення-рішення від 04.07.2011 року № 0000674110, яким Підприємству донараховано податкове зобов'язання з податку на додану вартість за основним платежем в сумі 14 021,00 грн, з штрафними санкціями (фінансовими) санкціями в сумі 3 505,00 гривень.

Не погоджуючись з вищезазначеним податковим повідомленням-рішенням ДП «Енергоринок» звернулось до суду з позовом.

Постановою Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.11.2011 вимоги Підприємства було задоволено. Проте, 18.09.2014 року постановою Київського апеляційного адміністративного суду по справі № 2а-10051/11/2670 було задоволено апеляційну скаргу Податкової інспекції.

ДП «Енергоринок» оскаржило зазначену постанову до Вищого адміністративного суду України.

Ухвалою Вищого адміністративного суду України від 25.11.2015 постанову апеляційної інстанції залишено без змін.

Тобто, в 2014 році Підприємством понесено витрати по сплаті штрафних санкцій на суму 3,5 тис. грн. згідно з Податковим повідомленням-рішенням від 04.07.2011 року № 0000674110 та постановою Київського апеляційного адміністративного суду залишеною без змін Ухвалою Вищого адміністративного суду України.

Також, в ході аудиту встановлено, що Підприємство в 2016 році сплатило пені та штрафних санкцій по акцизному податку та з податку на додану вартість в загальній сумі 81,22 тис. грн. у зв'язку з перерахунком вартості електричної енергії за період квітень-жовтень 2015 року відповідно до постанови НКРЕКП від 12.02.2016 № 169.

Крім того, у зв'язку з розірванням письмового договору про навчання укладеного з провідним інженером Ломоносом В.О., який після закінчення навчання та отримання кваліфікації не відпрацював на підприємстві 3 роки, відповідно до пп. 140.1.3 п. 140.1 ст. 140 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) ДП «Енергоринок» у 2015 році була нарахована та сплачена пеня у розмірі 87,03 гривні.

Щодо фінансових витрат

Дослідженням питання правильності формування та законності здійснення фінансових витрат встановлено, що відповідно до Ф.№ 2 «Звіт про фінансові результати» фінансові витрати ДП «Енергоринок» протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2017 склали 4 373 392,0 тис. грн, а саме: В IV кварталі 2013 року – 198 494,0 тис. грн, в тому числі: витрати за користування кредитними коштами – 136 187, 0 тис. грн (або 68,61 % від загальної суми фінансових витрат) та виплати відсоткового доходу за облігаціями – 62 307 тис. грн (або 31,39 %).

В 2014 році – 829 842,0 тис. грн, в тому числі: витрати за користування кредитними коштами – 582 662,0 тис. грн (або 70,21 %) та виплати відсоткового доходу за облігаціями – 247 180,0 тис. грн (або 29,79 %).

В 2015 році – 1 189 574,0 тис. грн, в тому числі: витрати за користування кредитними коштами – 958 037,0 тис. грн (або 80,54 %) та виплати відсоткового доходу за облігаціями – 231 537,0 тис. грн (або 19,46 %).

В 2016 році – 1 283 680,0 тис. грн, в тому числі: витрати за користування кредитними коштами – 1 161 005,0 тис. грн (або 90,44 %) та виплати відсоткового доходу за облігаціями – 122 675,0 тис. грн (або 9,56 %).

В 2017 році – 871 802,0 тис. грн, в тому числі: витрати за користування кредитними коштами – 850 503,0 тис. грн (або 97,56 %) та виплати відсоткового доходу за облігаціями – 21 299,0 тис. грн (або 2,44 %).

Аудиторським дослідженням встановлено, що збільшення витрат за користування кредитними коштами в 2015 році порівняно з 2014 роком на 375 375,0 тис грн (або на 64 %) в основному відбулось внаслідок виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.11.2014 року № 1164-р «Про заходи щодо стабілізації роботи енергогенеруючих компаній теплових електростанцій та забезпечення надійності роботи об'єднаної енергетичної системи України в осінньо-зимовий період 2014/2015 років, згідно з яким ДП «Енергоринок», в грудні 2014 року, додатково залучило 2 млрд. грн, для погашення заборгованості перед енергогенеруючими компаніями теплових електростанцій з метою подальшого спрямування цих коштів на оплату вугільної продукції для потреб теплових електростанцій. (Більш детально про виплати за користування кредитними коштами у розділі 2.2.1 аудиторського звіту).

Крім того, аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємство протягом дослідженого періоду здійснювало виплати відсоткового доходу за облігаціями.

Так, згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 313-р «Деякі питання випуску, обслуговування та погашення облігацій ДП «Енергоринок», з метою забезпечення необхідного рівня фінансування поточної діяльності та поповнення обігових коштів енергогенеруючих підприємств, Підприємство здійснило додаткове запозичення коштів шляхом закритого (приватного) розміщення іменних відсоткових звичайних (незабезпечених) облігацій обсягом 1 500,0 млн. грн, строком обігу п'ять років та відсотковою ставкою 16,3 % річних. Виплата відсоткового доходу власнику облігацій здійснюється щоквартально.

Першими власниками облігацій є АБ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк».

Слід зазначити, що протягом 2015-2017 років Підприємством в повному обсязі викуплено облігації у їх власників.

Щодо витрат на оплату праці

Організація оплати праці на ДП «Енергоринок» здійснюється відповідно до Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 №108/95-ВР, Закону України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-ХІІ,

Галузевої угоди між Міністерством палива та енергетики України і профспілкою працівників енергетики та електротехнічної промисловості України на 2011-2013 роки, що зареєстрована Міністерством праці та соціальної політики України від 20.12.2010 року, Галузевої угоди між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, фондом державного майна України, Всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців «Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України» і профспілкою працівників енергетики та електротехнічної промисловості України на 2016-2018 роки, що зареєстрована Міністерством соціальної політики України від 12.01.2016 № 1, Колективного договору на 2011-2013 роки (зі змінами), прийнятого на конференції трудового колективу 18.02.2011 і зареєстрованого Управлінням праці та соціального захисту населення Шевченківської районної державної адміністрації № 118 від 10.03.2011 року та Колективного договору на 2016-2018 роки, зареєстрованого в Київській міській професійній спілці працівників енергетики та електротехнічної промисловості (вх.№42 від 09.03.2016) зі Змінами та доповненнями від 31.03.2017 (вх.№63 від 11.04.2017), від 16.06.2017 (вх.№120 від 26.06.2017) від 28.08.2017 (вх.№149 від 30.08.2017), від 09.10.2017 (вх. № 190 від 25.10.2017), але який не пройшов повідомну реєстрацію в місцевих органах виконавчої влади або місцевих органах самоврядування відповідно до ст. 15 Кодексу законів про працю України.

Згідно з даними форми № 2 «Звіт про фінансові результати» витрати на оплату праці за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 склали 192 218,0 тис. грн, а саме: у IV кварталі 2013 року – 7 695,0 тис. грн, у 2014 році – 31 318,0 тис. грн, у 2015 році – 35 656,0 тис. грн; у 2016 році – 42 082, 0 тис. грн, за 2017 рік – 75 467,0 тис. гривень.

За період з 01.10.2013 року по 31.12.2017 заробітна плата виплачувалась своєчасно та простроченої заборгованості щодо виплат заробітної плати не встановлено.

Щодо витрат на капітальні інвестиції

За даними бухгалтерського обліку Підприємства протягом періоду дослідження по рахунках 152, 153, 154 відображено витрати на придбання та створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів на загальну суму **12 039,77 тис. грн**, з них: спрямовано на придбання основних засобів – 6074,07 тис. грн, на придбання нематеріальних активів – 1830,19 тис. грн, на придбання малоцінних необоротних матеріальних активів – 143,34 тис. грн, на модернізацію основних засобів – 3164,70 тис. грн та на модернізацію нематеріальних активів – 827,47 тис. гривень.

Інформація щодо капітальних інвестицій у додатку № 21 до Звіту.

В своїй інформації Підприємство повідомило, що відповідно до статті 15 Закону України «Про електроенергетику» оптовий ринок електричної енергії України (далі - ОРЕ) створюється на підставі договору. Таким договором є Договір між членами Оптового ринку електричної енергії від 15.11.1996 (далі - ДЧОРЕ), в якому зазначається мета та умови діяльності, права, обов'язки та відповідальність сторін. Цей договір погоджується з центральним органом

виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, Антимонопольним комітетом України. Відповідно до вимог ДЧОРЕ ДП «Енергоринок» є стороною, відповідальною за роботу Системи забезпечення функціонування ринку (далі - Система). Зокрема, згідно з п. 12.2 ДЧОРЕ, ДП «Енергоринок» несе відповідальність за підтримку у належному стані апаратного та програмного забезпечення, що входить до складу Системи, а також розробку та вжиття заходів щодо виявлення та усунення недоліків, а згідно з розділом 6 Інструкції про порядок здійснення розрахунків (додаток 3 до ДЧОРЕ, далі - ІПР) - забезпечує конфіденційність та цілісність даних, обмеження на доступ до них та мінімізацію ризиків збою в обробці інформації, в тому числі резервування та адекватні відновлюючі процедури. Крім того, розділом 10 ІПР визначені обов'язки ДП «Енергоринок» щодо наявності відповідних систем та процедур для ефективного резервування та зберігання всіх даних ринку та програмного забезпечення.

Відповідно до пункту 27 Статуту ДП «Енергоринок», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 № 922 фінансування підприємства здійснюється в межах кошторису, що затверджується органом державного регулювання в галузі електроенергетики. Всі понесені ДП «Енергоринок» витрати на капітальні інвестиції здійснені за погодженням регулятора та в межах затверджених НКРЕ (НКРЕКП) кошторисів підприємства.

В межах виконання обов'язків, покладених на ДП «Енергоринок», та з метою недопущення зриву виконання функцій Розпорядника системи розрахунків, Розпорядника коштів ОРЕ та Головного оператора системи комерційного обліку електроенергії внаслідок виходу з ладу комп'ютерного мережного обладнання, що входить до складу Системи, ДП «Енергоринок» здійснювало витрати на капітальні інвестиції для підтримки Системи у належному технічному стані, забезпечення її захисту від несанкціонованого доступу, а також для резервування даних ринку.

В межах виконання обов'язків, передбачених п. 13 постанови КМУ «Про утворення Координаційного центру із забезпечення впровадження нової моделі ринку електричної енергії» від 23.09.2014 № 530, п. 14 постанови КМУ «Про утворення Координаційного центру із забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії» від 09.08.2017 № 559, ДП «Енергоринок» здійснювало витрати на капітальні інвестиції для забезпечення діяльності Координаційного центру.

Відповідно до Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» від 24.10.2013 № 663-18, ЗУ «Про електронний цифровий підпис» від 22.02.2003 № 852-IV, на виконання рішень Ради ОРЕ (протокол від 27.11.2012 № 16, протокол від 27.05.2014 № 6) щодо доцільності створення та впровадження в ДП «Енергоринок» Акредитованого центру сертифікації ключів ринку електричної енергії та дотримуючись вимог постанови КМУ «Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів» від 13.06.2004 № 903, ДП «Енергоринок» здійснювало витрати на

капітальні інвестиції для створення Акредитованого центру сертифікації ключів ринку електричної енергії.

Враховуючи зауваження Головного управління контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки Служби Безпеки України, які були надані листом від 04.04.2016 №8/2/2-4495 щодо недостатньої захищеності інформаційних комп'ютерних систем ДП «Енергоринок» та необхідності вжиття додаткових заходів щодо посилення інформаційної безпеки, на виконання Рішення Ради ОПЕ щодо вдосконалення інформаційної безпеки ДП «Енергоринок» (протокол від 21.02.2016 №3 п.9.), ДП «Енергоринок» здійснювало витрати на капітальні інвестиції для посилення та вдосконалення інформаційної безпеки для запобігання виникнення передумов до дестабілізації роботи Об'єднаної енергетичної системи України.

Дослідженням питання дотримання принципу економності при здійсненні витрат, Підприємством протягом дослідженого періоду понесено витрат на капітальні інвестиції на загальну суму 11 638,10 тис. грн в межах кошторису, але без затвердженого в установленому порядку фінансового плану.

Крім того, протягом дослідженого періоду Підприємством понесено витрат по сплаті судового збору згідно рішень та постанов суду на суму 211,07 тис. грн, а також в 2014 році витрат по сплаті штрафних санкцій на суму 3,5 тис. грн згідно з Податковим повідомленням-рішенням від 04.07.2011 року № 0000674110 та постановою Київського апеляційного адміністративного суду залишеною без змін Ухвалою Вищого адміністративного суду України.

2.2.4. Якість функціонуючої системи внутрішнього контролю

Статутом Підприємства, затвердженим постановою КМУ від 05.06.2000 № 922 визначено мету, предмет та види діяльності Підприємства, його юридичний статус, джерела та порядок формування його майна, основні принципи фінансово-господарської, економічної і соціальної діяльності.

Відповідно до п. 35 Статуту, управління Підприємством здійснює директор, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України.

Директор Підприємства самостійно вирішує питання діяльності Підприємства.

Організація внутрішнього контролю на Підприємстві Статутом не визначена.

Щодо Контракту між Керівником Підприємства та Органом управління

Відповідно до Розпоряджень Кабінету Міністрів України на посаду директора ДП «Енергоринок» було призначено:

- Бедіна С.В. – від 17.03.2010 № 434-р (контракт від 22.03.2010 б/н, терміном дії з 22.03.2010 до 22.03.2015). Звільнений згідно з Розпорядженням

КМУ про звільнення від 12.03.2014 № 153-р та наказу про припинення виконання обов'язків від 19.03.2014 № 29-к).

- Гнатюка Ю.Л. – від 12.03.2014 № 154-р (контракт від 20.03.2014 б/н, терміном дії з 20.03.2014 до 20.03.2019). Додатковим договором № 1 від 03.05.2017 року до Контракту від 20.03.2014 року б/н внесено зміни в частині зміни розміру посадового окладу.

Відповідно до умов контракту від 20.03.2014 б/н (далі – Контракт) керівник зобов'язується безпосередньо і через адміністрацію підприємства здійснювати поточне управління підприємством, забезпечувати його високоприбуткову діяльність, ефективне використання і збереження закріпленого за підприємством державного майна.

На підставі Контракту виникають трудові відносини між Керівником підприємства та Органом управління майном.

Керівник діє на засадах єдиноначальності.

Керівник підзвітний Органу управління майном у межах, встановлених законодавством, статутом підприємств та Контрактом.

Керівник здійснює поточне (оперативне) керівництво підприємством, організовує його виробничо-господарську, соціально-побутову та іншу діяльність, забезпечує виконання завдань підприємства, передбачених законодавством, Статутом підприємства та Контрактом.

Керівник забезпечує складання в установленому порядку річного з поквартальною розбивкою фінансового плану (кошторису) підприємства на кожний наступник рік і подає його для затвердження і погодження Органу управління майном.

Керівник подає в установленому порядку Органу управління майном квартальну та річну фінансову звітність підприємства, а також квартальний та річний звіти про виконання затвердженого фінансового плану (кошторису) підприємства разом з пояснювальною запискою щодо результатів діяльності.

Керівник забезпечує виконання затвердженого річного фінансового плану (кошторису) підприємства.

Пунктом 10 контракту передбачено, що Керівник зобов'язується забезпечити виконання показників ефективності використання державного майна і прибутку, а також майнового стану підприємства згідно з додатком до контракту.

Щодо наказу «Про облікову політику підприємства»

Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України» від 27.06.2013 року № 635 (далі - Методика), затверджені методичні рекомендації щодо облікової політики, які можуть застосовуватися підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності).

Відповідно п.1.2. даної Методики Підприємство самостійно на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства, а також зміни до неї. Облікова політика є елементом системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Протягом досліджуваного періоду облікова політика Підприємства визначалась наказами, а саме:

- наказом ДП «Енергоринок» «Про облікову політику» від 04.01.2011 № 2 (зі змінами від 02.06.2011 № 165, від 04.02.2013 № 28, від 03.04.2013 № 89 від 07.06.2013 № 161);

- наказом «Про облікову політику» від 31.12.2013 № 347, який залишається чинним на момент проведення аудиту (зі змінами від 04.08.2014 № 241, від 31.08.2015 № 215).

Наказ «Про облікову політику» від 31.12.2013 № 347 зі змінами відповідно до п.1 розділу II Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2013 № 1213 (далі – Положення 1213), який залишається чинним на момент проведення аудиту, погоджений органом управління Підприємства.

Таким чином, облікова політика Підприємства забезпечує умови ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності для повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище Підприємства.

Відповідно до Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996), Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88 та з метою упорядкованості руху та своєчасного одержання первинних документів для записів у бухгалтерському обліку затверджено графік документообігу фінансових документів ДП «Енергоринок» (наказ ДП «Енергоринок» від 18.03.2014 № 68).

Протягом дослідженого періоду бухгалтерський облік на Підприємстві здійснювався за допомогою програмного комплексу 1С: Підприємство.

Відповідно до Закону № 996 з метою підтвердження правильності та достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності Підприємством згідно з наказами від 25.10.2013 № 286, від 16.10.2014 № 342, від 19.10.2015 № 260 від 23.09.2016 № 236 та від 02.10.2017 № 05 проведено річні інвентаризації.

Діюча організаційна структура Підприємства затверджена директором ДП «Енергоринок» 19.10.2017, попередні – 17.06.2013, 31.12.2013, 13.02.2014, 20.03.2014, 20.03.2014, 01.07.2014, 17.02.2015, 24.12.2015, 22.01.2015 та 28.01.2016 року.

Для чіткого розподілу обов'язків та функцій між структурними підрозділами та працівниками, відповідальності працівників за якість та своєчасність виконання своїх посадових обов'язків та контролю за їх діями Підприємством розроблено положення про структурні підрозділи та посадові інструкції працівників. Працівники ознайомлені з посадовими інструкціями, що засвідчено їх підписами про ознайомлення.

Протягом досліджуваного періоду організаційною структурою Підприємства не передбачено служби внутрішнього контролю.

Поточний контроль за діяльністю структурних підрозділів Підприємства розподілено між його керівним складом, про що зазначено у наказах про розподіл обов'язків між керівниками та головним бухгалтером Підприємства від 01.04.2013 № 88, від 20.03.2014 № 75, від 21.05.2014 № 149, від 03.07.2014 № 207, від 08.09.2014 № 280, від 10.10.2014 № 333, від 04.02.2015 № 31 та від 29.10.2015 № 269.

Таким чином, система внутрішнього контролю Підприємства функціонує на належному рівні та заслуговує на позитивну оцінку оскільки забезпечує самостійне виявлення та виправлення можливих ризиків, попереджує, виявляє та своєчасно (у межах звітного періоду) усуває ті суттєві помилки в роботі персоналу, які можуть бути своєчасно попереджені і виправлені як у частині використання майна, так і в частині визнання окремих статей доходів і витрат та фінансового результату.

III. Висновки

Загалом, результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017 року засвідчили про забезпечення Підприємством протягом досліджуваного періоду мети виконання статутних завдань щодо впровадження ефективних механізмів організації оптового ринку електричної енергії та забезпечення його функціонування.

Основним напрямком фінансово-господарської діяльності, від якого протягом періоду, що досліджувався отримано дохід, є реалізація електричної енергії енергопостачальним компаніям за регульованим (обленерго) і нерегульованим (незалежні постачальники) тарифами, встановленими регулятором (НКРЕКП) у відповідності до вимог законодавства.

Так, результатом діяльності Підприємства стало отримання чистого прибутку в IV кварталі 2013 року – 29 404,0 тис. грн, у 2014 році – 21 839,0 тис. грн, в 2015 році – 1 666 070,0 тис. грн, в 2016 році – 1 283 488,0 тис. грн, та за 2017 рік – 856 261,0 тис. гривень.

Довгострокова дебіторська заборгованість станом на 01.10.2013 року становила 9 600 799,00 тис. грн, проте на кінець періоду станом на 31.12.2017 збільшилась на 1 072 694,0 тис. грн, та склала 10 673 493,00 тис. гривень.

Поточна дебіторська заборгованість станом на 01.10.2013 року становила 10 825 325,00 тис. грн, а станом на 31.12.2017 року збільшилась на 17 821 637,00 тис. грн, та склала 28 646 962,00 тис. гривень.

Протягом періоду з 01.10.2013 по 31.12.2014 року у складі поточної дебіторської заборгованості найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги (39,86 %), а протягом періоду з 2015 по 2017 роки у складі поточної дебіторської заборгованості найбільшу питому вагу займає інша поточна дебіторська заборгованість (52,33 %).

Довгострокова кредиторська заборгованість станом на 01.10.2013 року становила 1 208 224,70 тис. грн, а станом на 31.12.2017 зменшилась на 1 121 048,52 тис. грн, та склала 87 176,18 тис. гривень.

Поточна кредиторська заборгованість станом на 01.10.2013 становила 17 491 586,0 тис. грн, проте станом на 31.12.2017 зросла на 20 927 184,0 тис. грн та склала 38 418 770,0 тис. гривень.

Протягом дослідженого періоду у складі поточної кредиторської заборгованості найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (66,55%).

Простроченої заборгованості перед бюджетами всіх рівнів, Пенсійним фондом, по виплаті заробітної плати Підприємство не має.

Коефіцієнтний аналіз фінансового стану підприємства показав про коливання його фінансового стану.

Фактично, в ході аудиторського дослідження, відповідно до наданих документів, діяльність, яка не передбачена Статутом, не встановлена.

Система внутрішнього контролю Підприємства функціонує на належному рівні та заслуговує на позитивну оцінку оскільки забезпечує самостійне виявлення та виправлення можливих ризиків, попереджує, виявляє та своєчасно (у межах звітного періоду) усуває ті суттєві помилки в роботі персоналу, які можуть бути своєчасно попереджені і виправлені як у частині використання майна, так і в частині визнання окремих статей доходів і витрат та фінансового результату.

Під час аудиту зібрано та систематизовано достатній обсяг доказів, які дозволяють зробити оцінку показників фінансово-господарської діяльності Підприємства. Облікова політика по всіх суттєвих аспектах відповідає законодавчим та нормативним вимогам. Бухгалтерський облік здійснюється відповідно до умов чинного законодавства України та прийнятої облікової політики. Фінансова звітність складена на підставі дійсних даних бухгалтерського обліку, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, та повно і достовірно відображає фінансовий стан Підприємства.

Дослідженням питання дотримання принципу економності при здійсненні витрат встановлено, що Підприємством протягом дослідженого періоду понесено витрат на капітальні інвестиції на загальну суму 11 638,10 тис. грн, відповідно до кошторису, але без затвердженого в установленому порядку фінансового плану.

Крім того, протягом дослідженого періоду Підприємством понесено витрат по сплаті судового збору згідно рішень та постанов суду на суму 211,07 тис. грн, а також в 2014 році витрат по сплаті штрафних санкцій

на суму 3,5 тис. грн згідно з Податковим повідомленням-рішенням від 04.07.2011 року № 0000674110 та постановою Київського апеляційного адміністративного суду залишеною без змін Ухвалою Вищого адміністративного суду України.

Виходячи з істотності впливу на фінансово-господарську діяльність ДП «Енергоринок» висновки за результатами дослідження згруповані за двома напрямками, а саме зовнішніми та внутрішніми факторами.

Зовнішні фактори:

Порядок розрахунків між суб'єктами ринку за куплену/продану електричну енергію здійснюється відповідно до Закону України «Про електроенергетику» від 16.10.1997 № 575/97-ВР, правил ДЧОРЕ та умов договорів, укладених між виробниками електроенергії та ДП «Енергоринок» (за куплену електроенергію) та укладених ДП «Енергоринок» з енергопостачальними організаціями (обленерго та іншими постачальниками) (за продану електроенергію).

Отримані від енергопостачальників кошти перераховуються Підприємством на рахунки виробників електроенергії згідно з алгоритмом, який встановлюється постановами НКРЕКП.

Протягом періоду, що підлягав аудиту, простежується зростання як дебіторської так і кредиторської заборгованості ДП «Енергоринок».

Так, станом на 31.12.2017 кредиторська заборгованість складає 28 653 млн. грн, з неї 2 563 млн. грн (або 9%) заборгованість виробників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, 26 090 млн. грн (або 91%) заборгованість перед іншими виробниками електричної енергії.

При цьому, дебіторська заборгованість станом на 31.12.2017 складає 30 248 млн. грн з неї 25 974 млн. грн (або 86%) заборгованість постачальників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, 4 274 млн. грн (або 14%) заборгованість інших енергопостачальників електричної енергії.

Слід наголосити, що заборгованість постачальників, що провадять діяльність, в т.ч. на тимчасово неконтрольованій території та АРК, у сумі 25 974 млн. грн складається з:

до жовтня 2014 року – 11 403 млн. грн (до проведення АТО);

з жовтня 2014 по квітень 2015 року - 6 062 млн. грн (до прийняття постанови КМУ від 07.05.2015 № 263);

з травня 2015 року по грудень 2017 року – 8 509 млн. грн, з неї заборгованість за договорами купівлі різниці перетоків електричної енергії, укладеними на виконання постанови КМУ від 7 травня 2015 № 263 складає 3 122 млн. гривень.

Хоча постачання на неконтрольовану територію Луганської області припинено 25 квітня 2017 року, а постачання на неконтрольовану територію Донецької області припинено 26 липня 2017 року, питання

щодо джерела погашення заборгованості у сумі 3 122 млн. грн наразі не врегульоване.

Через неповні розрахунки енергопостачальників за продану з ОРЕ електроенергію, зростає заборгованість ДП «Енергоринок» перед виробниками електроенергії.

Основними причинами неплатежів та накопичення заборгованості на Оптовому ринку електроенергії є:

- неналежні розрахунки енергопостачальників, які здійснюють свою діяльність, в т. ч. на території проведення антитерористичної операції Донецької та Луганської областях, за електроенергію куповану на ОРЕ.

- відсутність джерела погашення заборгованості за електроенергію, яка була поставлена, але неоплачена на території проведення антитерористичної за договорами купівлі різниці перетоків електричної енергії, укладеними на виконання постанови КМУ від 7 травня 2015 № 263.

З метою виконання прогнозного балансу електроенергії ОЕС України на відповідні роки, забезпечення стовідсоткових поточних розрахунків енергогенеруючими компаніями ТЕС за поставлене тверде паливо, поповнення обігових коштів для проведення розрахунків з енергогенеруючими компаніями з метою накопичення палива для підготовки та проходження осінньо-зимового періоду підприємств паливно-енергетичного комплексу України, на виконання відповідних рішень Органу управління, Ради ОРЕ та постанов НКРЕКП, Підприємством протягом дослідженого періоду залучено кредитні ресурси на загальну суму 46 059,74 млн. грн, погашено кредитних ресурсів в сумі 44 006,91 млн. гривень. За користування кредитними коштами протягом дослідженого періоду Підприємством понесено додаткові витрати на сплату відсотків за кредитами на загальну суму 3 688,39 млн. гривень.

Внутрішні фактори:

Зростання дебіторської заборгованості за електроенергію не дає змоги ДП «Енергоринок» розрахуватись з виробниками електроенергії та спричиняє зростання кредиторської заборгованості.

Разом з тим, претензійно-позовна робота щодо стягнення дебіторської заборгованості з енергопостачальників ведеться Підприємством на належному рівні. ДП «Енергоринок» вживаються заходи щодо стягнення дебіторської заборгованості в судовому порядку шляхом примусового виконання судових рішень відповідно до Закону України «Про виконавче провадження».

Довгострокова дебіторська заборгованість (реструктуризована та розстрочена) погашається відповідно до рішень судів та відображена в обліку Підприємства відповідно до вимог законодавства.

Дослідженням також встановлено відсутність повідомчої реєстрації Колективного договору на 2016-2018 роки місцевими органами

виконавчої влади або місцевими органами самоврядування, як це передбачено нормами чинного законодавства.

Також, відсутні нормативні документи, які регламентували би порядок складання, затвердження та виконання кошторисів ДП «Енергоринок».

IV. Рекомендації

Підсумовуючи загальні результати проведеного аудиторського дослідження аудиторська група рекомендує перелік заходів необхідних для підвищення ефективності управління коштами і майном Підприємства та покращення фінансових результатів діяльності, а також, приведення у відповідність до вимог чинного законодавства його обліку та звітності, а саме:

На рівні Уповноваженого органу управління – Кабінету Міністрів України:

- ініціювати на законодавчому рівні прийняття відповідних рішень щодо особливостей погашення та/або врегулювання дебіторської заборгованості, що утворилась на Оптовому ринку електричної енергії.

На рівні Підприємства

- відповідно до ст. 15 Кодексу Законів про працю України» зареєструвати Колективний договір на 2016-2018 роки у місцевих органах виконавчої влади або місцевих органах самоврядування.

- звернутись до НКРЕКП щодо розроблення відповідного порядку складання, затвердження та виконання кошторису ДП «Енергоринок».

V. Додатки

1. Протокол розгляду розбіжностей аудиторського звіту.
2. Джерела інформації.
3. Додатки до аудиторського звіту.

Аудиторський звіт складено у 4-х примірниках на 94 (дев'яносто чотирьох) аркушах.

Головний державний фінансовий інспектор
Північного офісу Держаудитслужби

І.Б. Рапопорт

Протокол
розбіжностей до аудиторського звіту
фінансово-господарської діяльності Державного підприємства
«Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017

Рапопорт Ігор Борисович – головний державний фінансовий інспектор
відділу контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових
послуг Північного офісу Держаудитслужби

(прізвище, І. П. та посада представника органу ДАС, що здійснював аудит)

та Гнатюк Юрій Любомирович – директор Державного підприємства
«Енергоринок»

(повноважний представник підприємства)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності Державного
підприємства «Енергоринок» за період з 01.10.2013 по 31.12.2017

(назва підприємства)

До аудиторського звіту зауважень немає / зауваження є (потрібне підкреслити).

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

(Area with horizontal lines for notes, crossed out with a large blue diagonal stroke.)

Головний державний фінансовий інспектор відділу контролю в галузі промисловості, енергетики, транспорту та фінансових послуг Північного офісу Держаудитслужби

(Signature of I.B. Rapoport)

І.Б.Рапопорт

Директор
Державного підприємства
«Енергоринок»

(Signature of Yu.L. Gnatyuk)

Ю.Л. Гнатюк

« 16 » березня 2018 р.

« 16 » березня 2018 р.